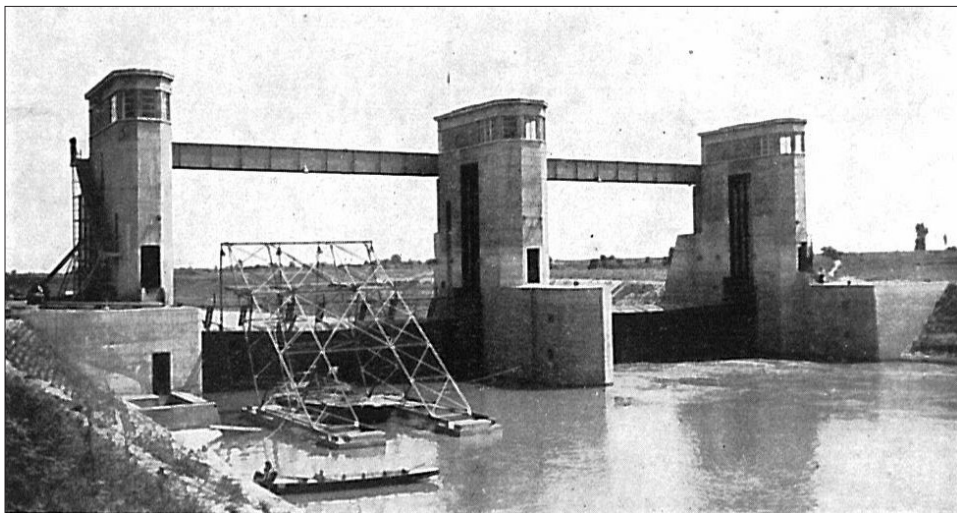

A BÉKÉSSZENTANDRÁSI VÍZLÉPCSŐ

Békésszentandrás vízlépcső

A XIX. században elvégzett ármentesítések sorozata, a Körösök völgyében megteremtette a nép számára a biztonságos élet- és termelés feltételeit. A folyók szabályozása ugyanakkor szélsőségesebbé tette a vízjárást, nőttek az árvízcsúcsok, de meghosszabbodtak a vízhiányos időszakok is. A Hármaskörös akkori vízjárása a legingadozóbb volt a magyarországi folyók közül. 1863. aszály sújtotta év volt, aminek következtében szinte kiszáradt a Körös medre. Néhol száraz lábbal lehetett átjutni az egyik partról a másikra. Szakemberek és a politikusok egyaránt felismerték azt, hogy a jobb vízviszonyokkal rendelkező Tiszából kell a vizet hajózásra is alkalmas csatornákon átvezetni öntözés, vízfelfrissítés céljából. 1900-ban született meg az első törvény ennek érdekében, s hogy ugyanakkor hajózhatóvá válják a Körös, megkezdődött a vízlépcsők és duzzasztók kiépítése. A körösi duzzasztók helyét még 1902-ben jelölték ki, mégpedig Bökény, Békésszentandrás, Békés és Körösladány helységek térségében. Az elképzelések nyomán a 20-as évek végén és a 30-as évek elején formálódott mozgalommá, majd határozott programmá az Alföld öntözése, valamint a Körösök hajózhatóvá tétele. A Magyar Királyi Öntözésügyi Hivatal szakemberei 1934 januárjában kezdték el a szükséges munkák és vízi-építmények részletes tervének elkészítését. A terv lényege: a természetes lefolyás szabályozása duzzasztóművek építésével és a Tisza-Körös vízutánpótlás kiépítésével. A kerettervet a Hármaskörös hajózhatóvá tételére szükséges, továbbá a Körös folyó vízszintjének felduzzasztása következtében előálló öntözési lehetőségek érdekében létesítendő munkálatokkal egészítették ki. Békésszentandrás községnél egy második duzzasztómű terve is elkészült, amely a folyó szintjét olyan

A Horthy István duzzasztómű az alvíz felől nézve. A baloldali nyílásközben egy úszódaru látható

magasságra emeli, mely lehetővé teszi nemcsak a hajózást, ha nem a már meglévő holt-medrek és vízvezető csatornák nyári vízellátását is. A duzzasztómű építésének általános terve 1936 márciusában készült el. Megépítésénél két célt tartottak szem előtt: az öntözés biztosítását a Körösök völgyében, és a hajózhatóság lehetővé tételét. A folyó szintjének magasságát 4,05 méterrel emelhetik meg a „0” vízszint felé. A megépítést követő időkből a hajózás jelentősebb volt, hiszen Békésszentandrás és Öcsöd környéke kimaradt a vasútépítésből, így az itt termelt gabonát és cukorrépat csak hajón tudták eljuttatni legolcsóbban rendeltetési helyére.

A vízlépcső építése

A duzzasztómű helye a Hármaskörösön, az 1834-1845. évek között készült, a Kákafoki-átvágás alsó torkolatánál (Hármaskörös 47,500 fkm), Békésszentandrás kerület kialakításra. A vízlépcső építése 1936. október 1-jén kezdődött. Befejezése normális építési viszonyokat feltételezve, kellő biztonsággal 1940. végére volt előirányozva. Az 1940. és 1941. évi tavaszi rendkívül magas árvizek és tartósan magas vízállások azonban annyira késleltették az építőmunkálatokat, hogy az építés csak 1942. őszére volt befejezhe-

tő. Az építmény a 6 év folyamán, az építkezésre alkalmas 901 munkanap alatt készült el. A vízlépcső építéséhez 2.150 tonna vasat, 4.000 tonna cementet, 36.000 tonna követ, 30.000 tonna kavicsot, összesen 72.150 tonna építőanyagot használtak fel. 720.000 m³ földet termeltek ki, 14.400 m³ betont és vasbetont használtak fel.

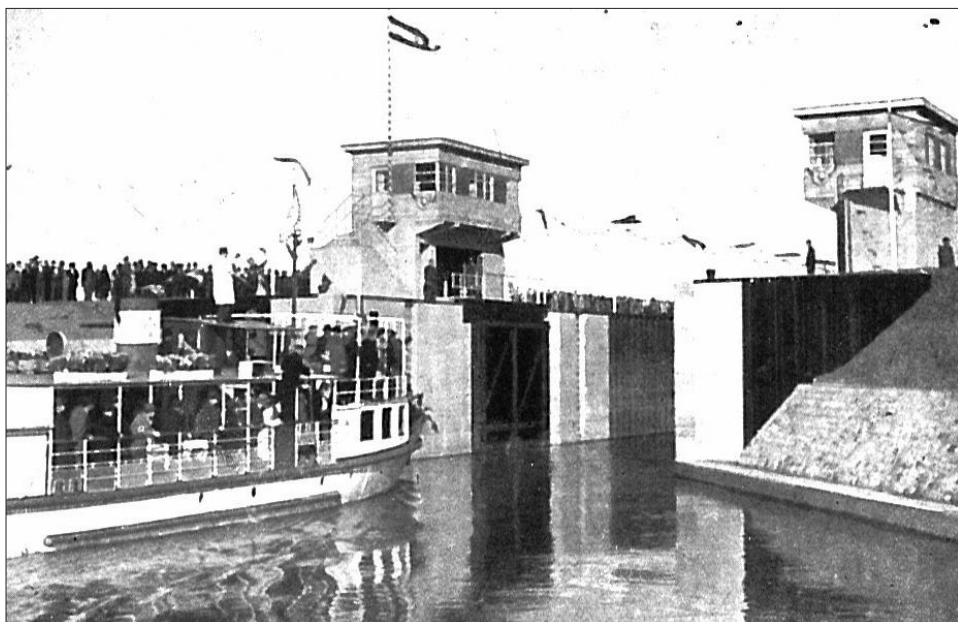
A szükséges építőanyag-ellátásról vízi úton, vasúton és közúton gondoskodtak. Mezőtúr - Szarvas vasútvonalon a Köröst áthidaló vasúti hídnál még ma is látható a vasúti töltés egy része, melyen vasúti vágány vezetett az építkezéshez. A földmunkák egy részét géppel végezték, de még jelentős volt a kézi-erő, a kubikosok foglalkoztatása. A duzzasztómű munkálatai az oldalcsatorna földmunkáival kezdődtek (ide terelték el az eredeti mederből a folyót), majd az oldalcsatorna elzáró földgerendájának áttörésével folytatódtak. A régi folyómederben a munkatér körülzárása és leszivattyúzása után, a gödör kiemelése történt meg (1938. február 25.). A munkatér földmunkálatainak elvégzése után az alapgödört és az alaplemezt körülzáró vasszádfal leverése következett (1938. június 2.). Ezt követően a kiegyenlítő betonréteg készítése és az alaplemez vasbeteteinek a szerelése folyt. A két parti

pillér bebetonozása után a középső pillér következett, melyhez hatalmas, erődszerű állványrendszerre volt szükség. Az utófenék kimosás elleni védelme érdekében 60x60 cm méretű betontömböket, és ezt követően 1 m átmérőjű kőhengereket raktak le, melyeket a helyszínen készítették el. A pillérek betonozása a gépház padozatmagasságáig készült el. A gépeket hajódarúval emelték fel a pillérek tetejére. A gépek felszerelése után, 1939-ben épültek meg a pillérek tetején a szerkezetet védő kezelőépületek (1938. december 16.). Az elkészült duzzasztómű elzárótáblái ekkor teljesen fel voltak húzva, téli állásban voltak. „1939. szeptember hó végéig felhasználtott 295.800 munkanapszám, munkabérekre kiadatott 985.800 pengő.” Az 1940. márciusi árvíz és jégvonulás a békésszentandrás duzzasztómű felhúzott zsilipeinek az aljáig ért. Horthy Miklós kormányzó 1941. február 20-án tekintette meg először a vízlépcső munkálatait.

A vízlépcső megnyitása

A duzzasztóművet és hajózsilipet Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Magyarország akkori kormányzója 1942. október 15-én helyezte üzembe. A kormányzó, Kállai Miklós miniszterelnök és más kormánytagok kíséretében, a Csongrádtól Békésszentandrásig terjedő utat a Megyer nevű motoros hajón tették meg. A hajó délután 3 óra 30 perckor futott be a békésszentandrás hajózsilipbe. A hajó kikötése után a kormányzó a középső mederpilléren elhelyezett gépházban gombnyomásra leeresztette a felső elzárótáblát. Ezzel a jelképes mozdulattal megszületett az Alföld mesterséges vízése, és 5 m magasból zuhogott alá a víz a Hármas-Körös felső, magasabban lévő szakaszából az alacsonyabban fekvő alsó szakasz medrébe. Az országos hírű eseményről a korabeli újságok is tájékoztattak. A vízlépcső és a csatlakozó építmények 6.320.000 pengőbe kerültek.

Részlet a Magyar Közélet című fo-

A Megyer nevű motos hajó - fedélzetén a Kormányzóval - befut a hajózsilipbe.

lyóiratból: „Békésszentandrásan elkészült az új vízlépcső hatalmas zsiliprendszere. Ezzel a Körös újabb 110 kilométeres hosszúságban hajózhatóvá vált és ebből a folyó völgyében 20.000 katasztrális holdat lehet egyidejűleg öntözni. A nagy gazdasági jelentőségű duzzasztóművet és zsilipet Horthy Miklós hősi halált halt fiáról, vitéz Horthy Istvánról nevezték el. A zsilip vasszerkezete ugyanis a MÁV gépgyárban vitéz Horthy István irányításával készült. A duzzasztómű ünnepélyes felavatásán megjelent Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója is, a miniszterelnök és a kormány több tagjának kíséretében.”

A vízlépcső tervezői és kivitelezői

A terveket a Magyar Királyi Öntözésügyi Hivatal Sajó Elemér és Lampl Hugó mérnökök műszaki vezetése mellett Freytag Ferenc, a hivatal tervező osztályának mérnöke készítette. A tervezésbe közreműködött Benedek Pál, Hock Károly, Riszdorfer József, Mátrai István, Klier Alajos és Nyuli József mérnök. A statikus tervező Mosonyi Emil volt. Az építő munkálatokat Paunz Rezső, a hivatal építési osztályának vezetője irányította. Lampl Hugó közvetlen irányításával és aktív közreműködésével a műtárgyépitési feladatok leghivatottabb szakértője volt. Rendszeresen felügyelte a

duzzasztó építési munkálatokat.

A vízlépcső részei

A duzzasztómű:

Tekintettel az erősen plasztikus, agyagos altalajra, összefüggő, átlag 2 m vastag vasbeton alaplemezen nyugszik. Az alaplemezt a fenék szintjétől számított 12 m mélyen lenyúló vasszádfal zárja körül. A két-nyílású duzzasztómű három pillére vasbetonból épült. A duzzasztómű mindkét nyílása 22 m széles. A nyílások küszöbszintje 74,98 mBf.-i szinten van. MAN rendszerű kettős, kampóstáblájú mederelzáró táblákkal. A mederelzáró táblák kézzel és elektromos meghajtással mozgathatók. A rajtuk átbukó víz erejének megtörése végett közvetlenül a gát alatt csillapító medencét, ennek a vízfolyás irányába eső emelkedő oldalán pedig a Műegyetem vízépítési tanszékén kikísérletezett, meghatározott méretű, keresztirányú energiatörő gerendafogazást, ezután pedig sakkáblaszerű utófenék-burkolatot alkalmaztak.

A hajózsilip:

A támkapus rendszerű, homlok-töltésű, 85 m hosszú, 12 m széles, 9 m mély hajózsilip 1200 tonnás uszályok átszilipelésére is alkalmas. A zsilipfők éppen úgy, mint a duzzasztómű, erősen plasztikus, agyagos altalaj fölött épültek. Ezért ezek is vasszádfallal körülzárt vas-

A duzzasztómű

beton lemezalapozással készültek. A zsilipfők oldalfalai is vasbetonból épültek. A kamrafalakat két egymásfölfölötti síkban hátrahorgonyzott és a fenéken vasbetongerendákkal dúcolt Larssen-rendszerű vasszépallókból készítették, mert az altalaj plasztikus tulajdonsága miatt nagyobb üledéssel kellett számolni.

A vízlépcső átfogó rekonstrukciójára 1994-1998. évek között került sor. A duzzasztóművön a legjelentősebb műszaki beavatkozást a két nyílás elzárószerkeztének, és a kettős kampos táblák cseréje jelentette. A mozgató berendezés esetében az 50 éves üzem után sem volt szükség komoly beavatkozásra. A betonszerkezetek megfelelő állapotban voltak, ezért csupán a felületük apróbb hibáinak javítására és a festésére volt szükség. A hajózsilip kamrafalát képező szádlemezek korrózióvédelmét, a kapuk korrózióvédelmét és a tömítőelemeinek cseréjét végezték el. Megújult az elektromos rendszer, a vezérlés rendszere. A parti létesítmények többek között a kezelőtelep épületei, elektromos és vízellátó rendszere, az úthálózat is felújításra került.

A hallépcső

Az 1936-1942. között megépült

duzzasztómű kaszkád rendszerű medencesoros hallépcsőjét - a kor egyik elfogadott megoldását alkalmazva - a jobb oldali pillérbe építették meg. A tervezési 5,00 méteres vízszintkülönbséget 22 db egyenként 23 cm vízlépcsőjű medencével hidalták át. A csatorna középső szakaszán egy nagyobb méretű pihenőmedencét alakítottak ki.

A duzzasztási szint időközbeni megemelése miatt a vízlépcső megnőtt, ezzel tovább nehezítve a halak feljutását. 1960-ban módosításokat hajtottak végre, búvó és bukó nyílásokat alakítottak ki a válaszfalban, és a medencék számát kettővel megnövelték. A munkák elvégzése utáni mintavételezés bizonyította azt, hogy a beavatkozás eredményes volt.

Az alvíz viszonylagos stabilitását biztosító Bökényi vízlépcső 1987. december 1-jei üzemben kívül helyezésével, az alvíz átlagos szintje kb. 1 métert csökkent, így a hallépcső a normál lefolyási viszonyok mellett a Hármaskörös halpopulációi szempontjából használhatatlanná vált.

A Környezet és Energia Operatív Program keretében 2010-2015. között egy korszerű műszaki megoldású hallépcső épült.

A hallépcsőt - a helyszín adottságai

alapján - a duzzasztómű jobb oldalán lévő osztószigetre építették. A 301 m hosszú csatorna két jellegzetes szakaszra oszlik. Az első - kis esésű - szakaszon a vízkivételi műtárgy, 9 db vasbeton bukó, és a hozzájuk csatlakozó medencék, a második szakaszon pedig a nagy esésű alvízi csatlakozó műtárgy található. A csatorna megfelelő működésének alapja a még elfogadható vízsebességet eredményező lefolyási szintek biztosítása. Az üzempróba eredményei alapján szükségessé vált a bukók nyílásméretének a szűkítése és a földmeder kőszórásos bevédése. Jelenleg a hallépcső megfelelően működik.

Vízerőtelep

1996-ban a Békésszentandrás duzzasztó által előállított vízerőpotenciál hasznosítására vízierőmű tervezését és engedélyeztetését kezdte meg egy vállalkozás. 2008. évre megteremtődött a feltétele a részletes tervek elkészítésének, majd 2011. december 11. - 2013. szeptember 12. között a Hármaskörös 47,340-47,580 fkm szelvények között, a bal oldali hullámtéren megkerülő csatornában megépült az erőmű. A gerebekkel védett vízkivételi és az átmeneti műtárgyon átáramló víz, az

Balról a vízerőmű, középen a duzzasztómű, mellette a hallépcső, jobbról a hajószilip látható

56,55 m hosszú változó keresztmetszetű nyomócsatornába és onnan az erőművi blokkban lévő turbinákba jut.

Az erőműbe 2 db 1 MW teljesítményű állítható lapátos „S” elrendezésű Kaplan turbinát építettek be. A turbinák 2240 mm járókerék átmérőjűek, 26 m³/s névleges vízszállításúak.

Vízerőtelep szívó oldala vasbeton utófenékből és kőszórásos biztosítású alvízi medercsatlakozásból áll. Az erőmű tervezett évi villamos energia termelése 8,6 GWh/év.

A duzzasztómű nem csupán vízügyi építmény, hanem turisztikai látványosság is. Átlagos vízállásnál a két egyenként 22 méter széles tábla fölött, 2 méter szélességben hőmpolyög át a halványzöld víztömeg, hogy néhány méteres zuhanás után nagy robajjal zuhogjon az alvízi alsó mederbe.

Festői látvány a tajtékos, kavargó víztömeg, amely egy-kétszáz méter után ismét csendes folyóvízzé változik. Feledhetetlen élményt nyújt a lezúduló víz robaja, a felszálló vízpermet illata, és a tovakanyargó

Hármas-Körös, valamint az országos védettség alatt álló hullámtér látványa.

A természeti környezet vízgazdálkodási jellemzői:

A vízhasznosítók munkája nyomán, a duzzasztómű megépülése után a Körösök völgyének lakossága másodsor foglalhatta el e helyen lévő földjeit. A vízszint megemelésével és 23,9 millió m³ víz tározásával kedvező lehetőséget biztosít közel 11.500 ha mezőgazdasági terület öntözővízzel való ellátására, a holtágak vízellátására, a körösi sporthorgászat és üdülés, az öntözési-, halászati kutatás és oktatás folytatására és továbbfejlesztésére. Hatását kifejti a Hortobágy-Berettyó 54,8 fkm-ig, a Kettős-Körösön 26,310 fkm-ig és a Sebes-Körösön 13,70 fkm-ig. Több mint 140 km-en lehetővé vált a hajózás a Hármas-Körös felső szakaszán, a Kettős-Körösön Békésig, a Sebes-Körösön Körösladányig és a Hortobágy-Berettyón Mezőtúrig. Vízhány esetén a Tiszából vízpótlásra van lehetőség a Keleti-főcsatornán a Hortobágyi-Berettyón, és a Nagykursági főcsatornán keresztül.

Lampl Hugó emléktábla:

„A Tiszavölgy szabályozása tette lehetővé e térségben a második honfoglalást. Hirdesse e tábla LAMPL HUGÓ emlékét, aki az Alföld öntözés-fejlesztését irányította 1931-1948 között.”

1992-ben a duzzasztómű üzembe helyezésének 50. évfordulóján avatták fel a duzzasztóművön. A jubileum tiszteletére 1992. szeptember 30-án emlékülést tartott Békésszentandráson. Az emlékülés fővédnöke, Siklós Csaba, közlekedési-, hírközlési és vízügyi miniszter az előadásorozat befejeztével duzzasztómű falán leplezte le Lampl Hugó emléktábláját.

Kubikusok emléktábla:

„Hirdesse ez a tábla a békésszentandrási kubikusok emlékét és dicséretét.”

2007. július 1-jén avatták fel a táblát. Az emlékművet a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság és Békésszentandrási lakossága állította, a 2006. évi nagyárvíz után, a kubikusok tiszteletére. 2006-ban a vízszint Békésszentandráson 994 cm volt.

Előfizetési árak:

Negyedévre: 4 P 50 fillér
Egy héra: . 1 P 50 fillér
Fidékre: . 1 P 80 fillér

Hirdetési díj előre fizetendő.

BÉKÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal
Gyula, Városház-utca 7. sz.
Dobay János könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények hirdetések és nyitlterek intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Egy szám ára 8 fillér

Felelős szerkesztő:
DOBAY FERENCSzerkesztő:
NAGY GUSZTÁV

Megjelenik mindennap

Figyelje a „Békés“ apróhirdetéseit!!!

Ez már nem egyszerű

belügy, ami Spanyolországban történik. Nem egyszerű polgárháború, amihez a határon kívül lakóknak semmi közük. Igaz ugyan, hogy a halottak spanyolok, hogy a felkelők spanyol kéztől estek el, azonban a golyó a testükben francia. Hol a nemzetközi jog? Hol a Népszövetség? Hát lehet egy államnak a másik belügyeibe beleavatkozni s hadianyagot szállítani ahhoz, hogy egyik spanyol a másikat megölje? Spanyol belügy az a polgárháború, amelyet pénzzel a Szovjet, löszrel pedig a francia kormány lát el? S belügy-e az a belháború, amelynek az a célja, hogy Moszkvától Gibraltárig vörös front épüljön Európa ellen? Érdekes, most senki nem kiáltoz a Népszövetség után az ugynevezett győztes államok közül, senki sem követeli a tanács sürgős egybehívását és senki sem emleget megtorlást. Senki sem beszél közülük a szomszéd államok és Európa veszélyéről. Türik, hogy Blum elvtárs átjáróházat csináljon Franciaországból a Szovjet számára s a Quai d'Orsayt egyszerű fiókintézeté degradálja. Türik, hogy Moszkva kinyújtsa a kezét ama bizonyos Gibraltár felé is, amelynek a pendantja, a Dardanellák, immár a szovjet érdekekhez igazodik. Nem törődnek vele, hogy Szovjetország harafogóba szorítja a polgári Európát s a forradalmak céltudatos és áldozatkész előkészítésével olyan vérfürdő felé viszi, amely nem volt ezen a pedig már sok vért látott, tragikus kontinensen. Hát ez nem európai közügy? Erre rá sem kell hederíteni? Ez ellen még csak tiltakozni sem kell? Nem lehet elintézni vállrándítással, hogy a szovjetnek sikerült beugratni a spanyolokat, hogy a trázis valóságga: a spanyolok egy része valóban örült spanyollá lett és idegen célok érdekében lövi honfitársait és löveti magát agyon honfitársaival. Nem titok pedig és nemis csak pusztá feltevés, hogy a francia kormány hadianyagot, a Szovjet pedig pénzt szállít a madridiaknak, a lapok mindennap regisztrálják, a tiltakozás mégis mindössze csak néhány újságíróé és nem a hivatalos és összefogott polgári diplomáciáé. Egyetlen reménységük a közöny és a veszély sötétjében annak az adriai találkozóknak a híre, amely VIII. Edvárd és Mussolini között fog a Nahlin yachton lejártszódni. A háboru utáni Európa egyik legtöbb sikerre visszatekintő politikusa és a még mindig leg-hatalmasabb gyarmatbirodalom ura fog találkozni a fejedelmi yachton. Mindketten tudják, a gyarmatok és a polgári berendezkedés pilléreire nyugvó birodalom királya és a bolsevizmussal legellentétebb politikai rendszer zseniális megalkotója: mit jelent Madridban a szovjet-rubel és mit jelent a Blumi Franciaország. Hisszük, hogy a józanság végre szintén hozzá fog a frontépítéshez s nem nézi tétlenül, mint kuszik mind lejjebb és lejjebb a moszkvai front vörös kigyója.

Még az idén megkezdik a békésszentandrás duzzasztó építését

(A „Békés“ munkatársától.) Vitéz Ricsóy Uhlarik Béla dr. főispán még a nyár elején értekezletre hívta egybe a városok polgármestereit, a járási főszolgabírákat és az ármentesítő társulatok vezetőit, hogy meghallgassa előterjesztéseiket arra vonatkozólag, hogy milyen közmunkák indítására mutatkozik lehetőség hatóságuk, illetve társulatuk területén. Tájékoztódní kivánt ugyanis afelől, hogy ezen munkák révén milyen összeg jut a vármegye mintegy 10 ezer főnyi, téli időre kenyér nélkül maradó munkássága számára, hogy aztán annak ismeretében kérhessen segítséget a kormánytól ahhoz, hogy a megyében egyetlen éhező ember se legyen a tél folyamán.

Ugyancsak felterjesztést intézett a földművelésügyi tárcához is és megkérdezte, hogy a megye területén tervbe vett munkák közül melyek megindítására mutatkozik lehetőség. Megkérdezte többek között, hogy a békésszentandrás duzzasztó megépítése mikor veszi kezdetét, továbbá, hogy az öntöző

csatornák építésének megkezdésére melyik költségvetési évben lehet a fedezetet biztosítani? A felterjesztésre a napokban érkezett le a válasz. A válasz szerint

a békésszentandrás duzzasztógát építése még ez évben kezdetét veszi.

A vízelvezető csatornákra vonatkozólag pedig azt közölték, hogy azok építése csak a jövő év folyamán lesz megkezdhető.

A minisztérium döntése az egész vármegye szempontjából igen öröndetes, mert nemcsak azt jelenti, hogy egy többmilliósi közmunka indul meg, amely a munkásság egy nagyobb tömegének tud keresetet biztosítani több éven át, hanem jelenti azt is, hogy a Körösök hajszhatóvá tételével, illetve a vízszintfelemeléssel a vármegye egész gazdasági élete fel fog lendülni. Emelkedni fog a földek terméshozama s a vízi szállítás lehetőségével olcsóbbá válik a termékek ki szállítása is.

VIII. Edward és Mussolini találkozása

(A „Békés“ tudósítója jelenti) VIII. Edward angol király, aki tudvalevően a Nahlin yachton fogja szabadságát tölteni, a hajóval hír szerint az olasz vizekre is ellátogat s ennek során Mussolini látogatását is fogadja. A Daily Mail szerint az angol király és a

Duce találkozása egészen rendkívüli fontosságú diplomáciai tény lesz s az olasz-angol konfliktus végleges elsimulását fogja jelenteni. A találkozó hírét egyelőre még sem olasz, sem angol részről nem erősítették meg.

Hétfőn hozzáfognak a szövetkezeti aszaló építéséhez

(A „Békés“ munkatársától.) A Békés-vármegyei Gyümölcsstermelők Értékesítő Szövetkezetének igazgatósága folyó hó 7-én délután fél 3 órai kezdettel a vármegye kisgyűlési termében ülést tartott. Az ülést Matusek György, a szövetkezet egyik igazgatósági tagja vezette le, mivel az elnök, Almásy Denise grófnő lemondott, az alelnök pedig, vitéz Tar Antal vezérigazgató, észak-magyarországi birtokán nyaral.

Az ülésen Varga Gyula dr. polgármester, Medovarszky dr. főjegyző (Békéscsaba), Ambrus Lajos takarékpénztári igazgató, Szabó Árpád tanár (Mezőberény), Görgényi Ferenc ig. tanító és Titz Reinhardt építőmester vettek részt. Matusek intéző megnyitó szavai után bejelentette, hogy vitéz Márki Barna dr. alispán Budapestre utazott, majd közölte, hogy Almásy Denise grófnő elnöki és igazgatói tisztjéről lemondott. Az igazgatóság sajnálatlalt vette ezt tudomásul és eddigi tevékenységéért jegyzőkönyvi köszö-

netet szavazott.

Matusek intéző előterjesztette, hogy az igazgatóság újabb beadvánnyal fordult Gyula város képviselőtestületéhez s abban azt kérte, hogy az igényelt területet négyszögölenként 8 pengőért adja el a város a szövetkezetnek, amely az eladási árból 602 pengőt készpénzben kifizet, míg 800 pengőért részjegyet ad. Remélhető, hogy a képviselőtestület nem fog elzárkózni a kérelem teljesítése elől s az aszalókemence végül is a szövetkezet saját területén fog állni.

Bejelentette, miután az igazgatóság a nagy aszaló megépítése mellett döntött, hogy az építkezést hétfőn már meg is kezdik s az építést, hogy minél kevesebbe kerüljön, házilag fogják elvégezni. Végül elhatározták, hogy a szilvasárlás és aszalás felügyeletére egy alkalmazottat vesznek fel, továbbá, hogy az aszaló telken egy raktárat is építenek.

Az ülés negyed 6 után ért véget.

Előfizetési árak:

Negyedévre: 4 P 50 fillér
 Egy óra: 1 P 50 fillér
 Vidékre: 1 P 80 fillér

Írdatási díj előre fizetendő.

BÉKÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal
 Gyulán, Városház-utca 7. sz.
 Dobay János könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények hirdetések és nyiltterek intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Egy szám ára 8 fillér

**Felelős szerkesztő:
 DOBAY FERENC**

**Szerkesztő:
 NAGY GUSZTÁV**

Megjelenik mindennap

Öcsödön és Békésszentandrásron mondott beszámolóbeszédet dr. Tóth Pál, a szarvasi kerület országgyűlési képviselője A főispán a nemzeti egység szükségességéről

(A „Békés” munkatársától.) A verőfényes nyárból csuf esős ősz lett vasárnap reggelre. Hideg északi szél húzta összebb az emberen a kabátot, az eső esett és sárrá változtatta a falu utcáinak porát. Megkezdődött a falusi csizmák nehéz évadja: dagasztani a feneketlen sártengert. De a rossz idő és a nehéz ut nem tartotta vissza a derék öcsödi magyarokat, hogy el ne menjenek képviselőjük meghallgatására.

Dr. Tóth Pál országgyűlési képviselő tartotta beszámolóját a községháza udvarán mintegy háromszázan gyülekeztek össze, nők és férfiak, akik lelkes ovációval fogadták a megérkező főispánt.

Dr. Tóth Pál képviselő beszámolóbeszédé elején változta a kormány eddigi munkásságát, majd rátért arra a nagyjelentőségű programra, amelynek megvalósítását a kormány a Körösök hajózhatóvá tételével kezdte el. Ennek a nagy programnak első állomása a békésszentandrás duzzasztógát megépítése, amely már folyamatban is van. Hét millió-pengőt fordít erre a kormány és a nagy földmunka azért olyan különös jelentőségű, mert a rajta dolgozó munkások mind a helybeli községek és a vármegye népéből kerülnek ki. Elmondta dr. Tóth Pál képviselő, hogy a végrehajtandó nagy közmunkák programjának megállapításánál a kormány előbb a Sió-szabályozás végrehajtását tervezte, de hála a vármegye vezetőinek, akik a békésmegyei helyzet feltárással meg tudták győzni a kormányt arról, hogy a Körös hajózhatóvá tétele mindennél fontosabb feladat. A nagy munka már folyamatban van és október 1-én maga a miniszterelnök-helyettes, dr. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter jön le Békésszentandrásra, hogy a duzzasztógát munkálatait megtekintse. Ez a nagy munka évekig tart s a ráfordított pénz mind Békésmegye munkásainak jut.

Azután Öcsöd helyi kérdéseiről beszélt a képviselő, elsősorban arról a rossz utról, amely a községben átfutó országotat a piaccal összeköti s amely az őszi rossz idők beálltával járhatatlanná válik. Hálát adok az Istennek azért, hogy esik az eső, monddta derülten hallgató közönségének és hogy most itt van a főispán ur is. Most majd nem mi megyünk öhozzá deputációba, hanem őt visszük el magunkkal, de gyalog, hadd tapasztalja meg a saját szemével, milyen is egy ilyen ut, ha esik az eső. S akkor látni fogja, hogy ezen a piacra vivő utszakaszon lehetetlen ilyenkor kocsival járni.

Beszédé végén rámutatott a külpolitikai helyzetre és hangsúlyozta, hogy Európa mai nehéz helyzete óva figyelmeztet minden

jó magyart a nemzeti egység, az összefogás elengedhetetlen szükségességére.

Utána Sárkány Elemér, az aszódi kerület országgyűlési képviselője beszélt, dr. Tóth Pált a lelkes, kerületi érdekében fáradhatatlanul buzgó képviselő mintaképeül állítva oda. Azután a külpolitikáról, Hitler és Mussolini nagy eredményeiről beszélt, akik csak nemzetük egységével emelhették országukat arra a magaslatra, ahol ma van.

A beszámológyűlést Raskó Sándor, szarvasi igazgató-tanár, a Nep elnökének beszéde zárta be, aki megköszönte a kormány és a főispán jóakaratu támogatását.

A képviselők és a főispán ezután gyalog indultak el a Földmives Népkerbe s ez az ut volt a tanulmányut, amelyre dr. Tóth Pál képviselő beszédében a főispánt meghívta.

A Népkerben százhuszteritikes közepéd volt, amelyen az első felköszöntőt Molnár Béla főjegyző mondta dr. Tóth Pálra, megköszönve a község érdekében kifejtett fáradozásait. Beszéde végén a főispánt éltette, aki megértő szívvvel jött a község segítségére, amikor munkát kellett juttatni az in-ségeseeknek.

Dr. Deseő Jenő a főispánt, a képviselőket és a megjelenteket éltette.

Dr. Oláh Antal, a Nep elnöke az egységbe tömörülés nagy fontosságáról beszélt. Hálával emlékezett meg a kormány működéséről, hogy a határidőzlet megszüntetésével megmentette a gazdát és hogy annyit tesz a népjólét és a falu egészség érdekében, amikkel eddig senki sem törődött. És hálával emlékezett meg a főispánról, aki télen, a nagy szükség idején ide sietett segítő kezével és magával hozta Johan államtitkárt, ami mind csak azt bizonyítja, hogy a kormány törődik a nép sorsával. A miniszterelnököt, a kormány tagjait és a főispánt éltette.

Ezután vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán állott szólásra és meleg szavakkal köszönte meg a feléje áradó szeretetet. Ösmeri a mindentől távol fekvő község nehéz helyzetét és arra fel is hívta a kormány figyelmét. A szeretetet azzal akarja viszonzni, hogy a helyi kívánságok teljesülését minden tőle telhető eszközzel elősegíti. A nemzeti egység nem frázis, az egy parancsoló szükségesség, mert csak ez tud gátat emelni a fenyegető vörös áradat ellen. Kérte Öcsöd támogatását a kormány nemzetmentő munkájához.

Dr. Tóth Pál, majd Sárkány Elemér képviselők Öcsöd népét és annak vezetőit éltették.

Ebéd végeztével a képviselők és a főis-

pán Békésszentandrásra mentek, ahol részt vettek a Pajtás Gyula elhunyt községi jegyző arcképlelezése alkalmából tartott képviselőtestületi diszközgyűlésen. Schauer Gábor járási főszolgabíró nyitotta meg a diszközgyűlést s ő is, Marjay Géza községi főjegyző is Pajtás Gyula érdemeit méltatták.

A községházáról az iparoskörbe vonultak a képviselők és a főispán, ahol háromszáz főnyi hallgatóság várta őket. Raskó Nep-elnök megnyitó szavai után dr. Tóth Pál képviselő mondta el beszámoló beszédét. A kormány végzett munkájáról, majd a kül- és belpolitika aktuális kérdéseiről beszélt s rátérve a kisipari kérdésre megállapította, hogy a kormány nemcsak a gazdát, de a kisiparosokat is támogatja s minden erejével azon van, hogy szociális helyzetüket minél jobban emelje.

Utána Sárkány Elemér képviselő beszélt a nemzeti összetartás és együttműködés szükségét hangoztatva.

A beszámoló gyűlés a képviselők és a főispán éltetésével ért véget.

Október 18-án tartják az országos frontharcos találkozózt A gyulai főcsoport felhívása a bajtársakhoz

Az országos frontharcos találkozó az eddigieknél jóval nagyobbabású lesz s azon az alföldiek is nagyobb számban vesznek részt. Erre való tekintettel az országos elnökség a találkozót október 18-ra halasztotta el. A találkozót megelőző este lesz a külföldi bajtársak fogadása és zenés takarodót tartanak a Hősök emlékművénél.

Bajtársak: Tekintettel arra, hogy a frontharcos-törvény megalkotása előtt állunk, kövessünk el mindent, hogy az ideai találkozó szervezettségével, fegyelmeztségével megdönthetetlen bizonyítéka legyen annak a nemzeti és bajtársi erőnek, melyet a Frontharcos-szövetség úgy hazai, mint külföldi vonatkozásban képvisel, tartsa tehát mindenki kötelességének, hogy azon résztvegyen.

Kedvezmények: 50 százalékos vasuti kedvezmény, mely három napra érvényes. 33 százalékos kedvezmény, mely három hónapig érvényes, a találkozó napján filléres gyors, melynek ára 4 P. 70 fillér. Budapesten villamos vasuti kedvezmény 20 filléres átszállójegy.

Elszállásolás: ingyenes és kedvezményes, melyre vonatkozó igénylések a helyi alakulat irodájában jelentendők.

Élelmezés: okt. 18-án az ünnepség után csajkás táborig ebéd (evőkanál hozandó).

A filléres gyors árát október 4-én déli 12 óráig kell az irodában (Corvin u. 4) befizetni.

Bajtárs! Erkölcsi kötelességed megjelenni.

Dr. Kovalszky s. k.
 vezető tiszt.

Az alispán nagyhatású beszéde a polgári összefogás szükségéről a közigazgatási bizottság ülésén

(A „Békés” tudósítója jelenti.) A közigazgatási bizottság ülésén ismertették alispáni jelentéshez elsőnek Sebők Elek dr. szólott hozzá. Békésről, mondta, 200 munkást lehetett volna a békésszentandrási duzzasztó földmunkájánál elhelyezni, azonban csak igen kevesen jelentkeztek s rövid idő múltán ezek nagyrésze is otthagyta a munkát, azt állítva, hogy keveset keresnek s csak eladósodnak. Kína a helyszínen vizsgálta meg a munkásság panaszait s megállapította, hogy nem a munkaadóban, hanem a munkásokban van a hiba. A munkások ugyanis 2-4 pengős napszámot kapnak s 60 fillért köbméterenként az akkordmunkások, aki tehát dolgozni akar, az 3-4 pengőt is megkeres, mindenestre megkeresi azonban azt az összeget, amely a normális keresetnek megfelel. A vállalkozó reflektorokat is szereltetett föl, hogy azok fénye mellett lehetővé tegye a munkát azok számára, akik a későbbi órákban is dolgozni akarnak. Ez a körülmény, illetve a jogtalan panaszok arra mutatnak, hogy a munkásságot egyesek nyugtalanítják s olyan magatartásra készítetik, amely semmiképpen sem méltó ahhoz a nagy jóindulathoz, amelyet tanusítanak irántuk. A munkásságnak be kell látnia, hogy a duzzasztó építkezésével a kormányzat részéről olyan munkához jutott a vármegye, amely a messzejövőben is éreztetni fogja hatását s amely a munkásságot is komoly magatartásra kell, hogy kötelezze.

Telegdy Lajos dr. felszólalásában csatlakozott az előtte szólóhoz s kérte a vármegye vezetőségét, hogy a társadalmi és munkás kérdésekkel állandóan foglalkozzanak, annál is inkább, mert azt a külföldi államokban mutatkozó társadalmi nyugtalanság is szükségessé teszi.

A felszólalásokra vitész Márki Barna dr. alispán hosszabb beszédben reflektált. Megállapította, hogy már 7 esztendeje foglalkozik állandóan a munkáskérdéssel s meglepőnek tartja, hogy a munkásság az idén egyáltalán nem jelentkezik nála kérelmekkel és panaszokkal. Meg van győződve, mondta, hogyha a békésszentandrási panaszok jogsáksak lettek volna, a munkásság küldöttsége már jelentkezett volna nála. Ez a körülmény teljesen igazolja Sebők Elek dr. állításait s mindenkinek, aki ezt a kérdést közelebbről vizsgálja, azt kell gondolnia, hogy a munkásság között olyanok vannak, akik állandó elégedetlenségeikkel felkavarják a nyugalmat s arra készítetik őket, hogy a munkát abbahagyják. Meg fogja vizsgálni ezt a kérdést s reméli, hogy a tévhitben levő munkásságot sikerül jobb belátásra bírni s meggyőzni arról, hogy a *nyugalom és a béke ép annyira érdeke a munkásságnak, mint bármely más rétegnek.*

A hatóság a legteljesebb jóindulattal

tanusítja irányukban, amit az is mutat, hogy bár az idén jó volt a termés, mégis közmunkákat indított részükre. A békésszentandrási eset mindenestre figyelmet keltő, bár általános következtetést levonni belőle nem lehet, mert hiszen a komoly, dolgozni akaró munkásság nem hagyja kihasználatlanul a munkaalkalmat s nem hallgat azokra, akik látszat szerint ugyan a javukat akarják, végeredményben azonban csak romlásba viszik őket.

Utalt a társadalmi béke felborulásának

Ezerkétszáz pengőt találtak a Báró Wenckheim Béla-utca sarában

(A „Békés” munkatársától) Hétfő reggel az br. Wenckheim B.-u Tanczik Lajos nyug. rendőrfőtanácsos lakása előtt Bakó Imre gyulai cipészsegéd az ut sarában 12

Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is környű és lig ürülést, ugyszintén rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyász főképviselelő a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták 1449

veszélyére, a spanyol eseményekre, megállapítván, hogy a béke megóvása érdekében a nyugtalankodók ellen a hatóság mindent megtesz, de hangsúlyozta annak szükségességét is, hogy a polgári társadalomnak, tehát az ipari, kereskedelmi és tisztviselő osztálynak is össze kell fognia s úgy önmege, mint a munkásság érdekében küdenie a nyugtalankodók és felforgató szándékuak ellen.

százpengőt talált. A fiatalember azonnal a rendőrségre vitte a talált 1200 pengőt, amelynek eddig még nem jelentkezett a gazdája.

Súlyos helyzetben van a Szegénygondozó Hivatal

(A „Békés” munkatársától) Az utóbbi hónapokban több ízben is foglalkoztunk a magyar norma szerinti szegénygondozás kérdésével s mindanyiszor azt voltunk kénytelenek megállapítani, hogy a társadalom egy bizonyos része vagy tudomást sem vesz a város szegényeiről, vagy pedig olyan összeget juttat nekik, amely összeg távolról sincs egyenes arányban a jövedelmükkel. Ennek következtében a Szegénygondozó Hivatal igen súlyos helyzetbe kerül. Az ellátásra jelentkezők száma ugyanis, minél jobban belemegyünk a tálbe, mindinkább emelkedik, a hivatal bevétele azonban változatlan marad s hivatását így minden erőfeszítése mellett sem tudja a szükségnek megfelelően betölteni.

Szentes Károly főjegyző erről a kérdésről a következőket mondta munkatársunknak:

— A fokozott igénylést, illetve a jelentkezők segítését a Szegénygondozó Bizottság csak úgy volna képes teljesíteni, ha a tehetősebb polgárok koldus váltásági hozzájárulásukat megfelelően felemlnék.

— Novemberben például a segítettek száma 216 volt és segítésük több mint 1700 pengőt tett ki, ami az 1400 pengős gyűjtési összeg mellett csakis úgy volt lehetséges, hogy a hiányzó 300 pengővel a város járult hozzá a hivatal szükségletéhez.

— Legalább havi 2500 pengőre volna szükség, hogy téli hónapokban a szegénygondozás a legminimálisabb mértékben kielégíthető

legyen. Ehhez nem is kellene a tehetősebb polgároknak magukat megerőltetni, csak a jelenlegi segélyösszeget kellene fejenként 1—2 pengővel felemelni. Gondoljon minden adakozó arra, hogy Gyulán több, mint 200 családnak jut azokból a fillérekből, melyeket havonta a gyűjtőhölgyeknek átadnak, gondoljanak arra, hogy akik ezelőtt koldulásból tartották fenn magukat, s akik most nem zaklatják otthonukban az alamizsnáért, azok mind a szegénygondozó hivatal ellátottjai. Akiknek a jó Isten adott annyit az anyagi javakból, hogy abból nem csak megélni képesek, hanem valami marad is, azok ne sajnáljanak valamivel többet juttatni a volt koldusoknak, aggódo betegeknek.

— A közelmúltban ócska ruhagyűjtés rendeztetett, de igen gyenge eredménnyel és e miatt most még ruhaheszerezésről is gondoskodni kellene, de ehhez is pénz kell.

— Bizonyosra vesszük, hogy Gyula város közönsége most is megértéssel lesz a szegények sorsa iránt s havi hozzájárulását olyan mérvben felemli, hogy a szegényellátás fennakadni nem fog.

RÁDIÓ

December 15, kedd.

BUDAPEST I.

6.45. Torna, Hanglemezek, 7.20. Étrend, 10. Hírek, 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 12. Déli harangszó, Időjárásjelentés, 12.30. Hírek, 13.20 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 14.40. Hírek, Élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek, 16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 00.05 Hírek.

10.20. Képek a régi földesuri világból, 10.45. Kötött gyermekruhák, 12.05. A rádió szalonzene-kara, 130. Főthly Ida zongorázik, Sally István hegedül, 4.10 asszonyok tanácsadója, 5. Hanglemezek, 6. Munkatáborok, 6.30. Sárváry János tárogatózik zongorakísérettel, 6.50. Csók István emlékeiről beszélget, 7.20. Az Operaház előadásának közvetítése: „Fidelio.” Dalmü 2 felvonásban, 8.55. Hírek, 10.10. Időjárásjelentés, 10.15. Perti Pali és cigányzenekara 11. Leuri Kettunen tanár a finn köztársaság 75 éves elnökéről, 11.10. A Bohrandt—Waidinger szalonzene-kara.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Értesitem Gyula város és vidéke T. vásárlóközönségét, hogy
**rőfös és rövidáru üzletemet áthelyeztem
a volt üzletem közvetlen szomszédságába.
Ujjonnan átalakított üzletemben dus raktárt
tartok, ugy rőfös, mint divatárkban.**

Kérem a vásárlóközönség szives támogatását, tisztelettel
Diósi József rőfös és divatáru üzlete.

Anonymus szomorúsága

»Boltívek, oszlopok és bitorfüggönyök alól
vittem a lelkem Ázsia köveire
s mértem a mélyet Skithia vizein
s a nap felé küldtem a halottakat én,
hogy az idők és az elmúltak
arca mind-mind az én boldog vállaimhoz érjen...
..... S engem mégis: úgy zár most
magába ez a hallgató márvány
akár a sir... És előttem is
olyan árván pereg csak az elzuduló időben itt
minden mese, mintha
fekete mélybe hullana
valami végtelen, távozó, keleti moraj.«

Sinka István.

Virágok- Vasárnapok

Virágok, bokréta, üdék, pirosak, fényesek,
lengők, forrók
és hálásan szeretnek,
mert csak, kicsik, hüek
s két szent halmán az életnek
ők nézik a titkot s érzik a gyönyörűt...
... Hogy most
aranylik számon a szó
s az élet szegény utjai im ünnepbe futnak — hát:
nehéz nekem a halottakat nézni... Csak
oda fordulok én is, hol elült a harc bújá
s onnan újra mondom virágok, pirosak, fényesek, lengők
Lányoknak koszoru, csók, gyöngy, nóta, kendő
s aranyos párta holdján
megint virágok... legyen hát ma ünnep!
Hogy két kék csillag
s két végtelen fekete tenger
fényes vizein hadd fűrössze
a termékeny-isten a gyönyörű tiszta fejét.

Sinka István.

Éjszakai riport Békésszentendréről, a zsílipről, a kubikosokról és a perzsaszőnyegről

Békésszentendréről, Karácsony hava.

A világhíres Bolza-féle Pepikert mellett kanyarodik a kocsis mesterszállási utra, ahonnan az ut a békésszentendrési duzzasztó munkálatokhoz vezet. A komptól a ködös decemberi éjszakában gyalog folytatom az utat. Lehetek úgy két kilométerre a duzzasztó teleptől. Szerencsére pipám elkísért az éjszakai utra és a körgát is kanyarodik, messziről világosság tűnik elő.

Állok a reflektor alatt, mert tele van a Körös medre reflektorral. Nótáznak, füttyörésznek alant az emberek, a lovak patái néha megzavarják a furcsa munka-zenét. Nézem alant a Köröst, az új hidat, amit azóta emeltek, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök az első kapát a földbe vágta. Ezen a hi-

don huzzák a lovak át a mesterszállási oldalról ide a békésszentendrési részre a csillékek megrakott Körös-földet. De nemsokára állok ilyen nyugodtan, mert Bátorj Oszkár, a vállalkozó főmérnök, tudni kell ugyanis, hogy a békésszentendrési munkálatokat egy vállalkozó intézi, amiből nyilván következik, hogy az esetleges panaszok elsősorban a vállalkozóval szemben merülnek föl, elem áll s határozottan szól:

— Itt nem lehet az emberekkel beszélni, itt nem lehet tartózkodni.

— Jól van, válaszolom, én pedig azért jöttem ide éjszakai riportra, hogy négyszemközt beszéljek a munkásokkal.

A bandagazda titokzatos ember

Elhatároztam, hogy addig nem megyek el, amíg dolgomat el nem végzem. Mondom is a főmérnöknek, aki minden áron az öt ellenőrző állami mérnökhöz utasított, aki itt lakik valahol az éjszakában, valamelyik házban, de az az érzésem, hogy csak azért utasít oda, hogy sarkonforduljak és hazatérjek, amikor látja, hogy nem boldogul velem, hajlandó részben teljesíteni kérésemet. A hidon, amelyiken a csillék hozzák a földet a másik oldalról, átkocogunk, aztán a főmérnök ur az általa kiszemelt Molnár Sándor 45 éves bandagazdát előszólítja.

Ha már a dolgok így alakultak, gozdoltam magamban, hát jó lesz Molnár Sándor is, annál is inkább, mert 45 éves s a 45 évből 15 évet kubiokol. Most bandagazda.

— Az idő határozza meg, mondja, hogy

mennyit keresünk. Az az akkordba dolgozunk. A gyengébb, az öregebb is megkapja a magáét, a munkások nem nagyon panaszkodnak.

— Mit esznek az emberei?

— Kenyeret.

— Hát még?

— Szalonnát piritanak mellé.

— Tudnak az emberek félretenni valamit?

— Átlagban 10 pengőt hetenként.

A bandagazda megnézi a talajt, vigyáz arra, hogy egy pár dekával többet ne helyezzen a serpenyőbe, mint a jelenlévő gyógyszerészek ezt megkövetelik. A főmérnök ur hirtelen átveszi a kérdést tőlem, ő kérdezi: Ő tudja, hogy miért. Valami különsegélyről van szó, amit állítólag a gyengébbek és az öregek kapnak.

Öt-hatszáz ember dolgozik

— Hány ember dolgozik, kérdezem hirtelen?
— Öt-hatszáz, feleli a főmérnök ur, nagyobb része békésmegyei, de ezt talán ne írjuk, mert rám három főispán vigyáz és Váradi Béla képviselő is rontotta a helyzetét, amikor Darányi ittlé-

tekor a minimális munkabért kívánta bevezetni.

— Miért?

— Mert a munkások keveset dolgoznak és hogyha tudják, hogy ugys megvan a napi minimális bér, akkor naponta ötször-hatször rágyujtanak a pipára.

Traktor és villanytelep

A főmérnök ur még közli velem, hogy traktor dolgozik, a csilléket az vontatja részben, a földet pedig az szántja föl, mindez pedig azért, hogy jobban menjen a munka. Egyébként a vállalatnak külön villanytelepe van. 15 000 pengőt költöttek rá, kilowatként 6 fillérbe kerül nekik a villany, tehát lényegesen olcsóbban kapják, mint a gyulaiak. Mert hát lenyeges a különbség 6 fillér és 8 fillér között.

Folyik a munka a körösmederben, készül a csatorna, de látom, hogy a főmérnök ur már so-

kalja az ittartózkodást. Összecsukom a jegyzeteimet, aztán visszaindulunk a hidon. A hidon is van még valami: melegedőt állítottak föl a munkásoknak, mégpedig villanyfűtéses melegedőt.

Hanem itt nem végződik még az éjszakai riport, sőt csak itt kezdődik.

Gyalog akarok nekivágni Békésszentendrának, hiszen másfél kilométer az egész, de a főmérnök ur, Európát járt udvarias ember, fölpackol a kocsijára, aztán a lovak a nagy magyar éjszakában taposták a sarat

Békésszentendréről kapui előtt

Vagy harmincszor megálltunk az uton, de most már itt vagyunk a szentendrési kövesuton. A főmérnök ur megismétli a fekete magyar éjszakában tett ajánlatát.

— Hát szerkesztő ur, ha nem haragszik, a kocsimat felajánlom, az majd beviszi Szarvasra. Mert mi a csudát csinálna itt Békésszentendrén? Itt nem tud megszállni.

Megköszönöm a szíves fölajánlást, elfogadom,

miért ne keresen a kocsis, hiszen fölemelt éjszakai fuvardíjat kap. Elbucszom a főmérnöktől, aztán megadom magamat a sorsomnak, átvitetem magamat Szarvasra, majd amikor már a kocsit eltűnik az éjszakában, visszalopom magamat Békésszentendrásra. Most már a főmérnök ur nyugodtan alszik. Azt álmodja, hogy eltávolított a faluból. A kocsis is megkereste a magáét. Folytatom az éjszakai riportot.

Standard
RÁDIÓKKAL

Készséggel bemutatja 1491 5-

BEKKER ANTAL,
ahol a legcélsezerűbb karácsonyi aján-
dék is olcsón beszerezhető

BÉKÉSMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁRI EGYESÜLET,

Fiókok: Csorvás,
Nagyszénás, Sarkad,
Szeghalom.

Alapítási év: 1860.

GYULA

Saját tőkék: 880.000 P

Mindenemü falitőglát és tetőcserepet gyárt és kedvező áron árusít

Folyósít:
váltókölcsönöket
Elfogad: betéteket.

BÉKÉS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Gyula Városház-utca 7 szám
Telefon Gyula 32.

Politikai napilap
Főszerkesztő:
DOBAY FERENC †

Előfizetés egy hóra helyben
1.50, vidéken 1.80 pengő
Egyes szám ára 8 fillér

Mussolini levele egy gyulai kislányhoz

Tudósítása a harmadik oldalon

Tolvajt kiáltanak

minden nap legalább egy oldal terjedelemben a liberális és forradalmi sajtó hasábjain. A tolvajt ezuttal szélsőségeknek hívják. Ő, nem azokról a szélsőségekről van szó, amelyek templomokat rombolnak, papokat, apácákat és hívő keresztényeket gyilkolnak halomra, amelyek alig néhány hónapos csecsemőket mészárolnak le, hanem csak a jobboldali „szélsőségek”-ről, amelyek hirdetni merészelik, hogy ebben az országban a keresztény magyaroké az elsőszülöttségi jog, éppen ezért őket illeti meg elsősorban a munka és a kenyér tisztas nyugalma.

Az ő nyelvükön és hangszerelésükben a „szélsőségek” alatt nem az országvesztő októberi sapkarózsanyisszantok, az őszirózsás hősök értendőek, dehogyan: ezek ártatlan szelid báránykák. A szélsőség a magyar nacionalista tömegek állandó jelzője a liberális sajtószótárban, s ha valaki nem vágódik hanyatt a liberális nagytöke szolgálatába szegődött politikai bálványok előtt: az mindjárt szélsőséges elem, aki ellen azonnal mozgósítanak a liberális fronton.

Pedig ha a szélsőségek elleni kereszties háborút hirdelik, jó lenne szétvágni saját portájukon is. Fellapozni régi lappeldányaikat, amelyeknek szélsőséges uszító hangja mellett csak halk fuvolaszó a legélesebb nyilaskezes szónoklat is. A most szent és nemes eszméket szembeforgatóan hirdetők lapokból meg tudhatjuk például, hogy a katolikus Egyház számukra azokban az időkben egyszerűen csak a „szemérem utolsó foszlányát is elhajító nőstény” volt, s egyéb kellemetlen emlékek szállonganak elő a multból.

Most persze a szélsőségek elleni vérszírénának — de mindig jobboldali irányban. A baloldallal soha nincsen baj, ott a szélsőség csak Szamuely Tiborral kezdődne. Az igazi veszély: a nacionalista jobboldal, ott teremnek az idegenből importált eszmék (a liberalizmust és a szociáldemokráciát persze tilos idegen eszmeáramlatnak feltüntetni) ott tiporják lábba az ősi alkotmányt (a vérszerződést direkt a szemfüles liberális sajtó sürgette annakidején) ott van guruló márka (a guruló rubelről tilos beszélni a liberális hasábjakon) és egyéb hazaáruló jelenségek, ami ellen most hadbaszállnak az összes sajtótankok.

De vajjon az ő igazuk mellett tanuskodnak-e például az alábbi szám adatok?

A magyarországi kartelvezérek 1930-ban 10 millió pengőért, 1932-ben már 23 millióért, 1934-ben 47 millióért, 1936. évben 120 millió pengőért vettek és építettek készpénzért tehermentes budapesti bérpalotákat és soha nem képzelt hatalomra tettek szert. És statisztikából azt is tudjuk, hogy 1936. évben félmillió, 1932-ben háromnegyed millió, 1934-ben 1,3 millió és 1936-ban már két millió nélkülvő, egzisztenciát veszített magyar várta mindinkább türelmetlenebbül a jobb jövőt.

Hallgassanak tehát a tulajdonon a szélsőségekről azok, akik csak hasznát látják és javát élvezik ennek a szerencsétlen országnak.

Mert elfelejtik, hogy a magyar nép mégsem olyan feledékeny, mint ők szeretnék, s az igazi szélsőséget nem saját hazája, fajtája szeretetében látja — ebben mi nem ismerünk szélsőséget, — hanem ott, ahol olyan szélsőségesen felhalmozódtak már a magyar nép verjékéből összeharcsolt idegen vagyonok.

De erről ne írjunk, mert ez már — szélsőség...

P. J.

Vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla dr. Békésvármegye, Kozma György Csongrádvármegye főispánja és vitéz Márki Barna dr. alispán vezetésével nagyszabású helyszíni szemle volt Békésszentandrásán

(A „Békés” munkatársától.) A békésszentandrásai községében gyülekeznek a duzzasztógátnál dolgozott kubikusok, akik panasszal akarnak fordulni a vármegye vezetője elé. Van itt endrődi, öcsödi munkás a szentandrásiak mellett. Arról panaszkodnak, hogy Nagy Pál, aki 42 éve kubikol, a duzzasztógáti munkálatoknál kidőlt, lába megdagadt és az OTI, mivel a munkásokat a vállalat Szolnokra jelentette be, nem látta el. Egyik helyről küldte a másik helyre és nem adott a szerencsétlen embernek elegendő táppénzt.

Közben bejön a kisbírók szobájába Sinka János, békésszentandrásai főjegyző és közli, hogy Gyuláról a békésszentandrásai munkálatoknál főfelügyelő bizottság utban van.

Körülményes, sáros ut vezet a duzzasztógáthoz, ahol a szél még jobban fúj, mint a mezőn, olyan az idő, mintha a novemberi napok fektődtek volna rá a tájra. Hanem egészen megváltozott a Körös medre, az ősi első kapavágás óta, de azóta is decemberben riportozni jártam erre felé. Eltűnt a híd, amelyiken csilék jöttek, a ladikon keltünk át a tulsó partra, ahol a vállalat titótt tanyát és a bódé mellett szél fújja, lobogtatja a nemzeti zászlót.

Hamarosan szembeülnék Batory Oszkár-al, a vállalat főmérnökével, akivel azon a bizonyos decemberi éjszakán együtt voltam. Mondja is szerényen:

— Olvastam a Békésben, hogy éjszaka visszajött a faluba.

— Igen, mondom, visszajöttem.

Jön a bizottság

Egy órára jár, amikor kopognak az ajtón azzal, hogy jön a bizottság. Tényleg a tulsó oldalon felsorakoznak a kocsi. Tizenötven vagy huszan a ladikba ereszkednek. A parton Batory Oszkár földvölzi először az urakat, kiknek a soraiban ott láttuk vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla dr., Békésvármegye főispánját, Kozma Györgyöt, Csongrád vármegye főispánját, vitéz Márki Barna dr. Békésvármegye alispánját. Lampl Hugó, a földművelésügyi minisztérium vízrajzi osztályának vezetőjét, dr. Ugrin László szarvasi főszolgabíró, Ritter Sándor műszaki főtanácsost, Saffary Lászlót, a folyammérnöki hivatal vezetőjét és a Békés, Csongrád és Jásznyágykúrm vármegyék ármentesítő társulatainak vezetőit.

Megkezdődik a helyszíni szemle — kérdés, mennyit tud dolgozni egy kubikus

A bizottság tagjai közelebb mennek a meguyított árkokhoz, amelyekből

nemsokára a Körös medre teődik össze.

A szél fúj, ami ellen vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla dr. főispán felgyúri gallérját. A sárga, agyagos talaj ragadós és a sárcipőket fokozott mértékben maradásra kényszeríti.

— Lábujhegyen kell itt járni, mert másképp leragad a sárcipő, — mondom Ritter Sándornak, az államépítészeti hivatal vezetőjének. — Aki az ellenkezőjét állítja, sar

— Hát igen, mondja ő, ilyen az újságíró...

A sport és a sztrájk

Megvagyunk egymással, bejön a másik Batory is, most már két Batory van mellettem... Igen. Vitatkozunk, szóbakerül a megyegyűlés, Csernus apát beszéde és a munkásfizetés.

— Átlagban két pengő tiz fillért keresnek az emberek, mondja a főmérnök, akik 34 ezer munkanapot dolgoztak.

— Azt mondják a kubikusok, nem kerestek ennyit, mondom, és ő kész az általuk vezetett kifizetési cédulákkal igazolni állítását, azután így szól:

— A kubikus-munka élvezet, sport.

— No, nem egészen, mondom.

Azután a munkaadó és munkás viszonyáról beszélgetünk, Batory Oszkárnak itt is érdekes az álláspontja:

— A sztrájk helyes, mert a munkások csak így védekezhetnek és az államhatalomnak csak az a kötelessége, hogy ha a sztrájk politikai motívummal telítődik, akkor közbe lépjen.

— Na, ezt sem írom alá; munkaügyi bíróság kell, nem sztrájk. Batory Oszkár főmérnök azt mondja, hogy az államhatalom maradjon csak meg a közigazgatási szerepében, legyen bürokrata, de ne avatkozzon bele a tőkés és a munkások kérdésébe. Ami a békésszentandrásai munkások ügyét illeti még a következő is mondja:

— Hazudnak az emberek, ellenünk a konkurrens cég mesterkedik.

Amikor vitéz Márki Barna dr. alispán észrevett, megkérdi:

— Maga itt?

— Méltóságos uram, — mondom — a „Békés” teljesíti kötelességét.

A bizottság felkerül a mérnöki lakáshoz, ahonnan már látni, hogy mennyi földet mozgattak meg, vizes árkok tűnnek elő és hatalmas földkiemelő gépek.

— Óriási munka ez, — mondja az alispán.

— Most már a víz feljött, — kezdi magyarul Batory Oszkár, — kézzel már nem lehet dolgozni, mert a földet a kitermelésnél négy emelet magasságában kell a mélységből fölemelni.

kára lép, de oda is ragad a kalocsnija. Hanem a szél fúj, védettebb helyre húzódunk, a mérnöki bódé háta mögé. Most megindítják a kotrót, amelyik pillanatok alatt kiemeli a földet. A vállaltati főmérnök magyaráz:

— A talajvíz olyan nagy, hogy csak gépekkel lehet dolgozni és így reméljük, hogy

junius derekára elkészülnek a békésszentandrásai földmunkával.

Térkép kerül elő. Lampl Hugó mutatja a vármegye vezetőinek, hól vágják át a gátakat, hova terelik a Köröst.

H I R E K.

Várható időjárás a következő huszonegy órára: A szél gyengülése, nyugatról átvonulása, több helyen, főképp a nyugati és északi megyékben eső, néhány helyen zivatar. A hőmérséklet alig változik. Gyulán reggel nyolc órakor a hőmérséklet 11 fok, délben a hőmérséklet 19 fok, délután négy órakor a hőmérséklet 16 Celsius — fok volt.

Gyógyszertári inspekcióné. Április 15-től május 1-ig a Vármegyebáza mellett levő „Szentháromság” gyógyszerár tart ügyeletes szolgálatot.

Király Mozgósziánáz. előadások kezdete: hétköznap negyed 5, háromnegyed 7, 9 óra-
kor. Április 16-án, 17-én: Lázadó.

Tavaszi cipő- és harisnya- szükséglet Veresnél szerezz be. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel. 291 14—*

Nagyvárad „Magyar Lapok” beállítása lejárt. A nagyvárad „Magyar Lapok” bejelenti mai számában, hogy egy hónapi beállítása után a mai naptól kezdve újból megjelenhetik.

Tiszta selyem és Skót gyapjuyakakendőt és Asira kesztyűkülönlegességet Veresnél vehet. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel. 290 14—*

Hódmezővásárhely Tragikus zuhanás a padlásról. Tóth Ernő 26 éves bérest súlyos belső sérüléssel helyezték el a kórház sebészeti osztályán. A béres a padlásról akart lejönni, miközben a létra legfelső fokán állva elvesztette a támaszpontot és lezuhant. A kórháznál megállapították, hogy haskérge kiszakadt. — A kandisnó véres csókja. A kórházba veszedelmes sebesülésekkel szállították be Hős Nagy János 25 éves földmivest 855. számú gorsai tanyájáról. Hős a kandisnót hajtotta át a szomszédba. Amikor aztán köteleit el akarta oldani, a nagydarab állat megdühösödött, nekirohant a legénynek, letépette a földre és beleharapott az ajkába, ezenkívül testének többi részét is összeharapdálta.

Orosháza Jó fogást csinált tegnap délután az egyik községi rendőr. Egy békési óratolvajt csipett füllön. Illés Sándor, 20 éves békési napszámos Orosházán járt. Közben elvetődött a Nagyatádi-telepre, ahol betért az egyik cipésmesterhez és csizmaszárat kínált eladásra. Üzletet nem tudott csinálni, de ellopta a mester óráját. Néhány pere múlva a cipész észrevette, hogy eltűnt az órája, rögtön a csizmaszárúrásra gyanakodott. Utánafutott és meg is találta nála az órát. — A községnek jelenleg 10 tenyészbikája van, ezen kívül 2 svájci import bika, 5 telivér szimentali, amelyek kitűnő tenyészterében vannak.

Csorvás Csorvás község gazdasági életének nagy szenzációja van, a gróf Wenckheim Matild uradalom ipari vállalatot létesít a községben: hétfőn megkezdik az uradalom négyhengeres malmának építkezési munkálatait.

Szeged Juhász Gyuláról, a néhány nappal ezelőtt elhunyt nagy költőről utcát fognak elnevezni Szegeden. Már a legközelebbi közgyűlés tárgyalni fogja, hogy melyik legyen a városnak az a jelentős utcája, vagy tere, amelyet Juhászlól neveznek el.

Békéscsaba Tegnap Lukács György vezetésével negyven békéscsabai kubikus ment Békésszentandrásra dolgozni. Eddig 30 békéscsabai kubikus dolgozott a békésszentandrasi duzzasztónál. A kubikusok közül többen a városi napszámot hagyták ott, csak-hogy elmehessenek Békésszentandrásra. Ebből is megállapítható, hogy a békésszentandrasi duzzasztónál jól keresnek a kubikusok.

Országos vásárok. Az országos vásárokat a következő helyeken tartják meg: Április hó 18, vasárnap: Debrecen, Szög. — Április 22, csütörtök: Berettyóújfalú. — Április 23, péntek: Komádi, Köröstarcsa, Szentés, Veszprém. — Április 24, szombat: Köröstarcsa, Szentés.

A Pesti Tőzsde új számában Halla Aurél, dr. Csató János (Páris) nyilatkoznak. Érdekes bankhírek, friss érdektársai és gabonatársai beszámoló, osztalék hírek, új gyáralapítási információk egészítik ki a kitünően sikerült új számot.

Magyar Lányok. Cilike bucsuja jelenik meg a Magyar Lányok hasábjain. Mellette Dániel Anikó történelmi regényét közli a népszerű ifjúsági lap.

Az Én Ujságom. A kis madárkereskedő, Altay Margit új ifjúsági regénye hétről-hétre nagy érdeklődést vált ki Az Én Ujságom ifjú táborában.

Elítélte a gyulai törvényszék az eleki zsarolási per vádlottait

(A „Békés” munkatársától.) Rosenacker Antal eleki iparossegéd zsarolás vétségének kísérlete miatt tett feljelentést Stunmpf Adám és Stunmpf József eleki földmivesek ellen.

A vád szerint a két Stunmpf Eleken a múlt év december hatodikán az esti órákban Rosenacker Antal, — amint hazafelé tartott, — megtámadta. Követelték Rosenackertől, hogy a kölcsönadott tíz pengőt adja meg. Rosenacker a kölcsönt nem tudta visszafizetni. Erre a vádlottak le akarták a sértettről a nagykabátot húzni s mikor a sértett vonakodott

A bőr megbetegedéseinél, különösen ekzemánál és furunkulózisnál, a mindig kellemes hatású természetes „**Ferenc József**” keserűvíz — reggelenként felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti s az emésztést és az anyagcserét hathatatosan előmozdítja. Az orvosok ajánlják. 9—*

nagykabátját átadni, megfenyegették, hogy kikészítik a bőrét.

Vádlottak tagadtak. Tagadásukkal szemben állt a csendőrség előtt tett beismerő vallomásuk.

A törvényszék zsarolás vétségének kísérlete miatt Stunmpf Adámot 3 napi, míg Stunmpf Józsefet 15 napi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, vádlottak pedig a bűnösség megállapítása miatt fellebbeztek.

Doronggal agyonverte édesapját egy fiatal gazda

(A „Békés” tudósítójától.) Csütörtökön Mindszentől mintegy 8 kilométerre, lévő 288. számú tanyán szétrocsolt fejfel, holtan találtak Cernát Mátyás 55 éves földmivest.

A gyanyu ifjabb Cernát Mátyásra terelődött, aki már hosszabb idő óta haragban volt édesapjával. A fiatalember kihallgatása során

bevallotta, hogy ő gyilkolta meg édesapját. Azt azonban, hogy a gyilkosságot miért követte el, nem volt hajlandó elárulni.

Megállapították, hogy a fiatalember egy súlyos doronggal sújtotta fejbe édesapját. A A gyilkos vallomása után letartóztatták.

Szivenszurta egy diák tizenegy éves barátját

(A „Békés” tudósítója jelenti.) A Somogyi-telepen Trabek László 11 éves iskoláslú összeveszett hasonló koru pajtásával, aki kést rántott elő és szíven szurta.

A szerencsétlen kisfiut eszméletlenül, hadokolva szállították kórházba.

A szurkáló diák ellen a fiatalokurak bírósága fog eljárni.

A battonyai földmives mulatása és a női boka

Albert Terézia volt nevelőnő, aki jelenleg a battonyai Nemzeti Szállóban kiszolgáló-leány, feljelentette a vendéglő egyik vendégét, Roczkó Ignác földmivest, mert oly duhajul vágta oda poharát az asztalhoz, hogy a szépatanó üvegszilánkok megbesztek a bokáját. Gondatlan súlyos testisérés címén vonta felelősségre a törvényszék a duhaj vendéget, aki elmondotta, hogy a pohár magától feldől,

el pattant és ő csak akkor dobta el a poharat, de különben is nagyon ittas volt és nem emlékszik semmire. A leány az elnök kérdésre kijelentette, hogy 120 pengő elmaradt hasznót kér megítélni Roczkóval szemben. A bíróság a duhajkedvű vendéget 30 pengő pénzbüntetésre ítélte, a leányt kártérítési igényével polgári perre utasította.

A spanyol polgárháború közeli befejezésére számítanak Rómában

(A Békés tudósítója jelenti.) Az olasz kormány körében döntő fordulatot várnak a spanyol polgárháború ügyében, azt hiszik, hogy a háboruszkodás a közeli időben befejeződik. A Madrid-elleni offenzíva ugyan nem halad előre. Bilbao bevételé azonban bizo-

nyosnak tekinthető. Bilbao birtokában Franco tábornok abba a helyzetbe került, hogy a Caballero-kormány hadianyag- és élelmiszer-szállításait ellenőrizni tudja és ilyen módon meg tudja akadályozni a további véres harcokat.

Cseh-ugorszláv sajtóháború. Csehország és Jugoszlávia között sajtóháború folyik. Az egyik cseh lap megállapítja, hogy a sajtóviszonyok a két ország között nem olyanok, mint amilyeneknek lenniök kellene. Jugoszlávia kiutasította a csehek félhivatalos tudósítóját, viszont visszahívta az Avala távirati iroda munkatársát.

Habselyem hálóing- és kombiné- különlegességek, Joss divat fehérenemű újdonságok, kizárólag csak Veresnél kaphatók. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel. 292 14—*

Az Új Idők mai számának gazdag tartalmából kiemeljük Csathó Kálmán mélyenjáró érdekes adatokkal telített tanulmányát Odry Árpádról, Kosáryné Réz Lola elbeszélését, Bókay János és Vaszary Gábor máris nagy sikert aratott regényeinek folytatásait. Egyes szám ára 50 fillér.

Számos női bajnál végtelen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorral felpohárnyi természetes „**Ferenc József**” keserűvízzel. hogy a belek tartalmát gyorsan felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Az orvosok ajánlják. 1—2

Valódi gyapju férfiföltöny és felöltőszövetek és hozzávaló kellékek legjobban Veresnél szerezhethők be. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel. 294 —*14

Pusztiltsuk a hernyókat! Márki Barna dr. alispán leiratban közölte a várossal annak a földmívelésügyi miniszteri rendeletnek a másolatát, amely a hernyópusztítás intenzívebbé tételét sürgeti. A rendelet megemlíti, hogy a múlt évben a hernyópusztítás nem volt elégé lelkiismeretes és komoly, most tehát alaposabb munka szükséges. A miniszter jelentést kér a várostól arról, hogy a lakosság rendelkezését hogyan hajlja végre, tekintettel az ehhez fűződő fontos nemzetgazdasági érdekekre.

Valódi olasz nyulászór, Borzalino, Josef, Pickler és Dely magyar gyártmányu kalapok kizárólag csak Veresnél szerezhethők be. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel. 293*14

Tavaszi cipő-különlegességek Lichtman és Dixi gyártmányok csak Veresnél kaphatók. „Törökvs” bevásárlási helye, 6 havi hitel 289*14

H I R E K.

Várható időjárás a következő huszonegy órára: Északnyugati, északi szél, fúto esők esetleg zivatar. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Gyógyszertári inspekción. Augusztus 1-től, augusztus 16-ig a „Dávid” gyógyszer-tár tart ügyfeletes szolgálatot.

Tévedésből — meggyilkolták. Borzalmas tévedés áldozata lett kedde virradó éjszaka Ocskó Ferenc alpári cipész. Ocskót legjobb barátja, Magyar-Pacel János cipésmester szurta le, aki egy régi haragosra leselkedett. A sötétben Ocskó jött arra, Magyar ráugrott és szíven szurta. A szerencsétlen ember azonnal kiszenvedett. Magyar-Pacel Jánost a csendőrség letartóztatta.

Üzletátépítés miatt az összes divatárú cikkek mélyen leszállított árban VERES-nél 10 százalék pénztárgedeménnyel árusítatnak kiköltözés előtt. 798 4—*

Réselt a kerékpár egy kislányra. Kanalas Erzsébet 3 éves kislány szombaton odahaza játszadozott szüleinek Hunyadi-tér 17 szám alatti lakásán. Játék közben egy falnak támasztott kerékpár oty szerencsétlenül zuhant rá a kislányra, hogy eltört a balcombja. A mentők beszállították a kórházba.

Női fehér antilop cipők és szandalettek üzletnagyonbítás és átépítés miatt rendkívül olcsó árban, fehér antilop cipők 8'90 től, szandalettek 6'90 től csak átköltözés előtt VERES-nél. 800 4—*

Gázolt a megvadult ló. Pányok községben súlyos szerencsétlenséget okozott egy megvadult ló. Molnár János kisbirtokos lova iatás közben megvadult, kiszabadította magát itatója kezéből és végigrohant a község főutcáján. Vad rohanása közben elgázolta Sivák Erzsébet 20 éves leányt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A leányt kórházba szállították.

Halál egy pofon miatt. Vasárnap délután kegyetlen gyilkosság történt a Detek község melletti bökényi tanyán. Molnár József 30 éves gazdatiszt az aratómunkások bérért fizette, amikor összeszólalkozott Kollár Imre aratómunkással. A vita hevében a gazdatiszt Kollárt aarcütötte. A munkás erre felkapott egy husángot és azzal addig ütötte a gazdatiszt fejét, amíg teljesen szét nem ronsolta.

Üzletnagyonbítás és átépítés miatt egyes cikkek teljesen kiárusítottak, rendkívül olcsó árban VERES-nél. Női fehér vászon cipők trottör és magas sarokkal 35—37 2'95. Női Chevro és Box színes cipők, nem divatos egyes párok 35—37-ig 5'45. 797 4—*

Ötszáz személyautó haladt át vasárnap Kecskeméten. Vasárnap tetőpontját érte el a budapest-kecskeméti betonút forgalma. Egy-mást érték az autók, autóbuszok. Egy-észtük Kecskemétre és Bugacra tartott külföldiekkel, a többi Szegedre. Óriási forgalmat hozott a szegedi szabadtéri János vitéz, állandóan 10—15 kocsi állt a Beretvás előtt az árnyas új autóparkhelyen, melynél kellemesebb parkírozó helyet az autósok megállapítása szerint alig lehet látni az egész országban. Még hajnalban sem akart vége szakadni a Budapest felé tartó autók sorának. Összesen körülbelül 500 autó haladt át vasárnap Kecskeméten.

Üzlet nagybontás és átépítés miatt, 200 pár nem divatos Lichtmann női színes pános és köröm cipő egyes párok á 11 50—9 30 kiárusítatnak VERES-nél. 799 4—*

Kőművesstrájk Kecskeméten. Kecskeméten háromszáz kőművesmunkás és ácssegéd váratlanul strájkbalépett. A városban most igen sok nagy építkezés folyik, de az izgatások következtében valamennyi építkezésnél letették a munkások a szerszámot. Ha valaki mégis dolgozni próbálna, azt a strájkolók leszállított fenyegetik meg. A munkások azt követelik, hogy 48 filléres órabéréüket 56- és 60 fillérré emeljék fel. A munkáltatók azzal fenyegetőznek, hogyha a strájk nem szűnik meg, a szomszéd városból hozhatnak munkásokat. Mivel a kecskeméti borközraktár építkezése záros határidőhöz van kötvé, az egyezkedő tárgyalásokat sürögősen le kell bonyolítani.

Vonattal daraboltatta szét magát a menyaszszony. Lipták Margit 32 éves miskolci háztartási alkalmazott vőlegényével sétált a lillafüredi vasúti sínek mentén. A jegyesek valamin összevesztek és Lipták Margit, mielőtt vőlegénye megakadályozta volna, az épen arra haladó vonat elé vetette magát. A vonat kerekei darabokra szaggatták az öngyilkos leányt.

Szerencsétlenség a békésszentaprási duzzasztó építésénél. Úrmös Pál csongrádi nap-szamos a békésszentandrásai Köös-duzzasztó építésénél dolgozott. Munka közben valószerűleg rosszul lett a nagy hőség következtében és befordult a folyóba. Egy épen arra uszó dereglye alá került. Holttestét még nem találták meg.

Tisztelettel értesitem Mélyen Tisztelt vevőmet, hogy 25 év óta fennálló női- és férfi szabóüzletemet a mai napon a Faulhaber-házból Zöldág-utca 9 szám, saját házamban helyeztem át. Kérek további szíves pártfogást KÁLLAY GÁBOR női- és férfiszabó mester. 823 2-2 v. cs.

Szenvedő beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Az orvosok ajánlják. 794. 2—2

Dunába fulladt egy diák. Parragh Ferenc 16 éves budapesti középiskolai tanuló Rácalmáson fürdés közben a Dunába fulladt. Holtteste még nem került elő.

Dr. Jantsovits Emil elfoglalta hivatalát Szentendrén

Értesülésünk szerint dr. Jantsovits Emil július hó 30-án, mint járásbírósi elnök, a hivatali esküt letette, hivatalát Szentendrén augusztus hó 1-én elfoglalta, sőt e hó 3-án megtartotta első tárgyalását is. Mindezek következtében dr. Jantsovits Emilnek Gyula városánál viselt tisztifügyési állása automatikusan megszűnt és betöltésének semmi akadály nincs.

Zsufolt ház nézte végig a Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet művészestélyét

Kellemes estét szerzett a gyulai Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet kedden este a színházat szorongásig megtöltő közönségnek. Bizonyosra vesszük, hogy a művészestély az erkölcsiek mellett szép anyagi sikert is hozott a jótékony célnak. Az est rendezőségéből ki kell emelnünk Harsányi Katalin mozdulatművésznőt, aki nemcsak a betanítás fáradságos munkáját végezte szép sikerrel, hanem maga is ismételtelen színpadrálépett, megérdemelt nagy sikert aratva.

A megnyitó babatánc is már kedves bevezetés volt: Sall Mária, Nagy Zsuzsi, Tarr Rózsika, Nagy Rózsika, Nagy Irénke, Kónya Katalin, Csordás Erzsike, Góg Gitta, valameny nyen bájos komolysággal mozogtak a színpadon. Ugyancsak bájosak voltak a magyar-kettős előadói: Pikó Mária, Cseke Zsuzsánna, Gombkötő Mária, Tarr Mária, Nagy Mária, Sánta Terézia, Pikó Erzsébet, Bordó Rozália.

Az előadott két vígjáték sok derűt fakasztott, amit egészen természetesen talá-lunk, ha tudjuk, hogy Némegy Lenke, Oláh Mária, Nagy Gizella, Kovács Dezső, Almánn László, Kovács Zoltán, Desztig Pál, Becszy József, továbbá Makray Ica, Szigeti Gábor, Becszy József, Oláh János és Póra Miklós adták elő, akiknek színpadi rutinja és tehetsége már városszerre közismert.

Sipos Éva zongorajátékát már volt alkalmunk a közelmúltban is méltatni; ez alkalommal is igaz élvezettel hallgattuk. Ugyancsak nemes élvezetet nyújtott M. Szabó Róza művészielen előadott két dala.

Horváth Margit, Körmeny Livia, Nádudvary Ilona, Szabó Jolán és Szántó Ilona nagy megértéssel táncolták Harsányi Katalin „Valzertán” c. kompozícióját. Emandity Katóka elragadóan ügyes orosz táncos volt.

A végére hagytuk Harsányi Katalin három mozdulatművészeti, illetve táncművészeti kompozícióját. Általánosságban azt állapíthat-

Emésztési kiütések a bőrön rendszerint hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják. 794. 4—*

Juk meg, hogy Harsányi Katalin nagy intellektusa képessé teszi arra, hogy a zene lelket átértse és átérezze. Ezek a tánckompozíciók, éppen úgy, mint a muzsika, transzcendentális, spirituális vonatkozásúak. A fizikumnak a lelket, a lélekben végbemenő sokszor viharos, sokszor misztikumig menően szubtilis mozzanatok kell érzékeltenie. Itt nemcsak az előadónak kell művésznőnek lennie, de teljesen együtt kell lennie lélekben a tánckompozícióval. A modern koreográfia más eszközökkel dolgozik, mint a barokk cirádákat és dísztményi elemeket kihangsúlyozó mult, ma a hangsúly — még az erotikum, vagy modernül szólva: a sex apeal kihangsúlyozásának a mellőzésével is — elsősorban a táncművészet spirituális elemei van.

Ezekkel a szempontokkal — úgy láttuk — tudatosan azonosítja magát Harsányi Katalin. Eszközei akár mint kreatrixnak, akár mint actrixnak, ebből a körből valók.

Spanyol-tánca jól érezteti, nemcsak általában a spanyol lelket, hanem a mai spanyol lelkeséget is. Solveygy-kompozíciója már sokkal szubtilisabb. Igaz ugyan, hogy inkább keleti hatásokat éreztünk a tánckompozíció, de ennek oka Grieg muzsikájának félreismerhetetlenül keleties színezete is lehet. „Este a székelyeknél” koreográfiai megoldását találjuk a magunk részéről a legsikerültebbnek. A székelylek százados evolúciójának eredményét nagyszerűen jelentette meg a jövő boldogságvágyát megjelentítő két fiatal egymásratalálása mellett ott van mindig a négy fekete ruhás székelly asszony jelképezte gond és bizonytalanság; a négy párka Fary Kató, Jiss Magda, Harsányi Márta, dr. Harsányi Margit, Némegy Lenke, Kéler Stefi teljesen érvényre jutatták a koreál Harsányi Katalin elgondolásait. Ezzel a számmal kapcsolatban térünk ki a konferanrszi ügyesen végzett munkájára. Dr. Bagoly Géza ügyesen és szimpatikusan oldotta meg ezt a már lassan idejétmúlt feladatot. Senkit nem bántó, végig izléses volt.

Egyet azonban legyen szabad úgy neki, mint a rendezőségnek figyelmébe ajánlani: az olyan bemutatásokat, mint amilyen a Bartók-muzsika megjelenítése is volt, jó volna egy-két magyar szóval bevezetni. Nem mindenki érti meg és így történik meg, hogy félreértik. A legnagyobb szeretettel és hálával lehet megemlékezni dr. Kovalovszky Róbertől, aki bár országos hírű zongoraművész, a legnagyobb odaadással vállalta és látta el a táncok és ének zongoracíszeretét.

Minden elismerésünk a rendezőségé — ismételjük — ezek elén az elnöknő Harsányi Pálné, valamint Harsányi Pál református esperesé, akik fáradságot nem kímélve és mindenre kiterjedő figyelemmel végezték sokszor nem a leghálásabb feladatukat.

Kinevezés

A belügyminiszter által engedélyezett két díjas joggyakornoki állásra dr. Kardos Tibor szarvasi és dr. Dombay Lajos dobozi lakos díjtalan közigazgatási gyakornokok nevezettek ki, míg az ő kinevezésükkel felszabadult díjtalan közigazgatási gyakornoki állásokat dr. Kiss István szarvasi és dr. Táby Andor budapesti lakos nyerték el.

Cirkusz Gyulán

Szerdán este az új cirkuszterén (Dobay-u.) új cirkusz kezdi meg előadásait Gyulán. A Hergottli Cirkusz fél kilenc órai kezdettel díszelőadás keretében mutatkozik be a gyulai közönségnek. Műsoruk változatossá és érdekfeszítőnek ígérkezik. Fellépnek az Elek és Hergottli Sisters lábakrobatacsoport, Jackie, a huszadik század csodája, Miss Marietta a kontinens legjobb drótköltőcsoportja, a 3 Adons, kínai fogművészek, Annie és Marika modern kéz-és fejegyensúlyozók, madame Hergottli kutyaszínháza, Burton egyensúlyozó tornász, Rigó idomított mén, Eleki Géza lábzsonglőr, Galambos Miklós énekes zenebohóc, Ferdinánd zsonglőr, 2 Hergottli broters a levegő eroplánjai, azonkívül számos újdonság. Vasárnap és ünneppan két előadást tartanak: d. u. 5 és este fél 9 órai kezdettel.

BÉKÉS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Gyula Városház-utca 7 szám
Telefon Gyula 32.

Politikai napilap
Főszerkesztő:
DOBAY FERENC ✚

Előfizetés egy óra helyben
1.50, vidéken 1.80 pengő
Egyes szám ára 8 fillér

Vallásos hit és nemzeti érzés

A jövő történetírója korunkat a kiforratlan világnézetek korszakának fogja bizonyára elkeresztelni. Valahogy nem találják még meg a lelkeket az a szilárd pontot, amely körül lehorgonyozva jövő életük berendezésén munkálkodhatnának. Új eszméket hirdetnek hivatott és kevésbé hivatott apostolok, pedig a helyzet az, hogy az örök ellentét: a jó és a rossz, vagy másképpen a konstruktív világnézet áll szemben a tagadás minden eddiggi rombolni akaró áramlatával. Rombolni akar ez az áramlat magáért a rombolásért. A romok helyére nem tud reális valóságot helyezni, hacsak a nyomort és pusztulást nem, ami nyomában urrá lesz a világon. Csodálatos, vagy inkább természetesen, hogy ebben a romboló irányzatban, mint megsemmisítendő, mint legnagyobb gyűlölet tárgyá mindíg a vallásos hit és a nemzeti érzés van a tendenciák gócpontjába beállítva.

Itt azonban álljunk meg egy kissé: nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy mindig csak az a jó, ami régi, ami már kiállotta a gyakorlati élet próbáját. Nem minden társadalmi, gazdasági és politikai berendezkedés olyan, hogy az javításra szorulna. Van a mult életberendezkedésben sok hibás, sőt bűnös intézmény is, van sok igazságtalanság, méltánytalanság. Ezt nem kisebb és nem kevésbé konzervatív fórum állapította meg, mint a római szentszék. Az ismeretes pápai enciklikák rámutattak a szociális igazságtalanságokra és olyan radikális javítását ajánlják a gazdasági és szociális viszonyoknak, amilyenre kevés példa van a szociális történelem folyamán és amelyet nem tud ajánlani egyik politikai áramlat sem. Ez azonban csak akkor meglepő, ha nem vesszük figyelembe, hogy a szentszék Krisztus szocializmusát hirdeti, amely nem tür opportunistá elakuvásokat, sem pedig tendenciózus félremagyarázásokat, hanem nyíltan és egyenesen követeli mindenki számára a tisztességes emberi sorsot. Ezt az emberi sorsot a római pápa nem egyes kiválasztott fajnok, nem egyes favorizált osztálynak szánta, hanem a dolog természeténél és a pápaság egyetemes helyzeténél fogva a földkerekség minden nemzetének és felekezetének. Ezzel szemben az egész világ katolikusainak legfőbb lelki vezére nem kívánja azt, hogy a nemzetek, népek megtagadják nemzetiségüket, adják fel faji különállásukat. Megvalósíthatónak tudja és hirdeti a nemzeti tagozódás mellett is a világ becületes társadalmi és vagyoni berendezkedését. Óriási jelentősége van a római egyház ilyen állásfoglalásának éppen a mai javítókor zürzavarái közepette. Világosan kitűnik ebből, hogy nem kell feláldozni a nemzeti érzést, s nemzeti különállóságot a szociális boldogulás lehetőségéért. Nem kell, sőt nem is szabad. Nem szabad, mert minden nép etnikuma olyan nagyjelentőségű materialis értéket is jelent a felbecsülhetetlen erkölcsi érték mellett, hogy azt az emberiségegyeteme nem nélkülözheti anélkül, hogy abból érzékeny károsodás ne érné éppen a világ anyagi eredményeinek összességét.

Nem szabad tehát szembeállítani a nacionalizmust az anyagi boldogulás lehetőségével, mert, mint a fentebbiekből kitűnik, ennek a szembeállításnak, csak hamis, tendenciózus alapjai vannak és egy ördögi agyafurtsággal kidöntött gazdasági tirannizmus előkészítése érdekében hangoztatják.

Amint fentebb kimutattuk az igazi vallásos érzés sem állíthat szembe az emberiség jobb megélhetési lehetőségének kivívásával, sőt éppen a krisztusi vallásosságának a világon való elterjedése és tanainak maradéktalan követése biztosíthatja igazán és egyedül az igaz szociális boldogulást. És állítjuk, hogy mindaddig nem lesz a világon emberibb élet-

lehetőség, nem lesz társadalmi béke, míg meg nem valósul a földön Krisztus királysága, mely királyságnak nincsenek sok ezer kötelességtörvényírái, mely még a tizparancsolatot is egyetlen felséges iránymutatásban foglalta össze, egyetlen szó minden törvénye: a szeretet.

De ugyanugy nem szabad szembeállítani egymással éppen fentiek alapján is a vallásos hitet és a nemzeti érzést. Itt vallásos hit alatt a pozitív vallásokat, természetesen elsősorban a kereszténységet értjük és pedig annak szervezetével, minden külső megjelenési formájával együtt. A keresztény egyházak soha sem kerültek a nemzeti érzéssel ellentétbe. A történelem mult századai, de a jelen küzdelmei ezt fényesen igazolják. Most nem térve ki a multa csak arra mutatunk rá, hogy a fölünk elszakított területeken a római katolikus és a protestáns papság a magyar nemzeti érzést vesztátlétekné ugyszólván kizárólagos élesztől és őrizői. Így csak természetes, hogy a megszűllők minden eszközzel azon vannak, hogy kiüldözzék a magyar papságot és elvegyenek tőle minden anyagi lehetőségét. Bezárják iskoláikat, elveszik templomaikat, mert tudják,

hogy így elnémul a magyar szó az iskolában, elnémul még a magyar imádság is. A magyar pap, a magyar keresztény egyház a magyarság sokat szenvedő védői és legerősebb, legkitartóbb és legmegbízhatóbb támaszai.

Nem szabad tehát a magyar nacionalizmusnak a keresztény egyházakkal szembehelyezkedni, nem tehetjük meg a nemzet ellenségeinek azt a szívességet, hogy uszításaiknak engedve egymásra törjünk. Mert nem a magyarság javát szolgálják azok, akik ezt a harcot el akarják indítani Magyarországon. De nem szabad vallásos érzéseink feltésében addig mennünk, hogy minden energikusabb nemzeti megmozdulásról elhigyük azt a rágalmat, hogy a vallás rovására akarja céljait megvalósítani. Öngyilkos volna az a politikai mozgalom, amely a vallás, végeredményben Krisztus ellenére akarja sikert érni. Ne feledjük el, hogy van nekünk egyetlen hatalmas közös ellenségünk, amely egyformán ki akar irtani vallást és nemzetet: a szabadkőművesség által a világra szabadított boldkivimus. Boruljunk le Krisztus számolyánál és kérjük segítő erejét nagy harcunknak a közös ellenséggel való sikeres megvívására.

Számonkérőszék

„Főispáni működésem alatt a szociális és gazdasági kérdésekre helyezem a főszólyt, enyhíteni akarok a vármegye elesetségén és ezen az uton remélem elérni azt is, hogy azok a súlyos ellentétek, melyek ma az egyes pártok között fennállanak, el fognak simulni és a megértés szelleme lesz urrá a vármegyében.

Tartsunk tehát számonkérő székét, vizsgáljuk meg a nagy nyilvánosság számonkérőszéke előtt, hogy ezek a szavak csak üresen elhangzott mondat voltak-e, avagy a tettek nemes alapja adta meg azok valutáris értékét. Nem dicserő mondatok következnek most abból az alkalomból, hogy két évvel ezelőtt emelte fel a főispáni székben a vármegye négy főszólygábirája az új főispán, dr. vitéz Ricsóy Béla díszmagyaros alakját, Nem dicserni, nem hizelegni, mégcsak nem is ünnepleni akarunk, merthisz a főispán puritan egyénisége ezel homlokegyenest ellentétben áll, hanem csak a tények vázlatából akarnók megállapítani, hogy sáfárkodott az, akit az isteni Gondviselés két évvel ezelőtt az ország egyik legnehezebb vármegyéjének élére állított.

Nagykonceptiójú, alaposan, a legkisebb részleteiben is átgondolt munkájához ugy kezdett hozzá, hogy mindenekelőtt helyes képet akarta látni a vármegye szociális gazdasági és kulturális helyzetének. Nem irásos jelentéseket kért tehát, hanem személyesen bejárta a vármegyének minden városát, faluját, tanya központját, sok olyan helyen megfordult, ahol előtte még főispán nem járt. Meg van a kellő adottsága arra, hogy a helyzetet áttekinthesse és meglássa a bajokat és szükségleteket. A tapasztaltakat megfelelőképpen osztályozva, számolva a lehetőségekkel, mindig megtalálja nemcsak a segítés módját, hanem a megvalósítási sorrendet megállapító mérvét is helyesen mérlegeli. De lássuk csak igen nagy áttekinthetésben kétesztendő munkásságát és azok kiváltott hatásait.

A legnagyobb és legtöbb megoldásra váró feladat elsősorban szociális téren tornyosult a főispán elé. Ennek kiváltó oka elsősorban a rossz gazdasági esztendő okozta nagyarányú munkanélküliség. Itt vette fel legelőször a küzdelmet s még mielőtt idejött volna, már ismerte a vármegye viszonyait és főispáni beköszöntőjében már a Kőrösök hajózhatóvátételével kapcsolatos munkálatok megindításáról, egyéb, a vármegyén kívül is biztosított munkahelyek megnyíltáról tehetett azóta beváltott ígéretet a békésmegeyi mun-

kásságnak. Vannak, akik azt mondják róla, hogy valóságos munkázóvetítője a megye mezőgazdasági munkásságának. Ennek az akciónak tudható be, hogy elősegítette a békésmegeyi mezőgazdasági munkásság németországi szerződését, mellyel kétfős célt kívánt és sikerült szolgálnia: egyrészt ezer mezőgazdasági munkás becületes kereseti lehetőségét, másrészt az itthoni munkapiac tehermentesítését. Tudomásunk van róla, hogy csendben és zaj nélkül élénk levelezés folyik az ország különböző utépítési vállalataival a békésmegeyi elsőrendű kibikusananyag foglalkoztatása érdekében.

Békésvármegyei közgazdasági életére nagymértékben kiható jelentőségű tevékenysége a főispánnak az utak építkezésének állami támogatással való elősegítése. Az utépítési programmal kapcsolatban többszáz ezer pengőt fizettek ki munkabér címén állami támogatásból. Körülbelül 500.000 köbméterre tehető a megmozgatott földmennyiség. Ezzel kapcsolatosan a községek belterületein az utak átrakása, javítása, burkolása, nyári utak képzése kb. 200.000 napszámot kitevő munkaalkalmat jelentettek. Itt említjük meg a mezőgazdasági vonatkozásuknál fogva jelentős forgalmi munkálatokat. A Kőrösök hajózhatóvátételének kiharcolása, a békészentandrásí duzzasztó építése nagymértékű munkaalkalmat biztosított és huzamosabb ideig foglalkoztatja a munkásság nagy tömegeit. Ehhez csatlakozik az ármentesítő társulatok kezelésében végrehajtott gátépítési, gáterősítési és öntözőcsatorna-építési munkálatok támogatása, melyeket a földmivelési kormánytól kiemelt. Igen sok községben a vízvezetőcsatornák építésének támogatása, belvízvezető program megvalósításának és a holtmedrek szabályozásának elősegítése.

Jellemző szociálpolitikai gondolkodására, melyet teljében az aktív emberszeretet és népének szolgálata irányít, az a program, melyet a karitatív gondoskodás terén megvalósított. A téli nyomoronyhítás, a cipő, a ruha, az étkezletési akcióknak egész sorozata a vármegyének, majd minden községében az ő melegsívű pártfogását és mindenre kiterjedő gondoskodását dicserik. Az egyes községek tejakciói, főzőtanfolyamai, különösen az iskolás gyermekeknek a szociális gondoskodásba való bekapcsolása ugyancsak az ő jóindulatu gondos irányítása mellett történtek. Hogy ezt a nagyszabású szociális akció tervszerűen végezhesse, megvetette az alapját a vármeg-

BÉKÉS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Gyula. Városház-utca 7 szám
Telefon Gyula 32.

Politikai napilap
Főszerkesztő:
DOBAY FERENC †

Előfizetés egy hóra helyben
1.50, vidéken 1.80 pengő
Egyes szám ára 8 fillér

Egy év

Ma annyira divatos ellenzéki ellenvetés, hogy a kormány nem csinál semmit. Olyan egyszerű ezt állítani ahelyett, hogy a bírálók komolyan számbavennék a kormánytényeket. Különösen újabban divat ez a mindent tagadás, amióta Darányi Kálmán miniszterelnök viszi az ország ügyeit. Annyi a mindent jobban tudók serege, annyian hirdetik, hogy az egyedül üdvözítő büvszereknek ők a kizárólagos birtokosai, hogy a tájékozatlan hallgató sokszor kerül retorikai képességük hatása alá és maga is áldoztatá válik annak a fellülettességgnek, amely mindent becsmérel, ami kormányintézkedés, anélkül, hogy a lecsépült intézkedések helyett épkezláb javaslatot hozna. Nagyon kilátszik a lólab ezekben a kritikákban. Nincsen azoknak semmi komoly alapja, csupán a hatalomért való lihegő törekvés.

Ha ezek a bírálók komolyan fognák fel ellenzéki feladatukat, akkor első kötelességük lenne utánanézni, hogy mit is végzett a mindig ócsárólt kormány, mit is végzett különösen a Darányi-kormány.

Október 10-én volt egy éve, hogy Darányi Kálmán Gömbös Gyula örökét átvette. Nem volt könnyű feladat, amit magára vállalt. Azt a nagyszabású koncepciót kellett megvalósítania és továbbfejlesztenie, melyet Gömbös Gyula hagyott örökül reá. A viszonyok egyáltalában nem voltak olyanoknak mondhatók, amelyek ennek a nagy feladatnak a megvalósítását megkönnyítették volna. Sem a pszichikai, sem az anyagi adottságok nem biztosítottak olyan tág kereteket, melyek ugynevezett rokonszenves politika kifejtésére alkalmasak lettek volna. Még kellett küzdeni a nagy szociális nehézségekkel anélkül, hogy a szükséges pénzügyi előfeltételek ezt a küzdelmet alátámasztották volna. A fennforgó külpolitikai nehézségek mellett Trianon bélyeinak tágitásán kellett munkálkodnia. Olyan reformok megvalósítása vált elodáztatatlanná, melyekhez nem mert hozzányúlni a mult évtizedek egyetlen kormánya sem. Amikor a Nemzeti Egység kormányát Gömbös Gyula átvette, az ország lakosságának legnagyobb része, az agrárméppesség, gazdaságilag mélyponton volt. A gazdasági munkásságot a munkanélküliség fojtogatta. Ennek az állapotnak a súlyát megéreztek az ország egyéb foglalkozású rétegei is. Mert hisz nem közömbös az, hogy az agrártömegek fogyasztóképesek-e, vagy sem. Eppen ezért először az ő megsegítésük volt bármi áron biztosítandó, még akkor is, ha ez a kormányténykedés nem is jár azonnal a más osztályok mérgtésével. Ennek az alkotó politikának megfelelő nyugodt légkört kellett teremteni, mégpedig úgy, hogy a kormány ne legyen kénytelen keresztény nemzeti alapokon nyugvó népies politikai elgondolásból semmit sem feláldozni. Mindez sikerült Darányi Kálmánnak, úgy, hogy ma is ez az elgondolás politikai ténykedésének éltező eleme. A lefolyt egy esztendő tagadhatatlanul a tettek kora volt. A megvalósított közjogi törvények közül egyik legfontosabb és mindenek előtt megvalósítandó volt a kormányzói jogkör kiterjesztéséről szóló javaslat, hogy rövidesen kövesse majd a felsőházi reform és a titkos választójogi javaslat. A szociális belpolitika igenfontos alkotása volt az állástalan ifjuság elhelyezése, a nemzeti önállósítási alap létesítése, a 48 óras munkahét bevezetése, a családi bérrendszer megalkotása és a minimális munkabérek szabályozása.

Hogy, mint már említettük, ennek a nagykoncepciójú fajvédelmi politikának legjelentősebb alkotásai ott érvényesültek, ahol a föld népének terhein, gondjain kellett könnyíteni, az természetes. A földreformos kisemberek terheit 100 millióval könnyítette a kormány, 55.000 eladódott kisgazdaság felől hárult el a védettséget folytató a bizonytalan-

ság, illetve a biztos tönkrementés bizonyossága. Ugyancsak az agrárfoglalkozású lakosság megsegítését célozzák az öntöző gazdálkodás erkölcsi és anyagi feltételeinek a megteremtése és ennek a gazdasági rendszernek minél szélesebb körben való elterjesztése. Ide sorozható a földmívelés intenzívvé tételét célzó talajtani és agrokémiai munkálatok bevezetése is. Mindez csak a nagyobbjelentőségű intézkedések megemlítése és csak elején vannak amaz intézkedések hosszú sorának, melyek a magyar élet emberibb tételét vannak hivatva előmozdítani.

Mindezekért a kormány nem vár sem hálát, sem hangos dicséretet, hanem megtalálja jutalmát abban a fokozódó bizalomban, amely ilyen ténykedéseit a tömegek részéről kíséri. Ennek a kormánytevékenységnek van még egy közvetett célja is. Az ország munkás millióinak erősödésével erősíteni akarja a nemzet külpolitikai erejét, nemzetközi tekin-

télyét. Mindez alkalmas olyan légkörhöz jutni a magyarság szemből jövőjéért küzdő kormányt, melyben intenzíven kifejtetheti és erősítheti annak a munkának ütemét, mely hivatva van a nagy, boldog Magyarország jövőjét előkészíteni és esetleg meg is valósítani a következő generációkra örökül hagyni.

Ebből a szemzőből nézve a kormány politikai ténykedését, lehetetlen, hogy bárki is tudatosan akadályokat gördítsen a kormányzati tevékenység útjába. Lehetetlen az, hogy aki igazán akar nemzete érdekében dolgozni, ne sorakozna a miniszterelnök mögé. Mondhatnák mindent a Nemzeti Egységre és a Darányi-kormányra, de egyet nem, azt t. i., hogy annak minden ténykedését ne hatná át a nemzetek sorsának alakulásáért érzett felelősség érzete és ne akarna a nemzet boldogulása érdekében mindent megtenni. Hogy ez így van, az ennek a kormánynak legnagyobb érdeme, egyben dicsérete.

A gazdasági helyzet javulását lehetővé ésszlelni a félóráig tartó kisgyűlés tárgysorozatán

Október 12-én, kedden reggel kilencórai kezdettel nyitotta meg dr. vitéz Márki Barna alispán Békés vármegye törvényhatóságának kisgyűlését. Csendes, nyugodt lefolyású volt a kisgyűlés. Nem is annyira az egyes tárgysorozati pontok érdemelték figyelmet, mert azok az általános igazgatás keretei között mozogtak, hanem örömmel lehetett megállapítani, hogy a két jobb gazdasági esztendő mennyire megkönnyítette a községeknek a szociális, kulturális és egyéb közügyek megfelelő anyagi alátámasztását. Bizonyos az, hogy a községek még korántsem tartanak ott, hogy normális ügyvitelről lehetne beszélni, de már olyan jelenségekkel is találkoznak, hogy a szükség szülte illetmény leszállítását az alkalmazottaknak kezdik megszüntetni, illetve a csökkentett illetményeket kezdik visszaállítani. Kisebbségi érdeklődést keltett Endrő községnek az a határozata, mellyel a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával igénybevevett karhatalom elszállásolási költségeinek fedezésére 990 pengőt vett fel költségvetésébe. A kisgyűlés ezt a határozatot feloldotta azzal, hogy a karhatalmat nem a község kérte, így annak költségei nem a községet terhelik. Forduljon a község egy szolgálati uton felterjesztendő kérvény útján a belügyminiszterhez. Csak szemelvényeket emelve ki a kisgyűlés tárgysorozatából megemlítjük, hogy Doboz község 2400 pengő segélyt folyósít az iskolafenntartó egy-

házak részére. Gyulavári utcát szélesít és a Nagyréten az 1936. évi pénztári maradvány terhére Nortonkutat akart létesíteni. Ezt a határozatát a község képviselőtestületének feloldotta a kisgyűlés azzal, hogy a pénztári maradvány erre a célra nem fordítható, gondoskodjék a község megfelelő költségvetési fedeztről.

Tótkomlós község egy egész csomó hátralekötött föld hasznosítására megfizetésre részletfizetési kedvezményt adott. Ugyancsak Tótkomlós a háziipari szövetségek, az inségesek munka ellenében való támogatására, ad 100, illetve 1700 pengőt ad. A Stefánia szövetség helyi fiókjának segélyezésére 1500 pengőt, az egyházközségek segélyezésére 2400 pengőt szavazott meg a község képviselőtestülete. Több kisebb-nagyobb szociális és kulturális szükséglet kielégítésére megszavazott összegeken kívül 2000 pengőt fordítanak az ev. iskola fenntartási költségeihez való hozzájárulásra, ugyancsak 2000 pengőt a község tulajdonát képező Komló szálloda és vendéglő tatarozására. Szeghalom 2700 pengővel többet fordít a villamos közvilágításra, Vésztő 4604 pengőért egy tantermet szándékozik felépíteni. Fűzesgyarmat 1000 pengőt szavazott meg az egészségügyi fenntartási költségeihez való hozzájárulás címén.

A kisgyűlés röviddel féltíz óra után ért véget.

Nagyszabású emlékünnepelely Sajó Elemér sirjánál

Ma már köztudomású, hogy Magyarország szemből jövőjét csak fejlettebb gazdasági kultúrája tudja biztosítani. Még a nagyközönség előtt sem kell ma hasszabban bizonyítani, hogy ezt a fejlettebb kultúrát csak a produktív gazdálkodás minél magasabb szintű kiépítésével tudjuk biztosítani. Itt nemcsak az öntöző gazdálkodás minél általánosabbá tételére kell gondolnunk, hanem arra az egész hatalmas feladatkomplexumra, amelynek megvalósítása még csak megindult, de a teljes ki-fejlesztéstől még messze van. Így a Körösök hajózhatóvátétele ennek az elgondolásnak egyik igen fontos része. Mi, békésmegyiek elsősorban vagyunk érdekelve ezeknek a munkálatoknak a kimenetelében és ezért gondolunk mi különösen nagy hálával, azokra, akik ennek a kérdésnek a megvalósulás felé vitélet munkálják és munkáltak.

Ebből a szempontból kiváltképpen nagy hálára vagyunk kötelezve Sajó Elemérnek, a

földmívelésügyi minisztérium vízügyi osztálya volt vezetőjének, aki egy élet munkásságát áldozta az Alföld vízügyi problémájának minél kedvezőbb megoldására. Az ő munkásságának eredménye, hogy ma már folyik a békésszent-andrási duzzasztó építése. Az ő tervei felölelték a hajózhatóvátételel kívül a Körösöknek az öntöző gazdálkodás céljaira való igénybevételének előkészítését és megvalósítását. Hazája szeretetétől indítva dolgozott lankadatlanul, de álmai megvalósulásának küszöbén félbeszakította munkásságát a halál. A vármegye azonban nem felejtkezik meg azokról, akik érdekében fáradoztak, annál kevésbé feledkezik meg a községnek olyan apostoláról, mint Sajó Elemér volt. Amikor Darányi Kálmán a békésszentandrási munkálatok bevezetését az első kapavágást megtette, egy láda földet ástak ki és tettek el arra a célra, hogy azt Sató Elemér síremlékén felállítandó urnában helyezték el. Ennek az urnának a síremlék-

— **Hárpia — vadászat.** A legvérengzőbb délamerikai sasfajta életveszélyes vadászatáról közlünk rendkívül érdekes és színes eredeti leírást Tolnai Világlapja új száma, mely most jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin és nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Angol fonállal készült tiszta gyapjú férfi öltöny és átmeneti kabát-szövetek VERES-nél nagyválasztékban. Törekvés bevásárlási helye leső szabotár. 1026 15—*

A párizsi színházak legújabb szenzációi. A francia főváros legújabb színházi eseményeiről rendkívül érdekes, eredeti képekkel illusztrált riportban számolt be a Délibáb legújabb száma, mely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű folmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A magyarországi lókiállítás. Illetékes helyről közlik: Abból a körülményből, hogy a magyarországi lókiállítás ez évben csökkent, egyes helyen azt állítják, hogy ez azért történt, mert a Lóértékesítő Szövetkezet nem teljesítette a Németországgal kötött megállapodást. Illetékes helyen rámutatnak arra, hogy bizonyos körök nem akarják figyelembe venni sem azt, hogy a németek által kívánt négyéves katonai hátsólovak, a legkiválóbb minőségek az idén már nem állottak olyan számban rendelkezésre, mint tavaly, sem azt, hogy a szövetkezet a gazdák érdekében nem hajlandó a legelsőrendű lovakat olyan árban kivinni, mint amennyit a németek a másodrendű, de szintén kiváló magyar lovakért adnak. Megállapítást nyert, hogy a Lóértékesítő Szövetkezet utján értékesített lovakért 200—300 pengővel kapnak többet a tenyésztő gazdák. A szövetkezet ezideig 2500 darab lovat vitt ki az átlagosan negyven százalékkal magasabb árat fizetett ki a gazdáknak, mint amennyit azok az elmúlt évben kaptak.

Japán akácfa az országunk mentén. A magyarországi mezőgazdasági kamarák felhívták a vármegyék alispánjainak figyelmét arra, hogy a méhészet fellendítése érdekében igen kívánatos lenne törvényhatósági uton intézkedni, hogy az országunk mentén két oldalt kitiűnően mézélő és a fehér akác elvirágzása után virágzó japán akácot iltetni. Az alispánok a legnagyobb elismeréssel és jóakarattal karolták fel az ügyet és kilátásba helyezték a gyakorlati megvalósítást.

Gyilkosság egy pengős adósság miatt. Szegeden a Csellenger-tanya mellett Jenei János egy pengős régi adósság miatt téglával agyonverte Kurucz Ferenc 62 éves gazdálkodót Jenei Jánost letartóztatták.

Kutyaért emberélet. Gerencsér János csurgói hentesmester és vendéglős szentai vadászterületén járt, ahol találkozott Fujsz Mihály csordással. Fujsz két kutájával haladt, amiért Gerencsér felelősségre vonta. Szóváltás támadt közöttük és ekkor Gerencsér agyonölte Fujsz egyik kutáját, mire a csordás a nála levő fejzeivel felbesujtotta Gerencsért. A vendéglős feje kettéhasadt. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Fujsz önként jelentkezett a rendőrségnek.

Libatolvaj jár a tanács között. A baromfitolvajok jödeje már, hogy Orosházán nem működtek, de — úgy látszik — megunták — a csendet s újból nekiláttak a „munkának.” E hó 11-re virradóra Győri Dani József T. 311—1 számú lakosnál tették látogatást s mire eltávoztak 3 maglólibával, 2 kacsával, 4 soványlibával kevesebb baromfi maradt az udvaron. Győri Dani József bentjárt szerkesztőségünkben s kijelentette, hogy 50 pengő jutalmat ad annak, aki a tolvajok nyomára vezet. A tolvajlás ügyében megindult a nyomozás, mert Győry Dani a csendőrségnek jelentést tett.

Nyomorába kutbangrott egy szegény asszony. Özevgy Csányi Istvánné sz. Magda Mária 52 éves szegedi asszony vasárnap reggel kiment a Csongrádi-sugarúti vámház közelébe, az Óthalmi-uton levő Vértó kutjához, amelybe öngyilkossági szándékból belevetette magát. A szerencsétlen asszony egy kis motyót hagyott hátra a két kávján: asztalkendőbe kötött darabka száraz kenyeret és 25 fillért. Holttestét a rendőrség intézkedésére beszálították a bonctani intézetbe.

November 30-ig kell beadni a házadó bevallási ivateket

Gyula megyei város adóhivatala megkezdte a házadó bevallási ivateknek a lakosság részére való kikékesítését. A napokban a város különböző pontjain levő körhelyiségekben megjelennek a hirdetések, melyek szerint a szabályszerűen kitöltött házadó bevallási ivateket ez év november hó 30-ig kell az illetékes városi adóhivatalnál

benyújtani. Aki ezen kötelezettségét elmulasztja, azt a pénzügyi hatóság bírsággal sújtja. Saját érdekében cselekszik mindenki, aki ezen bevallási kötelezettségének mielőbb eleget tesz. Nem is említve azt, hogy kötelességének pontos teljesítésével nagyban megkönnyíti az adókiadó hatóságok munkáját.

A Körösök hajózhatóvá tétele

A Országos Öntözésügyi Hivatal megbízásából tegnap délután 2 órakor a Békésmegyei Gazdasági Egyesületben Freytag Ferenc dr. műszaki tanácsos előadást tartott a Körösök hajózhatóvá tételéről és az ezzel kapcsolatos öntözésről.

Érdekes előadását nagyszámu közönség hallgatta végig. Az előadáson az érdekelte gazdák képviselői, az Armentesítő Társulatok műszaki főosztályosai s több megyei előkelőség, valamint több csabai kiszagda volt jelen.

Freytag Ferenc dr. értékes, tanulságos, színes előadását műszaki ábrákkal szemléltette.

— A hajózhatóvátétel duzzasztással érhető el, a fölös víz öntözésre használható — mondta Freytag Ferenc. — Csatornázás kell és vízelépesítést kell építeni Békésen 2.5 m. vízmélységre van szükség, hogy hajózható legyen a Körös. Három vízelépesítővel egészen a trianoni határig fel lehetne jutni. A Körösök vízhozama elég bőséges, de tárolással is lehetne biztosítani a vízhozamot. A békésszentandrási duzzasztóművel a tervezett minimális 5000 kat. holdat Szarvas és Békésszentandráskörnyékén bőségesen tudnánk ellátni a szük-

séges vízzel. Az esetleg kiépítendő 110 kilométeres vízelépesítővel pedig 25.000 kat. holdat lehetne öntözni.

Az öntözóművekkel, illetőleg a Körösök hajózhatóvátételével szociális hatásról is lehet beszélni. Különösen itt, Békés megyében, ahol a legtöbb munkanélküli ember van az országban. Így is mintegy másfélmillió pengő megkubikus munkabérekre. A kereseti viszonyok javítása, a teheráru olcsóbb szállítása a főcél és az állam érdeke is, hogy ezt a természeti kincset ne hagyja parlagon, hanem tekintse kedvező állami beruházásnak.

A hallgatóság élénk tapsal köszönte meg Freytag Ferenc dr. értékes előadását.

Dr. Sebők Elek, az öntözési szakosztály elnöke zárószavaiban kifejezést adott annak a kívánságának, hogy az öntözésügyi szakosztály tagjai és az érdekelte résztvevői tavasszal a békésszentandrási duzzasztóhoz vezetett kirándulással a valóságban is megláthassák a Freytag Ferenc dr. előadásában ismertett duzzasztóművet. A hallgatóság nagy tetszéssel tette magáévá Sebők Elek dr. javaslatát.

A Békésvármegyei Gyümöles-termelők Értékesítő Szövetkezete

f. hó 16 án délelőtt 11 órakor tartotta rendkívüli közgyűlést a Békésmegyei Takarékpénztári Egyesület tanácstermében, melyen új igazgatóságot választottak. Az új igazgatóság tagjai: gróf Almásy Denise nagybirtokos, vitéz Bocskói András, földmíveléskolai igazgató Békéscsabán. Galli János gyümöles-termelési intéző, Kienitz Vilmos igazgató főmérnök, vitéz dr. Márki Barna alispán, dr. Sebők Elek ügyvéd, földbirtokos, Békés, Szabó Árpád nyug. igazgató. földbirtokos, Mezőberény, vitéz Tar Antal vezérigazgató és Válint László főkertes.

Ingatlanforgalom

Sebestyén Ferenc Ince pápa-utca 38 szám alatti lakos eladta beltelkes lakóházát özv. illés Jakabné Szabadka 109 szám alatti lakosnak 3300 pengő vételárért. Tar Ferenc békéscsabai lakos eladta síoréti szántóját Szilágyi Jánosné Régitemető-utca 22. szám alatti lakosnak 1685 pengő vételárért. — Tar Ferenc békéscsabai lakos eladta síoréti szántóját Tamás Istvánné Régitemető utca 22. szám alatti lakosnak 1165 pengő vételárért. — Tar Antal Szent László-utca 4. szám alatti lakóházát eladta Sánta Ferenc és neje 8200 pengő vételárért. — Özevgy Kovács Mihályné Rövid-utca 4. szám alatti lakos eladta szántóját Gebei Károly Nagyvárad-uti lakosnak 2500 pengő vételárért. — Steigervald Józsefné Komáromi-utca 20 szám alatti lakos eladta törökzugi szőlőjét Haász Józsefné Zöldi-ú. 18 szám alatti lakosnak 800 pengő vételárért. — Szilágyi Lajos Régitemető-utca 8 szám alatti lakos eladta Oláhrethi szántóját Tulkán Illés Oláhrethi 13 szám alatti lakosnak 2550 pengő vételárért. — Susánszki Adámné Síoréti 124 szám alatti lakos eladta síoréti házát Kriger József Szent Benedeki lakosnak 480 pengő vételárért. — Moldován Dezső Csokonay-utca 5. szám alatti lakos eladta beltelkes házát Kertész Gábor Csokonay-utca 5. szám alatti lakosnak 1700 pengő vételárért. — Csomos Imre Vad-utca 6. szám alatti lakos eladta beltelkes házát P. Kern József és neje Szent József-utca 14. szám alatti lakosnak 11.000 pengő vételárért.

Bestiális gyermekgyilkosság Miskolcon

Hétfőn a kora reggeli órákban bestiális gyermekgyilkosság nyomaira bukkantak Miskolcon. A Szentpéteri-kapu 32. számú házból jelentették a rendőrségnek, hogy a félreeső helyen egy csecsemő holttestet találtak. A bejelentés után azonnal rendőri bizottság szállt ki a Szentpéteri-kapuba. Megállapították, hogy az egy-kéthónapos csecsemő megfojtották.

A rendőrség nyomozást indított a gyilkosság ügyében és hétfőn este őrizetbe vettek egy háztartási alkalmazottat.

Valódi Angora Hermelin és tiszta gyapjú divatbuz, pulóver és kabátkülönlegességek, Hazai kötött aruzár gyártmányai kizárólag csak VERES-nél kaphatók olcsó szabotárak.

1207 15—*

APRÓHIRDETÉSEK.

Erkel-tér 1 számú házban emeleti lakás kiadó. 579 56-* kcsv	Értekezni ott, 5—5
Eladó azonnal Galamb-ú. 33 számú ház	Zongorát és pianinót készpénzért veszek. Cimet a kiadóba kérek.

MEGJELENT
HEGEDÜS LÓRÁNT
RÉT ANDRÁSSY ÉS RÉT TISZA
KAPHATÓ: **DOBAY JÁNOS**
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

BÉKÉS
politikai napilap.
Megjelenik minden hétköznap este.
Felelős szerkesztő és kiadó Dobay Jenő
Nyomatott:
Dobay János könyvnyomdájában
GYULA.

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Hízi sokszorosítás

1. kiadás.

1941. augusztus 26.

7 óra — perc

Za/M

H a j d u n á n á s, augusztus 26. /Magyar Távirati Iroda/
Az alföldi öntözéses gazdálkodás előmozdítására 1937-ben megalkotott ugynevezett öntözési törvény alapján elrendelt munkálatok évről-évre fokozódó ütemben haladnak előre. A hosszabb időre előre megállapított keretterv több részét már megvalósították s most a közelmúltban láttak hozzá az öntözési program gerincét alkotó hatalmas öntöző és hajózható főcsatorna munkálataihoz. Az Öntözésügyi Hivatal ezek a munkálatokat hétfőn bemutatta a Kormányzó ur főfőméltóságának, a kormány és az országgyűlés tagjainak, az érdekképviselők és a helyi hatóságok vezetőinek.

A munkálatok megismerésén résztvevő előkelőségek a Kormányzó ur főfőméltósága meghívására előbb Kenderesre mentek, ahol megtekintették a Kormányzó ur rizstelepét. Résztvettek a szemleuton Bárdossy László miniszterelnök, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter, Varga József kereskedelem- és iparügyi miniszter és Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter, továbbá Zsindely Ferenc és Bárczay János államtitkárok, Törs Tibor, a képviselőház alelnöke, vitéz Lukács Béla, a Magyar Élet Pártjának országos elnöke, Koltsey Ferenc, a MEP alelnöke, Urban Gáspár báró és Lossonczy István főispánok, pártkülönb-ségre való tekintet nélkül számos törvényhozó, Kállay Miklós ny. miniszterrel, az Öntözésügyi Hivatal elnökével az élükön a hivatal vezető tisztviselői, Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Kresz Károly, a TEBE igazgatója, s a magyar gazdasági és agrártudományos élet több kiválósága.

A főfőméltósági pár az ősi családi kuriában fogadta a vendégeket, majd elkísérte őket a rizstelephez. A Kormányzó ur birtokán nagyobb területen rendkívüli sikereket értek el a rizstermeléssel. A főfőméltósági ur a legapróbb részletekig lelkesen elmagyarázta vendégeinek a rizstermelés terén végzett kísérleteket és boldogan újságolta, hogy olyan rizsfajtát sikerült kiválasztani, amely a legkiválóbb termést hozza. A főfőméltósági aszszony örömmel mesélte el, hogy az itt termelt rizs ize felülmúlja minden külföldről behozott rizs ízét s ha esetleg a szemek külsőre nem is olyan szépek, mint a híres külföldi rizsek szemei, az itteni rizs minősége a legkitünőbb. A vendégek a főfőméltósági pár vezetésével végigsétáltak a hatalmas rizstáblák mellett, majd megtekintették a kormányzói uradalom gyönyörű gulyáját és pompás ménesét. A Kormányzó ur főfőméltósága, aki a legkitünőbb gazda, igen nagy lelkesedéssel foglalkozik birtokának minden ügyesbajos dolgával, amelyen mintagazdálkodás folyik.

A főfőméltósági pár, valamint a szemleuton résztvevő előkelőségek ezután gépkocsikon Hajduszoboszlón, Balmazújvárosra át Hajdunánásra és tovább a tiszacsegei uton az épülő főcsatorna munkahelyére hajtottak. Hajdunánás és a környező falvak lobogódiszbe öltöztek, a lakosság az ut-szegélyen állva mindenütt határtalan lelkesedéssel üdvözölte a főfőméltósági urat és hitvesét, akiket a munkahelyen diadalkapuval ünnepélyesen fogadtak.

A diszes fogadtatás után Lampl Hugó miniszteri tanácsos ismertette az öntözésügyi hivatal irányítása alatt folyó munkálatokat. Ráműtatott arra, hogy az öntözési törvénnyel elrendelt és nyolcvanmillió pengő-re előirányzott munkálatok zömét a hatvanötmillió pengő értékű tiszai nagy öntözőrendszer munkálatai alkotják, amelyek ez év júliusában indultak meg.

/Folyt.köv./

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Házi sokszorosítás

2. kiadás.

1941. augusztus 25.

7 óra 15 perc

Za /M

/Az öntözési munkálatok szemléjéről szóló tudósítás I. folytatása/

Ez az öntözési rendszer a Tiszából Tiszalöknél természetes eséssel kivezetett vízzel 200.000 katasztrális hold öntözését fogja szolgálni. A Tiszából való vízkivétel hatalmas duzzasztómű útján történik, amely a Tisza kis vizét négy méterrel duzzasztja fel. A duzzasztómű három darab 35 méter széles és nyolc méter magas záróablájával a hasonló művek között Európában nagyság tekintetében a második helyen fog állni. Az öntözőfőcsatorna, amely Tiszalöktől kiindulva Búdszentmihály, Hajdunánás és Balmezőváros érintésével Berettyóujfalu alatt torkollik a Berettyó-csatornába, kerekén száz kilométer hosszú és olyan méretekkel épült, hogy rajta két 700 tonnás hajó elfér egymás mellett. A csatorna létesítésével az öntözés érdekein kívül az a nagy előny is származik a Hajduságra, hogy ez a terület közvetlenül bekapcsolódik az ország vízforgalmába. Ilyen módon majd az öntözött termények elszállítása is egyidejűleg megoldást nyer. Az öntöző mellékcsatornák, amelyeknek hossza a százkilométert is meghaladja majd, összesen 500.000 katasztrális holdon terülnek el s a rendelkezésre álló vízzel egyszerre 200.000 katasztrális holdat lehet majd öntözni. A főcsatorna vonalvezetését és az üzemvíz szintmagasságát úgy állapították meg, hogy a csatorna a tőle keletre húzódó terület nagy részéről a belvizeket is befogadja.

Az öntözési terv másik része két szivattyuteleppel táplált öntözőrendszer. Ezek közül a tiszafüredi öntözőrendszer munkálatait a múlt év tavaszán befejezték és itt az öntözéses gazdálkodás már meg is indult. A második szivattyutelepes öntözőrendszer mintegy 15.000 katasztrális hold öntözésére Hódmezővásárhely határában épül és itt a munkálatok ebben az évben megkezdődnek. Az öntözővizet szolgáltató szivattyutelep két irányban működik majd, hogy a belvizek eltávolítására is alkalmas legyen.

A munkálatok harmadik csoportja a Körösök folytatásos hajózhatóvá tételét célozza és ezenfelül a Körösvölgyben kerekén 25.000 katasztrális hold kiterjedésű terület öntözését teszi lehetővé. A Körösön tervezett művek közül elkészült a békésszentandrás duzzasztómű és hajózó-zsilip. A Hortobágy-főcsatorna torkolatánál épül az árvízkapu, amely a hajóknak a Hortobágy-főcsatornába való befutását teszi lehetővé. A Körös esése olyan csekély, hogy a Békésszentandrásnál négy méterrel felduzzasztott folyó további 120 kilométer hosszú szakasza hajózhatóvá vált.

Lampel Hugó előadása után a Kormányzó ur és kísérete megtekintette a munkálatokat. A hatalmas öntözőfőcsatorna építését technikai okokból kezdték el itt a tervezett főcsatorna közepén, Hajdunánás közelében. Mintegy kétszáz kubikos a csatorna medrének szélességében elhordja a felső földréteget és az alsóbb, már vizes rétegből hatalmas kotrógép mozditja ki a földtömeget. Egyelőre egy 6.000 köbméter teljesítőképességű kotrógép működik, de tervbevétték további kotrógépek beszerzését is.

A főméltóságú ur a legalaposabban megtekintette a munkálatokat és hosszasan elbeszélgetett a munkásokkal. A főméltóságú párt távozásukkor a környékről egybesereglett hatalmas tömeg leirhatalan lelkesedéssel ünnepelte. E vidék népe, amely eddig csak a víz kártételét szenvedte, az itteni öntözőrendszer hat évre tervezett munkájának befejezése után a vízben rejlő áldást élvezheti majd.

/Folyt.köv./

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Hazi sokszorosítás

3. kiadás. 1941. augusztus 26. 7 óra 25 perc

Za/Me /Az öntözési munkálatok megtekintéséről szóló tudósítás II. folytatása, /

Bárdossy László miniszterelnök a kormány tagjaival, valamint a szemle többi résztvevőjével együtt délután megtekintette a hortobágyi kísérleti gazdaság rizstelepét, majd Órvénybe mentek a tiszafüredi öntözőrendszer vízkivételi művének megismerésére. A tiszafüredi öntözőrendszer már a gyakorlatban is megmutatta áldásos hatását. Itt a fő öntözőcsatorna 50 kilométer hosszú, a szivattyutelep másodpercenként 6 köbméter viz szolgáltatására alkalmas. Egyelőre csak a főcsatorna közelében lévő területeket öntözik, a gazdák kívánságának megfelelően építik ki a mellécsatornákat. Egy katasztrális hold öntözése a gazdáknak évente 1 P 44 fillérjükbe kerül, de a szivattyutelepet működtető áram olcsóbodásával ez az összeg alacsonyabb lesz.

Az öntözéses gazdálkodás megvalósításával egyidőben a kormány a tökéletes talajjavítás kérdését is fokozatosan nagyobb és nagyobb területre kiterjedően kívánja megoldani. Ezért kellő előrelátással előkészítés alatt áll az egész országra kiterjedően az okszerű vízgazdálkodásra vonatkozó keretterv és munkaprogram. A belvizrendezés munkálatai a megállapított program szerint haladnak.

Bárdossy László miniszterelnök és a kormány tagjai az öntözésügyi szakértőkkel hétfőn egész nap a helyszínen tárgyalták meg a felmerülő kérdéseket és döntöttek a szükséges intézkedések tekintetében. A szemleut résztvevői a késő esti órákban tértek vissza a fővárosba.

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Házi sokszorosítás.

1. kiadás

1942. október 16. 7 óra 5

A Kormányzó úr felavatta a békésszentandrásai duzzasztóművet és hajózási csillipet:

Za/V5

Békésszentandrás, október 15.

A Kormányzó úr csütörtökön ünnepélyes keretek között felavatta a Körösön Békésszentandrásnál létesített és vitéz Horthy Istvánról elnevezett duzzasztóművet és hajózási csillipet. Az ünnepélyes aktuson résztvett Kállay Miklós miniszterelnök is, továbbá Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Varga József kereskedelem- és iparügyi miniszter, Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter, vitéz Lukács Béla tárca nélküli miniszter és Antal István nemzetvédelmi propaganda-miniszter, az érdektelt vármegyék polgári és katonai hatóságainak vezetői és több szakember.

A kormányzó urat Csongrádnál ünnepélyesen fogadták. Innét a kormányzó ur és a felavatási ünnepség résztvevői a Megyer termésgőzönsön tették meg az utat a Körösön Békésszentandrásig. Végig az úton a folyó két partján egybegyűlt a környék lakossága és rendkívül lelkes, szeretetteljes ünneplésben részesítette a kormányzó urat. Különösen nagyszabású fogadtatás volt Kunszentmártonban. A bökényi vizilépcsőnél a hajó átzsilipelése után a kormányzó ur kiszállt és megtekintette a duzzasztóművet.

Utközben Lampl Hugó miniszteri osztályfőnök, az Országos Öntözésügyi Hivatal vezetője ismertette a Körös hajózhatóvá-tételének munkálatait. Rámutatott arra, hogy az 1937. évi öntözési törvénnyel elrendelt munkák közül a tiszafüredi öntözőrendszer 1940-ben történt üzembehelyezése után a békésszentandrásai vízi lépcső már a második kerék egészét alkotó vízmű-részlet, amely elkészült és most a gazdasági élet szolgálatába állítják. A Körösön már 1906-ban épült meg a tiszai torkolattól 6 kilométernyire Bökénynél az első vízi lépcső s általa a Körös alsó szakasza 40 kilométer hosszban vált hajózhatóvá. Kállay Miklós földművelésügyi minisztersége idején elrendelte a további hajózhatóvá-tételhez szükséges vízi építványok részletes tervének elkészítését. 1937-ben megindultak az építkezési munkálatok és most a békésszentandrásai 5 méteres vízi lépcső további 110 kilométer hosszban hajózhatóvá tette a Köröst s a folyó völgyében huszezer katasztrális holdat lehet majd öntözni. A vízi lépcső költségei kereken 6 millió pengőt tesznek ki; tehát egy kilométer hajózható ut mintegy 60.000 pengőbe került, kevesebbe, mint egy vicinális vasut vagy egy harmadrendű közut építése került volna. Az üzembe helyezett művek révén a gabona-félék szállításánál Budapesthez vonatkoztatva a vasuti szállítással szemben métermázsánként egy pengő megtakarítás érhető el. A hajózható ut szerves kiegészítéséről a földművelésügyi kormányzat gondoskodik azzal, hogy Békésen, Mezőtúron, Turkevén és Körösladányban kikötőt és gabonatarházat építtet.

A békésszentandrásai duzzasztómű és hajózási csillip vas-szerkezeteit a Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyár készítette vitéz Horthy István vezetésével. Ezért is nevezik el most ezt a nagy-jelentőségű vízi művet hősi halált halt kormányzóhelyettesünkről. Az egész vízi mű építése a legkorszerűbb tapasztalatok figyelembe-vételével készült és sokkal egyszerűbb, mint a külföldön találha-tó hasonló vízi művek.

/Folyt.köv./

2. kiadás

1942. október 16. 7 óra 15 perc

Za/V5

/A békésszentandrászi víz művek felavatása. Folyt./

Békésszentandrásnál a hatalmas duzzasztómű és hajózsilip körül ugyancsak egybegyűlt az egész környék népe. A Megyer gőzös befutott a zsilipkamra magas szádfalai közé és ott percek alatt az öt méterrel magasabb vízszintre emelkedett. A zsilipelő kamrából kiindulva az óriási tömeg lelkes éljenzése közben szakította el a hajó orra az újabban hajózhatóvá vált szakasz kiindulópontjánál a folyón át keresztbefeszített kis nemzetiszínű zászlókkal diszitett szalagot.

A kormányzó ur kíséretével együtt alaposan meg szemlélte az új vízi műveket és behatóan érdeklődött az építési munkálatok felől. Délután 4 órakor a tömeg meleg ünneplésétől kisérvé távozott Békésszentandrásról.

Hadbavonultak hozzátartozóinak megsegítése.

Tud. O NL/BM/St lo Sz o l n o k , október 16.

A kunszentmártoni bajtársi szolgálat elhatározta, hogy a hadbavonultak hozzátartozói közül azokat, akiknek a hadisegélyen kívül egyéb jövedelmük nincs, anyagilag meg segíti. A segítő akciót az egri norma mintájára szervezik meg. Az ifjúsági vöröskereszt leányai a kunszentmártoni lakosoktól a háború tartamára ötvenfilléres és egypengős felajánlásokat kérnek s az így összegyűlt felajánlások összege lesz majd a segítőakció anyagi alapja. /MTI/

Rust miniszter velencei látogatása.

X E/E5

V e l e n c e , október 15. /Stefani./

Rust német népnevelésügyi miniszter csütörtökön megtekintette Velence műkinceseit, majd Muranot és Torcellót. A minisztert Bottai olasz nemzetnevelésügyi miniszter kísérte. A két miniszter és kísérete csütörtök este Ravennába utazott. /MTI/

Elítelt rablók.

Tud. O NL/BM/St lo Ny i r e g y h á z a , október 15.

A nyiregyházi rögtönítélő bíróság Gubás Nagy Sándor cigányzenészt tizenkétévi, Pacsuer László kőművesegédet tízevi fegyházra és kiskoru cigányzenész-társukat hétévi börtönre ítélte. A három elítelt közös elhatározással az elsötétítés ideje alatt üvegekkel leütötte Hegedűs Ferenc hadirokkant vendéglósnak, hogy a pénzt elrabolják. /MTI/

A nyereség fő forrása

Néhány nappal ezelőtt napvilágra kerültek az idei esztendő elmúlt kilenc hónapjának statisztikai adatai. Ezek mindenképp arról győznek meg bennünket, hogy továbbra is egészségesen fejlődik megyénk ipara és mezőgazdasága, pedig az új gazdaságirányítási rendszerre való áttérés sehol sem volt gondmentes. Nem is lehetett, mert a megismert elvek és határozatok gyakorlatba ültetése adta fel igazán a leckét.

Az ipar bizonyítványa nem rossz pont. Az állami ipar háromnegyedévi termelése 11, a szövetkezeti iparé 18 százalékkal haladja meg az egy év előttiét. Ez azért is figyelemre méltó, mivel az országos fejlődést most is jelentősen megelőzi. Am ez semmiképpen nem lehet ok a megnyugvásra. Azért sem, mert jó néhány tanulságot is felszínre hozott az elmúlt időszak. Olyanokat, amelyek — éppen a további fejlődés miatt — szükséges változtatni.

Ahogy a számok bizonyítják, igen-igen nagy volt a munkaerőmozgás. Sokan változtatták munkahelyüket, ami természetesen kedvezőtlenül hatott a termelésre, főként a termelékenységére. A háromnegyedévi a szocialista iparban a munkaerőfelvétel meghaladta a 21 ezret, a kilépések száma viszont csaknem elérte a 17 ezret. A nagyarányú munkaerővándorlás két okra vezethető vissza. Az egyik az átlagbérszínvonal, amely közismerten meghatározta a vállalatok lehetőségeit, s következtésképpen ez is hozzájárult a fluktuációkhoz. A másik ok a munkásoknak a magasabb keresetű munkahelyek felé törekvése volt. Lehetett volna csökkenteni ezt az egészségtelen folyamatot. Ahhoz azonban arra lett volna szükség, hogy a munkások keresete jobban növekedjen. A tapasztalatok szerint ugyanígy nem ez történt. Az alkalmazottak keresete növekedett gyorsabban, mint az övéké. Így végső soron a berfejlesztés felhasználásában is keresendő a hibák, a munkásvándorlások okának gyökere. Annál is inkább, mivel a berfejlesztést az iparban szinte kizárólag a létszám emelésére fordították, s nem pedig az átlagkeresetek megfelelő növelésére.

Ilyen előzmények után természetesen kedvezőtlenül alakul az elmúlt kilenc hónapban a munka termelékenysége. Az állami iparban a termelés növekedésének 35, a szövetkezeti iparban mindössze 25 százalékat eredményezte. Év végéig minden bizonnyal valamelyest javul majd az arány. Vérményeket azonban már nemigen fűzhetünk hozzá, mert jó másfél hónap múlva vége az esztendőnek.

Tanulságnak mindenképpen jó tanulság ez a jövőre. Mégpedig arra, hogy nem lehet az ideizhez hasonló létszámgazdálkodást és bérpolitikát sokáig következmények nélkül folytatni. Nem, mert ez éppen a legfőbb nyereségképző forrás: a munka termelékenységének növekedését szorítja háttérbe. Márpedig ennek rendszeres, egészséges emelkedése nélkül éppen attól a lehetőségtől esnek el a vállalatok, amelyet a nagyobb önállóság révén az új gazdaságirányítási rendszer kínál: a becsületlen munkával szerzett nyereségtől.

P. P.

BÉKÉS MEGYEI

A MEGYEI PÁRTBIZOTTSÁG ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Világ proletárjai, egyesüljtek!

NÉPÚJSÁG

1968. NOVEMBER 10., VASÁRNAP

Ára 1 forint

XXIII. ÉVFOLYAM, 264. SZÁM

LAPUNK TARTALMÁBÓL:

Kinek a keze?

Vállalatok válaszüton

Szamurajok kardja

Az orosházi cigánysoron

Öntözéses rekord a Körösök völgyében

Harcminc évvel ezelőtt adták át rendeltetésének a békesszentandrási duzzasztóművet. A jubileum alkalmából „gyors leltárt” készítettünk a Körösvidéki Vízügyi Igazgatóság vízgazdálkodási osztályán. Visszapillantottunk egy kicsit a múltba: hogyan alakult s fejlődött ezen a tájon az öntözés?

Kiderült, hogy az országban elsőnek a százfordulón Békéscsaba határában öntöztek. Igen lassan, szétszórtan fejlődött az öntözés. A felszabadulás után államunk sok milliót költött arra, hogy mesterséges csapadék-

kal fokozzák a termelést, ahol lehet. Mire a mezőgazdaság átszervezése megtörtént, mintegy 47 ezer holdon teremtették meg a feltételeket az öntözésre. Évente azonban csak 40—50 százalékos volt a kihasználás az öntözésre berendezett területen.

A békesszentandrási duzzasztómű fennállásának 30-ik évében produkált legtöbbet. Öntözésből rekordévet zár megyénk. A vízügyi előrejelzés korán figyelmeztetett a rendkívüli aszályra. Ennek ellenére, hogy a tartós aszály idején a Körösök egyes szakaszain nullára csökkent a vízhozam, a tervezett 103 millió köbméter öntözővíz helyett 115 millió köbmétert adtak. A Tisza vize folyt közvetve még az elővíz-csatornába is.

A vízügyi igazgatóság körzetében mintegy negyvenezer holdat öntöztek szakszerűen. Ennek köszönhető, hogy az öntöz-

ött területről terven felül több ezer vagon széna, cukorrépa, kukorica, silókukorica és egyéb takarmányfélések került betakarításra.

Újabb megrendelés:

Tizenötezer mikrofilm-tároló-szekrény a KGST-palotában

A Békéscsabai Lakatos és Gépjavitó Ktvsz mintegy 3 és fél millió forint értékű iratszekrényt és könyvtári berendezést szállított Moszkvába, a KGST-palotába. A berendezések összeszerelését a szövetkezet nyolc dolgozója megkezdte és hamarosan még nyolcan utaznak Moszkvába, hogy karácsonyig a munkát befejezzék. Prágában, a vár-könyvtárban is most szerelik a könyvtári berendezést, ami november végéig készül el.

Az ARTEX Külkereskedelmi Vállalat a szövetkeztől nemrég — mintegy 5 millió forint értékben — 15 ezer mikrofilm-tároló szekrényt rendelt. Ezek gyártására 1969 első felében kerül sor.

Befejeződött a kenyérgabona vetése Orosházán

Az orosházi városi tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályától kapott tájékoztató szerint a város területén 7806 holdon befejeződött a kenyérgabona vetése. A közös gazdaságok még a csapadékos idő beállta előtt, november 6-ra teljesítették a búzavetési kötelezettségüket. A jövő évi kenyérnek valót valamennyi termelőszövetkezetben gondos előkészületek után, megfelelő minőségű maggyba vetették.

Sajátságos incidensről számol be a tegnapi Népszava, mely egy milánói kórház műtőjében történt. Tessenek elképzelni: miközben operált — kigyulladt a professzor. A szesz miatt. At-meg-át volt itatódva alkohollal, otyannyira, hogy elegendőnek bizonyult az elektromos sebészkeszélből kipattanó szikra és hipp-hopp máris égett, mint a rongy! No nem a professzor úr — félre tették érteni —, csupán a kesztyűje volt átítatódva szeszrel, s ez okozta a váratlan mártort. A sebész szerencsére eloltották, de a páciens gyomrát másnak kel-

Szesz

lett bevárnia. Eddig a hír, amely bennem nyugtalanságot keltett. Rátertele a figyelmet egy olyan fajta munkahelyi baleseti veszélyre, mely-

máját operálják, s ezenközben tüzet fog az egész berendezés, mivel a páciens gyomra avagy mája — hosszú évek ismétlődő mindennapi befolyásaként — mértéktelenül átítatódott alkohollal. Ki a felelős a műtőben keletkezett esetleges tűzkárokról? Az orvos, a beteg, a Medicor Művek, vagy a vendéglátóipari vállalat? Fogas jogi probléma. Amíg megoldják, addig is vonjuk le a tanulságot.

Messe van ugyan Milánó, de azért egy vödört, slaugot, mi egyebet nem árt oda-készíteni a műtő sarkába nekünk sem. „Zihér iszt zihér...” — ajda —

Jól vizsgáznak a mezőgazdasági nagyüzemek

A napokban megyénkben járt szovjet vendégek élénken érdeklődtek a mezőgazdasági eredmények iránt. Örömmel hallották, hogy a rendkívüli aszályos, majd az esős időjárás ellenére is szép eredmények születtek. Az ideizhez hasonló nyáron 1933-ban, hektáronként 8—9 mázsa körül, most pedig 26,3 mázsa búza termett. A vetésterület 94 százalékán Bezosztája—I-es búzafajta hozott jó eredményeket. Kukoricából 33,7 mázsa májusai morzsolra számitanak. Cukorrépból pedig rekordtermést, hektáronként csaknem 390 mázszát takarítanak be.

Gépbemutató vásárlással

Az Orosházi Gépjavitó Állomáson vásárlással egybekötött gépbemutató tartották. A kezdeményezés hasznosnak bizonyult. Az érdekeltek nem csupán megismerkedtek a gépjavitó különböző szolgáltatásaival, az új gépekkel, hanem sokan szerződést is kötöttek javításra, vásárlásra. Fotó: (S)

Őskori falut találtak Körösújfalú határában

Őskori falu nyomaira bukkantak Körösújfalú határában. A Múzeumok Békés megyei Igazgatóságának megbízásából dr. Gazdapuztai Gyula egyetemi tanszékvezető docens irányításával megkezdődött az ásás. Már az első napokban értékes leletek kerültek felszínre. Az úgynevezett Jákói dombon egy korai rézkorból való erődített falu maradványai kerültek elő. A lakosság földművelő tevékenységét korabeli malomkövek, gabonátárolóedények igazolják, a fejlett állattenyésztésről pedig szarvasmarha-, juh-, kecske- és sertéscsontok tanúskodnak.

A jelek szerint a települést elengedhetetlenül fontos pusztították el. A házakat felégették, az edényeket, munkaeszközöket összetörték s a maradványokat szétszórták. Az ásást folytatják s az időszámítás előtti harmadik évezredből való településből sok értékes régészeti anyagot várnak.

Hamarosan megkezdődik az ásás Nagy Katalin hódmezővásárhelyi régészeti irányításával Vésztó mellett a Mágóri halomnál is.

A. R.

Kié lesz a legszebb frizúra?

Ma délelőtt megyei fodrászversenyt rendez Orosházán a szolgáltató ktsz KISZ-szervezete. A versenyt a városi tanács nagytérben tartják, és délelőtt fél 10-kor kezdődik. A remélhetőleg népes közönség előtt a megye hét részlegéből képviselt férfi és női fodrászok mutatják be modelljeiket a legdivatosabb frizúrákat. Vajon kié lesz a legszebb? A verseny csapat- és egyéni legjobbjai pénzjutalomban részesülnek.

SZÜLŐFÖLDÜNK

Motorcsónakkal a Körösökön

A Tiszántúl déli részén kanyargó hat folyó — a Fehér-, a Fekete-, a Sebes-, a Kettős-, a Hármaskörös és a Berettyó — rendszere alkotja a Körösöket. A Romániában fakadó, s a hegyvidékekről lezúduló patakok folyókká duzzadnak. Nevüket folyásukról kapták: a Fehér-Körös vizét a fehér agyag színezi, a Fekete-Körös színe a réti agyag határozza meg, míg a Sebes-Köröst gyors folyása jellemzi. A Fehér-Körös eredete és a Hármaskörös

torkolata között 370 kilométer a távolság. A folyók az Alföldre érve középszakasz jellegűek, erősen kanyargósak. Az első szabályozási munkák a 17. század végén kezdődtek, nagyobb munkálatokra csak 1856 után került sor. Korábban a folyók bebarangolták az Alföldnek ezen vidékét. A szabályozást követően a kanyarok átvágásával több holtág is kialakult. Ezek és az élő folyók partjai napjainkban igen jó pihenési le-

Aztán menet közben tisztázódnak a fogalmak, a lefelé és a felfelé való menet. A motorcsónak vezetőjétől, Bakucz Jánostól sok mindenre kapunk felvilágosítást is, a vízi közlekedésről, a vízügyi műszaki szakkifejezésekről.

Először Mezőberény határában, a hosszúfoki gátörháznál kötünk ki. Az udvaron Kiss László gátör szorgoskodik, kapálja a virágokat.

— A munkánkhoz tartozik a rend is, a kertészkedés is — mondja, miközben csodáljuk nyíló rózsáit. — Persze nem ezért alkalmaznak bennünket. Munkaidőnk köztelen, de feladataink állandóak: árny idején a figyelőszolgálatot szervezzük, naponta ellenőrizzük a töltések állagát, figyeljük a vízszennyezést, a halak pusztulását.

— Úgy hírlík, a Körösök hazánk legtisztább folyói...

— Valóban azok, de már nem a régiek. Olykor szennyvezet a víz. Emlékszem gyerekkoromra, ugyanis itt nőttem fel, csak a túlparton, amikor nyáron szinte kristálytiszta volt a víz — majd a múzeumba invitált, vagyis hazánk egyetlen vízügyi emlékébe, a szivattyúháza. A bejáratról jobbra, a falon a névadó, Bodoki Károly fényképe függ. A régi szivattyútelep múzeumma alakított termeiben helyt kaptak a vízügyi munkák során feltárt emlékek, dokumentumok, berendezések. A látogatók megismerkedhetnek a régi kubikos- és gátörélttel, munkaeszközével, a körösi halászok életével, szerszámaival, a folyó ma-

dárvilágával. A szivattyútelep berendezései fényesre stivickolva ma már múzeumi tárgyak.

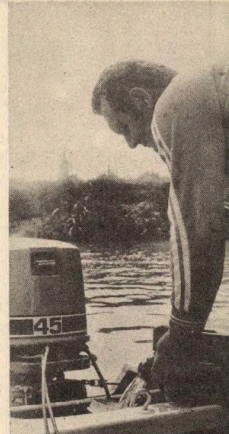
— Sokan látogatják a múzeumot — teszi elém bizonygató a gátör az emlékkönyvet. Búcsúzáskor leki-sér a folyóig, közben elmagyarázza a töltésen való járás különleges technikáját is.

A jó időben a horgászok szinte egymást érik a parton. Köröstarcsa után fiatal halással találkozunk, egy három kilónyi harcsa akad a varsába.

A parton gépkocsik, sátrak tűnnek fel, kiértünk a dzsungelből.

— Látja ott azt a „madarat”? — mutat az egyikre a hajó vezetője. — Háromnapi hideg étellel pihen most — mondja trefásan, majd hozzáteszi: — A legközelebbi tanya innen 12 kilométernyire van. Aztán megtudjuk azt is, hogy a motorcsónak 30 kilométeres sebességgel szeli a vizet, vezetője 15 éve hajózik a Körösökön, szállítja vontatóhajóval, uszályal a partbiztosítási munkához a különféle anyagokat.

Ebédidőben kötünk ki Gyomán, a Hármaskörösön üzemelő vízkivételi műnél. Az úszó szivattyútelepen hat Diesel-motoros szivattyúpercenként 6–700 köbméter vizet juttat az öntözőcsatornába. A két gépész — Klein János és Gémes István — a fák alatt ebédel: bográcsban készült a betyáros és sült a hal.

Tankolás a Hármaskörösön

— Messze van az étterem, aztán az ember egy idő után megújja a szalonját. Felváltva főzőcskézünk —

mondja Klein János, a fiatalabbik gépész.

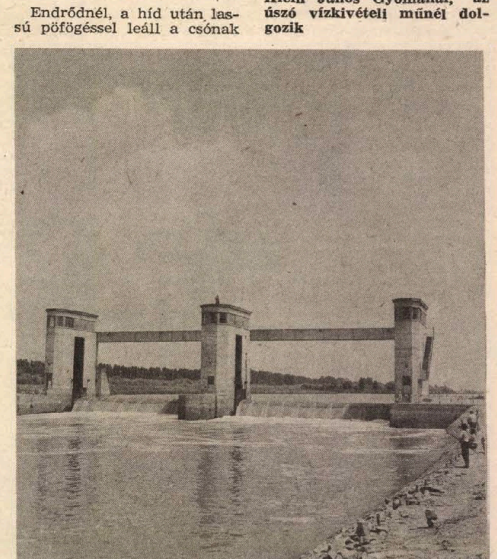
— Betyarost főztem — folytatja Gémes István. — Kell hozzá száraz tészta, krumpoli, tojás, zsír és paprika. Újjon közelebb, kös-tolja meg — invitál. — Ehhez az ételhez jó a hal is. Egy kétkilós harcsát sütötünk...

Ebéd után aztán ismét a fűlsíktető zajjal működő gépek között serénykednek.

A villanyenergiával üzemelő szivattyútelepek korszerűbbek, ott könnyebb a munka is. Az elkövetkező években ezeket a gépeket is villanymotorok váltják fel.

Klein János Gyománál, az úszó vízkivételi műnél dolgozik

A békésszentandrási duzzasztó fontos szerepét tölti be az öntözésben, a hajózásban, ugyanakkor a horgászok kedvelt helye is

motorja. Kifogyott az üzemanyag.

— Semmi vész, van tartalék üzemanyagunk — lép hátra Bakucz János. — Itt nincs benzinkút, hogy az ember megálljon tankolni.

A rövid kényserpihenő után folytatjuk utunkat. A parton egymás után hagyjuk el a horgászokat, kempingezőket. Néhol bográcsban fő az ebéd, a Berettyó torkolatánál halászlé illata terjed.

A távolban, a horizonton építmény körvonalai tűnnek elő. A békésszentandrási duzzasztóhoz közeledünk. A hajószilpnél lépünk partra.

Átkelve a duzzasztó kezelőhidján, csodálatos panoráma tárul elénk: a felvíz lomhán kúszik, a duzzasztó alatt vadul kavargó, szinte őrgyng a víz. Hatalmas erőt tartanak a pillérek. Az alvínál a parton horgászok villantóznak, több-kevesebb sikerrel.

Rövid pihenő után visszafelé vezet útnk. A parton reggel óta megszáporodtak a sátrak, a horgászok, a napozni vágyók. Úgy tűnik, egyre többen fedezik fel a festői környezetet, a horgászvizet. Mert nemcsak az ország más vidékén és külföldön van látványos, szebb hazánkban, a Körösök mentén is van mit felfedezni.

Szekeres András

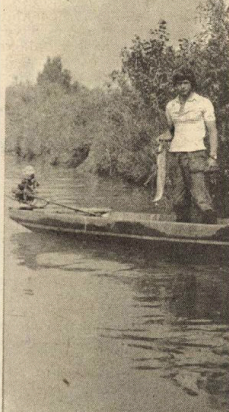
A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum őrzi az elmúlt évszázadok Körös-völgyi emlékeinek egy töredékét

hetőséget kínálnak, a folyók egy-egy szakasza, a holtágak igazi horgászparadisom.

De mit is látni a vízről egyetlen nap?

A Körösvidéki Vízügyi Igazgatóság békési kikötője kora reggel ködfátyolba burkolódik. A hatalmas nyárfák árnyékában a mederben ringnak a kikötött vontatóhajók, az uszályok, a motorcsónakok. A Lepke névre keresztelt motorcsónak könnyedén siklik a vízen, s szinte pillanatok alatt kiérünk az élő folyóra, vagyis a Kettős-Körösre. A szikrázó napsütésben hátunk mögött a híd, azon túl a város, előttünk a gabonarakár, és még jó néhány kilométer. A kanyargó szakaszokat kisebb egyenesek váltogatják. A partifecskek hada versenyre kél a csónakkal.

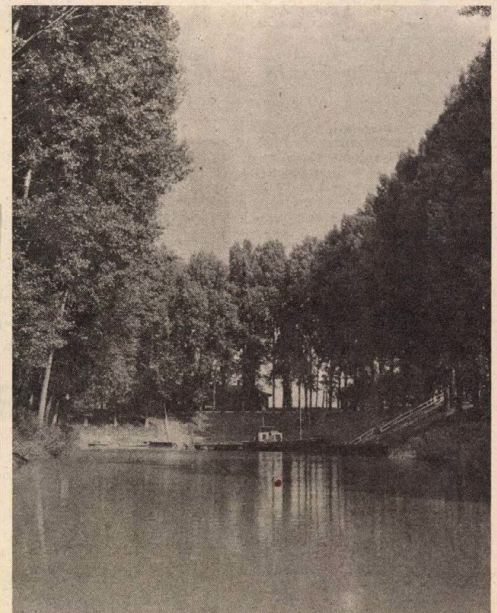
— A Kösök egyik jellemzője, a meredek partfal jó fészkelési lehetőséget kínál a partifecskeknek — mutat az apró lyukakra kísértőnk, Kádár Imre, a KÖVIZIG műszaki titkára.

„Csak ekkora hal került a varsába”

Egyre többen töltik szabad idejüket a Körösök partján

Délutáni csend és nyugalom a békési kikötőben

Fotó: Veress Erzsé

Diabetikus tábor nyílt Szabadkigyóson

Megyéinkben harmadik alkalommal táborozhatnak, pihenhetnek nyáron a légzőszervi, vagy cukor-, esetleg más megbetegedésben szenvedő kisgyermek. Először a békéscsabai városi Vöröskereszt vezetése szervezte meg a diabetikus tábor. Tavaly már akkora volt az érdeklődés és a lársadalmi segítségkérés, hogy megyei felügyelvével bízotték ezt a nyaralástípus formát. Az idén a megyei Vöröskereszt szervezte a szabadkigyósi kásteleparkban táboroztatja azokat a gyermekeket, akik betegsüggük folytán nem lehetnek másóvá nyaralni. A táboroztatás anyagi fedezetét a megye üzemek, gyárainak szocialista brigádjai ajánlották fel és adták meg a Békéscsabai Sütőipari Vállalat 1. sz. gyáregysége Nagy

László Szocialista Brigádjának felhívására. Hétfőn, július 18-án érkeztek családi kísérettel több mint ötvenen a beteg gyermekek Szabadkigyóra. A megfelelően előkészített egészségügyi felszereléssel, jógákkal ellátott táborban állandó orvosi ügyelet, speciális étrend, kulturális programok és számos szabadidős elfoglaltság várja a gyermekeket. Két alkalommal kirándulnak majd, először Gyulára, ahol megtekinthetik a várat és a csónakázótavat, máskor pedig Szarvasra utaznak. A diabetikus táborban fellépnek a Jókai Színház művészei, gyermekeknek készült műsorral bemutatkozik Vitay Ildikó is. A tábor július 29-én ér véget.

b. sz.

Tótkömlősen, az ifjúsági házban helyezik el a híres-nevezetes Koppány-féle néprajzi gyűjteményt, mely pontosan 1067 tárgyból áll. A ház három helyiségét kapta meg a gyűjtemény, melynek berendezésén Koppány János naponta munkálkodik. Az alföldi — főként a tótkömlői — szlovákok néprajzi tárgyaiból álló hatalmas anyagot hamarosan az érdeklődők is megtekinthetik

Fotó: Gál Edit

Parkfenntartás — mellékfoglalkozásban

A Békéscsabai Kertészeti és Képzőművészeti Vállalat feladatai közé tartozik a megyeszékhely parkjainak rendszeres tartása. Az ehhez biztosított tanácsi pénzeszközök azonban kevésnek bizonyultak, ezért új megoldást kerestek. Ennek lényege: maguk a lakók tartásáért rendeznek a parkokat — mellékfoglalkozásként.

A szervezési munka már az elmúlt év nyarán megindult. Ekkor azonban még sikertelen volt a próbálkozás.

Az idén áprilisban ismét összehívták a lakógyűléseket, melyeken a vállalat képviselői ismertették az érdeklődőkkel a rájuk várt feladatokat. S az eredmény: május óta a Lencsési úti, újabban pedig a Gábor Áron úti lakótelepen mintegy húszan végeznek mellékfoglalkozásban parkfenntartási munkákat. Az új lakótelepeken a parképítési lársadalmi munkát, a fenntartást pedig fizetésért vállalták a lakók.

— J —

Gépkocsivételi sorszámok:

1983. JÚLIUS 19-ÉN

Trabant Hyc. Lim. (Bp.)	893	8 543
Trabant Hyc. Kombi (Bp.)	57	9 854
Trabant Lim. (Bp.)	16 969	304
Trabant Lim. (Debrecen)	12 350	22 605
Trabant Lim. (Győr)	16 511	15 026
Trabant Kombi Sp. (Bp.)	7 226	8 189
Trabant Kombi Sp. (Győr)	3 446	9 939
Warburg Lim. (Bp.)	8 668	6 780
Warburg Lim. (Győr)	5 080	2 598
Warburg de Luxe (Bp.)	11 908	8 759
Warburg de Luxe (Győr)	6 493	5 960
Warburg Tourist (Bp.)	1 639	2 617
Warburg Tourist (Győr)	6 493	4 664
Skoda 105 (Bp.)	6 991	2 577
Skoda 105 (Debrecen)	5 352	12 121
Skoda 105 (Győr)	6 832	16 587
Skoda 120 (Bp.)	13 796	4 926
		3 532
		14 761
		6 811
		2 586

Kihelyezett ülést tartott Mezőberényben a megyei tanács végrehajtó bizottsága

(Folytatás az 1. oldalról.)

A vita alapján a végrehajtó bizottság elismeréssel szolt a mezőberényi Nagyközségi Közös Tanács Végrehajtó Bizottsága, az apparátus és a tisztviselők tevékenységéről, a lakosság aktivitásáról. Különösen kiemelte a város környéki irányítás a társok közötti kapcsolat és az ügyfélszolgálati iroda kedvező tapasztalatait. Ugyancsak elismerést fejezte ki a békéscsabai és a mezőberényi nagyközségi pártbizottságnek e munkát segítő tevékenységéről.

A következő napirend a szövetkezeti ipar helyzetéről, exporttevékenységéről és a szolgáltatásban betöltött szerepéről szóló tájékoztató volt, amelynek vitájában részt vett Mészáros Vilmos, az OKISZ elnökhelyettese. A tájékoztató foglalkozott az ipari szövetkezetek a megyében betöltött szerepével, az exporttevékenységgel, az egyes ágazatok eredményeivel, gondjaival, a kooperációval és a szolgáltatással. Ez utóbbiról szólván megállapította, hogy a VI. ötéves terv első két évében az ipari szövetkezetek szolgáltató tevékenysége 7,5 százalékkal nőtt. Különösen dinamikus a fejlődés az építőipari, kisebb mértékben az elektromosipari és háztartási gépek javításánál, míg a személyi szolgáltatásokra, a gépjárműjavításra

a szinttartás és jellemző. A vitában szó esett arról, hogy a szövetkezetek rugalmassága alkalmazkodásuk képessége javult, s ez kedvezően érezteti hatását az exporttermelésben és az importkiváltásban. (E tevékenységreől lapunk későbbi számában részletesen szoltunk.) A végrehajtó bizottság a tájékoztató és a vita alapján elismerést fejezte ki a megyében működő ipari szövetkezeteknek.

A megyei tanács vb szakigazgatási szervei együttműködésben a tapasztalatairól megállapították, hogy a szakosztályok munkájának koordinálására irányuló törekvések eredményesebbek voltak, és elősegítették az össztanási feladatok végrehajtását. A tanácsi munkával szemben támasztott magasabb követelmények, az irányítási formák és módszerek korszerűsödése egyaránt megkövetelt az együttműködés és a koordináció színvonalának további emelését. Epp ezért a végrehajtó bizottság úgy határozott, hogy az előterjesztésben és a vitában megfogalmazottakat a szakosztályok munkájuk során, a továbbképzések szervezésében és minden egyéb területen hasznosítsák.

A testületi ülés bejelentéssel ért véget, majd a résztvevők Csárdaszállásra látogattak.

S. F.

Túl meleg van?

Zúg a fejem a hőségűtől. Alig haladok az egyik anyag megírásával. Fokozatosan kezdem elhagyni magam. Egyre gyakrabban mondogatom: „Ilyen kánikulában nem lehet dolgozni. Ez a meleg biztosan valamiféle hőmérő-séklet-maximum — gondolom.” Nem hagy nyugodni a dolog. Hátha ma lenyél (július 19., kedd) rekord hőmérséklet lesz.

Kurucz Gyula a békéscsabai meteorológiai obszervatórium vezetője azonban gyorsan leült. Szó sincs rekordról. Tizenhárom órakor 31,2 Celsius-fokot mértek, ami nyáron nálunk nem számít különlegességnek. Elmondta, hogy a megyeszékhelyen 1901 óta pontos adatok állnak a meteorológusok rendelkezésére. A mérések tanúsága szerint szinte minden évben előfordul a hét-főize és a keddihez hasonló (32,3 Celsius-fok) maximum hőmérséklet. Sőt, a 34-35 fok

sem ritka. Csak az utóbbi 30 évben többször mértek 34 fok fölötti hőmérsékletet. Például 1972-ben 35,6; 1961-ben 37,1; 1951-ben 38,0; 1981-ben pedig szintén 35,6 Celsius-fok volt a maximum. Az abszolút csúcset 1952. augusztus 16-án sikerült regisztrálni: kerekén 39 Celsius-fokot. Abban az évben augusztus 2—17. között mindennap 30 fok fölött volt a hőmérséklet. De tavaly szeptember 7-én is 33,6-et mutatott a hőmérő higanyszála.

A meteorológus azonban hozzátéste: a mérések szabad területen, két méter magasságban és árnyékban kell elvégezni, a városokban természetesen jó néhány fokkal melegebb van. De szót szónak is egy a vége: a mostani csak a szokásos nyári meleg, csúcsok nélkül.

Egyszerre nincs is olyan melegem, és azon kapom magam, hogy csodálkozom a többiekben, ha a melegről panaszkodnak... — Ls —

Felújítják a békésszentandrás hajószilipet

A több mint 40 éve beépített vasszerkezetek korrozívóvédelmére a hajószilip gépészeti berendezésének és elektromos rendszerének korszerűsítésével kezdett megkezdődött a békésszentandrás duzzasztó, illetve hajószilip felújítása. A Képzőművészeti Igazgatóság a munkálatokra mintegy négy millió forintot fordított. A felújítás előírathatóság szeptember végéig tart, s ez idő alatt a hajószilip alvizerő az úgynevezett felvízre szünetel a hajózással.

Az 1942-ben épült szentandrás duzzasztó és hajószilip Larsen-pallókból készült, amelyekre az évek folyamán vastag csigargétek, a fenéken pedig nagy mennyiségű iszap rakódott. Az iszap elmozdítását új módszerrel hajtották végre. Ennek lényege, hogy a szilip-paloták között létre úgynevezett lemerülő falat, s a gyorsabban áramlás kímélő és iszapot. A Larsen-pallókat homokvízzel tisztították, majd a korrozívóanyagot kezelik.

Kettős gyilkosság ügyében nyomoz a rendőrség

Ismeretlen tettes megölte július 12-én Mezőberényben Istváné előzetes letartóztatásba helyezték. A nyomozás során derült fény arra is, hogy Zseli Béla még egy ember életét oltotta: július 3-án megölte és kirabolta Karsai Pál 72 éves nyugdíjas, szolnoki lakost. A bűnélelmények során ellopott tárgyak nagy része megkerült. A nyomozás mindkét gyilkosság ügyében tovább folyik.

Minde két gyansítottat elfogták és előzetes letartóztatásba helyezték. A nyomozás során derült fény arra is, hogy Zseli Béla még egy ember életét oltotta: július 3-án megölte és kirabolta Karsai Pál 72 éves nyugdíjas, szolnoki lakost. A bűnélelmények során ellopott tárgyak nagy része megkerült. A nyomozás mindkét gyilkosság ügyében tovább folyik.

Kérdések a reménybeli jövőnek

Amit a megszámlálhatatlan napi eseményből az emberiség emlékezete idéz fel újra meg újra, s öríz meg évtizedekre, évszázadokra, abból áll össze — már nem annyira a kortársak, a szemtanúk, a résztvevők, mint inkább utódaik számára — a világtörténelem.

De kezdünk már beleunni a „történelmi” jelzőkbe. Annyi „történelmi jelentőségű” eseményben van részünk, hogy szinte betöltik a napjainkat. — Vajon azelőtt is így volt? Saját korukat elődeink is — merő fontosságából vagy elfoglaltságából — olyan világtörténelmi fordulópontnak tartották, amelyben minden nagy, jelentős, soha-nem-volt esemény ott sűrűsödött, amire, hogy még a köznapjait is történelemmé avatja majdan az idő?

Örök emberi illúzió? Mint érdekeltek fel, aki szintén olyan korban született bele, amely igényt tart a nagy időt, a korszakváltást, a történelmi fordulópontot megillető jelzőkre, nem vagyok ennek a kérdésnek az eldöntésére sem alkalmas, sem illetékes. Marad tehát számomra is a leginkább kínáló — mondhatnám: történelmi — alapállás: az esendő elfoglaltság a saját korom iránt.

Néhány százezer év óta az emberi nem létezéséhez a fennmaradásért folytatott egymás elleni öldöklő harc is hozzátartozott. A gyilkos, pusztító, kegyetlen háborúk a mindenkori szerelőkkel: a hajdani bunkóktól a mai neutronbombáig, a vegyi és a biológiai fegyverekig. Mostanában érünk el ahhoz a világtörténelmi pillanathoz, amikor és amelytől kezdve a fennmaradásért nem lehetséges tovább a legkorszerűbb fegyverekkel harcba szállni.

Csakis a fennmaradás ellen lehet. A hajdani bunkó mai változata kínító az ember kezéből, mióta sikerült akkorára növelni a hatásfokát, hogy vele szemben immár, aki útsére lendíti — a támadó is — védtelen.

Ha valami, hát ez fordulatot követel a világtörténelemben. Akár így fogalmazhatom: a világtörténelem nem is folytatódhat másként — csak fordulattal.

Bizonyosra vehető, hogy ez a felismerés tárgyalászat-hoz kell, hogy ultiess az egymással küzdő népek, világrészek képviselőit. A mindennél előbbrevaló közös érdek fölsmerése: gondoljuk el, mióta ember él, soha nem volt még közös érdek a földön a végleges fegyvernyugvás. S éppen a legerősebb hadakkal, a legkorszerűbb haditechnikával rendelkező hatalmaknak nem volt érdekük.

Ma pedig létérdek, s éppen a legkorszerűbb fegyverek nyugvás: mindennél előbbrevaló. Idáig hallom a tamaskodó megjegyzéseket: mi minden lehet még! És a periferiák? Az „elavult” klasszikus fegyverek?

Jogos agályok. Tétélezük fel mégis a lehetséges legjobb esetet. Ennyi vagy annyi — lehet: a remélnél több — idő múlva, ilyen-olyan — lehet: pusztító — kiterők után megvalósul a földön a fegyverek végleges bukása.

A világrészeknek nyilván továbbra is szemben állnak egymással. S éppen ma kissé merevebben. A másik rovárság előnyöket szerezni — az efféle agressziónak ellenállni; a történelmi begyűjtött előnyöket megőrizni, sőt növelni — a történelmi hátrányokat ledolgozni; támadni — védekezni; mindez látható ideig napirenden marad abban a reménybeli jövőben is, amikor nem lehet tovább élv az összekülönbözések eldöntésére az úgynevezett legkorszerűbb bunkó.

Téhat „diplomáciai úton” rendezik majd a konfliktusokat? Meglehet, diplomáciai úton, de számítsuk be: önmagában a diplomácia nem erőforrás. A diplomata csak ilyen-olyan erőtevézőkkel a háta mögött ülhet jó eséllyel a tárgyalászat-hoz.

Korszerű erőtevézőkkel a háta mögött. Már napjainkban is fölséjlik, hogyan bizonytalanodnak el azok a politikai irányzatok, amelyek háborús fenyegetésekre avuló erőtevézőkre! — alapoztak taktikájukat, diplomáciájukat.

De vajon mi lesznek az áhított jövő korszerű erőtevézői — ismétlem, már csak a gondolati kísérlet kedvéért is vegyük a legjobb esetet: a tömegpusztító fegyvereket megsemmisítik, idővel a tank, meg a nehézbombázó is műzeumba kerül a lánzsza meg a páncéling mellé, ám a küzdelem az emberi világban folytatódik (gondoljunk csak egyetlen hadszíntérre; a világrészekre, — szocializmus, kapitalizmus — összecsapására, versenyére, gyűrközésére a fennmaradásért — a győzelemért) — mik lesznek ebben a küzdelemben a leg hatalmasabb erőforrások?

Vajon mennyiben a gazdasági sikerek? Az egy főre jutó nemzeti jövedelem? A termelékenységi mutatók? A minél nagyobb arányú foglalkoztatás, a minél kisebb arányú munkanélküliség? A népesség fogyását is, túlszaporodását is megelőző népesedéspolitikai? Avagy lehetséges, hogy a gondolat veszi át a főszerepet a nemzetközi porondon, az ellentétes törekvések eljövendő út-közéteiben? A táborokhoz helyét a tudósok — filozófusok, biológusok, közzgazdászok? A haditechnika helyét a hírközés — sajtó, rádió, televízió?

Vagy ezeknél a sémáknál sokkal-sokkal bonyolultabban, nagyobb áttételekkel alakulnak majd ki a háborúktól végleg szabadulni akaró világ leghatalmasabb erőtevézői? A műveltebb kerekedik felül, mint a történelemben is annyiszor, miközben hallgattak a fegyverek? Hadseregek helyett a vonzóbb eszmények hódítanak? Vagy éppenséggel nem a pillanatnyilag vonzó eszmények, hanem azok, amelyek próbára tesznek, megdedznek, hitet, erőt, életkedvet adnak? Vajon a fejlettebb demokratizmus lesz a legelőbbsben buzgó erőforrás, az amely a kizsákmányolástól és mindenfajta kiszolgáltatottságtól a legteljesebben mentesíti? Az jó állampolgári közérzet? A szociális igazságok kimerítethetlen arzenálja? Előrelátó politika, amelyet az emberi haladás újra meg újra igazol?

Korai volna még ezekre a kérdésekre öröletni a választ. De hogy komolyan elgondolkozzunk efféle kérdéseken és a lehetséges válaszokon — azt hiszem, annak már itt az ideje.

Fekete Gyula

SPORT SPORT SPORT SPORT

Kihagyott 11-es, kapushibák

Csepel-Békéscsaba 3-0 (3-0)

NB I-es labdarúgó-mérkőzés. Csepel, 2000 néző. V.: Pádár (Drigán, Köböl).

Csepel: Gelei - Kincses B., Elekes, Krasnyánszki, Gálhidi - Nagy Kelemen, Wéber - Tulipán, Csucsánszki, Budavári. Edző: Gelei József.

Békéscsaba: Újhelyi - Királyvári, Kerekes, Baranyi, Fabulya - Ottlakán, Pásztor, Sulija, Szekeres - Mohácsi, Kanyári. Edző: Süle István.

Csere: Fabulya helyett Fecsku a szünetben, Baranyi helyett Vigh a 60. percben, Budavári helyett Kovács F. a 74. percben, Wéber helyett Szabó K. a 78. percben.

Gól: Baranyi (öngól) a 25. percben, Kincses a 27. percben, Gálhidi a 34. percben.

Szögletarány: 6:6 (6:2) a Békéscsaba javára.

Egy kapu torkából háraitott Pásztor-szöglet, majd Budavári 12 m-es, bal sarok mellé került pörgetett feje... ez volt a bajnok nyitány első öt percének krónikája.

tovább a nagy tömörülésben a labdát, ugyanez Újhelyinek nem sikerült, és végül Gálhidi közelről 3-0-ra módosította az állást.

Szünet után hamar kitűnt, hogy a lila-fehérek most már „mindegy alapon” folytatják tovább. A Tulipánnal nem bíró Fabulya lement, Ottlakán húzódott hátrább, Fecsku a jobb szélre állt, Pásztor pedig inkább középsőpartát játszotta, mint középpályást.

Napfényesnek indulhatott volna a nyitány, de úgy látszik a hőemelkedés zombeleni pechszorozat az új bajnokságra is elkísérte a csabaiakat.

Enyhé csabai mezőnyőfény után a 25. percben „elkezdődött a fordulat”. Tulipán csapott rá egy labdára a jobbösszekötő helyén, Fabulya mellől kapura húzódott.

Két perccel később Kincses növelte a hazaiak előnyét. Egy balról sok emelet magasságban beszálló labdát Újhelyi két kísérlettel sem tudott megkaparintani, így Kincsesnek már gyerekkéjáték volt 14 méterről a hálóba találnia, 2-0.

A 34. percben jobbról lőttek szögletet a csepeli piroskék. Kelemen kézzel toltá

Jók: Gelei, Kincses, Gálhidi, Tulipán, ill. Pásztor.

Nyilatkozatok. Gelei József: - Nagyon tartottam az egyébként kitűnő játékerőt képviselő csabaiaktól. Egész sor tapasztalt játékosuk van. Ellentétben a mieinkkel, hiszen öt 19 éves fiatalal kezdjük a bajnokságot, és így a sikernek különösen örülök.

Süle István: - A kihagyott 11-es, majd az öngól nagy lélektani hátrányba sodorta a csapatot. A csepelieknek láttunk egy remek kapusteljesítményt, sajnos ugyanezt mi nem mondhatjuk el.

Fábián István

TOVÁBBI EREDMÉNYEK: Bp. Honvéd-MTK-VM 2-1 (2-1) PMSC-U. Dózsa 1-0 (0-0) Eger-Haladás 2-1 (0-0) DMVSC-ZTE 2-1 (0-1) Videoton-Vasas 3-1 (2-0) FTC-SZÉL AK 4-1 (0-0)

A Tatabánya-Rába ETO mérkőzést vasárnap játszták.

A területi ifjúsági labdarúgó-bajnokság eredményei.

1. forduló: DÉLEP-Martfű 4-1, KSC-OMTK 0-1, SZVSE-Makó 1-1, Bcs. Agyagipar-Szarvas 3-2, Miske-Nagyszénás 1-1, Gyulai SE-H. Kun B. SE 5-3, Békés-KTE 0-1, Lajosmizse-Sz. Dózsa 1-1.

2. forduló: Sz. Dózsa-Békési SE 2-1, KTE-Gyula 3-0, Nagyszénás-Agyagipar 2-2, Szarvas-SZVSE 3-1, Makó-KSC 0-1, OMTK-DÉLEP 2-3, Martfű-Lajosmizse 0-1.

A junior bajnokságról

Csepel-Békéscsaba 1-1 (1-0). Csepel, 200 néző. V.: Szabó J. Előre Spartacus: Leboniczky (Baji) - Pápa, Plástyik, Kukulj, Várai - Gyimesi, Takács, Kocsor - Samu, Újvári, Lipták. Edző: Szita László. G.: Krisztián 11-esből, ill. Lipták.

A területi bajnokságról: H. Kun B. SE-Bcs. Agyagipar 2-0 (0-0). Békéscsaba, 300 néző. V.: Koszó.

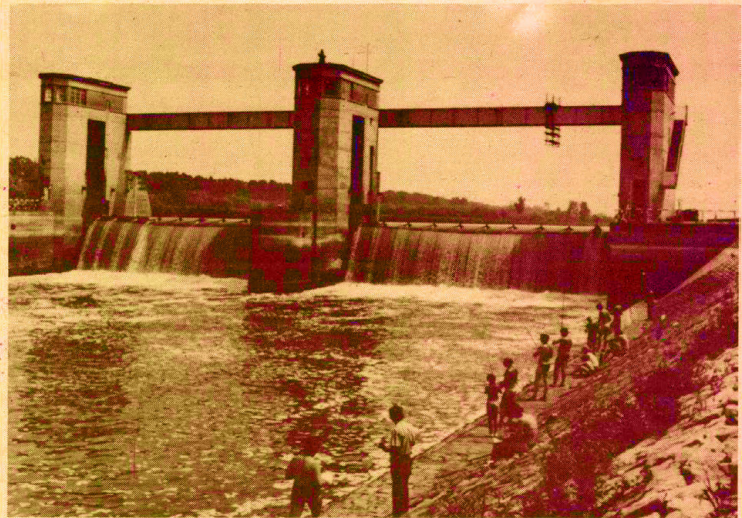
Dr. Kerekes nyerte a villám tornát

Kitűnő körülmények között, kifőstálon versenyvezetés mellett és nagyszerű hangulattal zajlott le az elmúlt hét végén a SZOT-nyugodulóban, Gyulán a megyei egyéni és csapat sakkvillám tornák. A nagybajnokság megítélését nem hozó bajnokságra hat négytagú csapat és 41 versenyző nevezett. A csapatversenyt a Dr. Kerekes, Pétró, Deák, Radics összetételű Gyulai SE 1. csapata nyerte nagy fölénnyel, 23,5 ponttal, 2. OMTK 23,5, 3. Bcs. Agyagipar 21.

Bubka és Vigneron világcúcspárbaja

Szenzációs küzdelmeket, s egy számban két világrekordot hozott a péntek esti római atlétikai gála, amelyet 60 ezer néző előtt az olimpiai stadionban rendeztek. Olimpiai, világ- és Európa-bajnokok egész sora vonult fel az évad egyik legjelentősebb sportági eseményén.

591 cm-re javította az 590 cm világrekordot, Bubka azonban gyorsan válaszott. 3 cm-t még erre is rátett. Ezek után Vigneron az 597 centivel kísérletezett, de sikertelenül, csakúgy, mint a 20 éves riválisa a hatméteres „álmommagassággal”. A magyarok közül a gátfutó Bakos György szerepelt a legjobban, harmadik lett, öt századra megközelítette friss országos csúcstát. Kovács Attila jó idővel lett ötödik 100 m-en, Szalai Katalin pedig 800 m-en végzett a nyolcadik helyen.

SPORTHORGÁSZ-PARADICSOM. Nyári hétvégeken sok horgász keresi fel megyénk egyik legkedveltebb vízpartját, a Hármas-Körösön, a békésszentandrás duzzasztónál. Nem ritka, aki évről évre visszatér a romantikus környezete a külföldre közül is. Hyenkor sátrak, lakókocsok sorakoznak a parton, s többen heketet is itt töltenek. Fotó: Ambrus György

Ma

A mal nap kiemelkedő Békés megyei sportesemény.

LABDARÚGÁS. Területi bajnokság. Körös csoport, Gyula-Sz. Dózsa, 16.00. Békés-Lajosmizse, 16.00. SAKK. Nemzetközi verseny (egyéni és csapat), Békéscsaba, 8.00. ÚSZÁS. XIV. veterán bajnokság, Gyula, 10.00. TEKE. Bohus M. András férti emlékverseny, Békéscsaba, 8.00.

Csabai hétpróbázó-sikerek

Szolnokon rendezték meg a Tisza Kupa összetett atlétikai versenyét, melyen 9 egyesület sportolói vettek részt. A Békéscsabai Előre Spartacus tíz atlétája is részt vett a hétpróbaversenyen.

zést ért el, kiváló egyéni csúcstát: 6190 ponttal. Összehasonlításként: korosztályában az aranyjelvényes szint 5500 pont. Ugyanebben a számban Mihály Zoltán 5017 pontos teljesítménnyel 6. lett.

A leány serdülő A (15-16 év) hétpróbában Hursán Edit érte el a legjobb békéscsabai eredményt, aki 4337 pontjával 4. lett.

Taróczy kiesett, Temesvári párosban is továbbjutott

Az Egyesült Államok nemzetközi teniszbajnokságán pénteken Taróczy Balázs mérkőzése zárta a programot. A magyar kitűnőség ellenfele a 7. helyen kiemelt amerikai Krick volt, aki igazolta a papírfórmát, két és fél órással nehéz küzdelemben 4:6, 7:6, 6:2, 6:2 arányban győzött. Taróczy keményen ellenállt, a

második játszma rövidített játékát csak 13:11-re vesztette el.

Flushing Meadows-ban, az Egyesült Államok nemzetközi teniszbajnokságának pénteki versenynapján Temesvári Andrea párosban is megkezdte szereplését. A kanadal Carling

Basset-tel az oldalán az első fordulóban a 12. helyen kiemelt Collins, Sukova (amerikai), cseh-szlovák kettőssel mérkőzött, a 6:3, 2:6, 7:6 arányú győzelmet aratott. Amint az eredményből is kitűnik, igen szorosan alakult a találkozó, a döntő játszma rövidített játékát 8:6-ra nyerték Temesváriék.

Rajt utáni körkép

Bcs. Agyagipar: egyelőre a bentmaradás a cél

Fájó búcsú: 1982 tavaszán kiesett a területi labdarúgó-bajnokság Körös csoportjából a Békéscsabai Agyagipar gárdája. Hosszas útkeresés után viszont az 1983/84-es bajnokságban imponáló előnnyel végeztek az élen, ami annyit jelent, hogy a megyei I. osztályból újra egyvel magasabb kategóriába léptek. Noha két forduló már lezajlott az új bajnokságban, az egyesület ügyvezető elnöke, Ravasz Pál a következőkben járta a tavalyi előrelépést:

Fájó búcsú: 1982 tavaszán kiesett a területi labdarúgó-bajnokság Körös csoportjából a Békéscsabai Agyagipar gárdája. Hosszas útkeresés után viszont az 1983/84-es bajnokságban imponáló előnnyel végeztek az élen, ami annyit jelent, hogy a megyei I. osztályból újra egyvel magasabb kategóriába léptek. Noha két forduló már lezajlott az új bajnokságban, az egyesület ügyvezető elnöke, Ravasz Pál a következőkben járta a tavalyi előrelépést:

négy pont előnnyel nyerték a bajnokságot a kék-fehérek. - Az elnökség továbbra is bizalmat szavazott Kovács György edzőnek, így továbbra is egy évre meghosszabbítottuk a szerződést - toldja meg Ravasz Pál. - Az alapozást július 2-án megkezdte a csapat, hazai környezetben, napi egy edzéssel. Jelenleg 12 felnőtt és az ifjúságiak közül 18 kiőregedett játékos áll az edző rendelkezésére.

A jelenlegi edzőnk, Kovács György hosszú évek óta tevékenykedik a csapatnál, a siker nagyrészt rajta is múlik. Kovács György 1979 elején kezdett el edzősködni a Békéscsabai Agyagiparnál. A TASK-időben mint társadalmi edző dolgozott az ifjúsági és serdülőkorúakkal. 1983 elejétől kapott megbízást a területi bajnokságból kiesett felnőttcsapat irányítására.

A csapatban A nagyszerű felkészülést bizonyítja, hogy az együttes az első versenget október 25-én szenvedte el Csorvásnak (2-1).

Az elmúlt bajnokság őszi eredménye ismeretes: 1. Mezőberény, 2. Bcs. Agyagipar - egy pont hátránnyal. Azután következett a tavaszi szezon, egy kitűnő alapozást követően. Amilyen jól sikerült a felkészülés, hasonlóképpen sikerült a tavasz az agyagipariaknak. A két riválissal, a mezőnyegyesieket és kondorosokat - idegenben legyőzték. Ezek az eredmények jelentősen befolyásolták a bajnokság végkimenetelét. Amikor már „utcahosszal” vezettek a békéscsabaiak, egy kissé kiengedtek. Igaz, a riválisok is, miközben keresztebb érték egymást. Ez is jócskán belejátszott abba, hogy végül

A megyei bajnokság megnyeréséről Kovács György ekképp beszél: - Úgy érzem, az aranyérem nagyrészt annak köszönhető, hogy kitűnő a kollektív szellem, s emellett megfelelő az összetétel, az idősebb és fiatalabb játékosok aránya. A csapat igazán jól összekovácsolódott. Valamennyien rendszeresen részt vettek - a napi nyolc órai munka után - az edzéseken, s a hozzáállással sem volt baj, valamennyi gyakorlatanyagot maradéktalanul elvégezték.

A jövőbeni célkitűzésekről így beszél Kovács György: - Természetesen legfőbb célunk csak a bentmaradás lehet. Sajnos, úram az örömben: volt játékosunk, Lipták, Mihály augusztusban leszerelt, de nem kívánt az együtteshez visszatérni. A saját nevelésű Balogh János pedig Kamutra távozott.

Aratnak Orosházán Mindennapi kenyérünkért

A hét végén, délelőtt nagy sűrűségű forgással fogadott az Orosházi Béke Tsz.-ben. Az előző napi eligazítás után, ekkor indultak az ingó búzabúzáknak a betakarító gépek. Az Eötvös-kanyarnál fogtak először a nagy nyári munkához a termelőszövetkezet szakemberei.

Szántó Péter termelésirányító főmérnök a szokottnál kissé nagyobb izgalommal készült erre a feladatra. Ugyanis csak május 1. óta dolgozik a fiatal szakember az orosházi szövetkezetben.

Még folyik a borsó betakarítása, s ezzel párhuzamosan kezdjük most az 1265 hektár búza aratását. Az előzetes becslések szerint a tervezett 5,7 tonna hektár körül alakulhat a hozam. A terület jó részén Baranjka, MV-8, MV-10-es fajtákat vetettek, s kísérletképpen GK Bucsanói, GK Kincsó és Zg 471-es fajtát is természetűnk. A betakarításban három Claas Dominator 106-os, három Dominator 105-ös és két John Deere kombájn vesz részt. A szállítást kilenc pótkocsis IFA gépkocsi végzi. Először a Répási tanyai Bábolna 15-ös szarítóhoz visszük a gabonát, s innen az előtisztítást követően kerül a GMV-hez a termés. Amennyiben szükség van a szárításra, akkor erre is sor kerül.

Gondoskodunk a dolgozókról, ebédet, délután pedig uzsonnát kapnak, s emellett szódavíz és citromlé áll a rendelkezésükre. Amennyiben megbíborosodás fordul elő, úgy két szerelőköci segít a bajok orvoslásában. Úgy terveztük, hogy tíz munkanap alatt befejezzük a termésbetakarítást. A mezőgazdaságban tudomásul kell venni, hogy nincs ünnep- és vasárnap, amikor lehet folytatni a munkát, akkor kell csinálni — mondja befejezésül a főmérnök.

Időközben szép sorjában a táblára felkernek a kombájnosok. Feltűnő, hogy valamennyi gép fülkéjében fiatal ember ül. Közülük szőlőmunka mellett találmára az egyik sárga pótlót.

Kotlák Sándornak hívnak — mutatkozik be a 21 éves kombájnos. — Jelenleg a határt védem, de a tsz. kérésére elengedtek parancsnokaim. Így két hétig itt a közös gazdaságban dolgozok. Az egyik 106-os Dominator váltós kombájnos vagyok. Ez már a negyedik szezonom, s bizony a napi 13-14 órás fásztó munka után este szinte belezuhanok az ágyba. Ha nincs különösebb gond, naponta ezek a nagy teljesítményű gépek 90-100 tonnát takarítanak be. Most éppen a beállítással foglalkozom, s remélem, hogy az időm nem lesz semmi fennakadás.

A hat kombájn egymás mellett, szép sorban halad a végeláthatatlan búzamezőn. Két fiatal ember, akik az idén érettségiztek, mint tartalékosok dolgoznak a szövetkezetben.

— A Tánics Mihály gimnázium és ipari szakközépiskolában érettségiztem — kezd a beszélgetést Imre Zsolt, majd így folytatja: — A termelőszövetkezet ösztöndíjasa vagyok, s ösztöl az Ybl Miklós főiskolán, Debrecenben folytatom tanulmányaimat. Úgy döntöttem, hogy a nyarat egy kis munkával töltöm, s itt a szövetkezetben megbízták a szállítójegyírással. Jól jön ez a

kis kereset majd a nyaraláshoz.

Társ, Veres Zoltán, a Szentesi Polláck Antal Szakközépiskolában érettségizett, s majd Budapesten, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán kezdi meg szeptemberben tanulmányait.

— Egyelőre két hétig tart ez a megbízás, de a tsz vezetői ígérték, hogy még további két hétre adnak munkát. Naponta 150 forintot kapunk ezért a tevékenységért. Ebédet és uzsonnát is hoznak ide a tábla szélére.

A dűlőuton nagy port verte érkezik egy IFA-szerelőgépjárással. Jól jön ez a

Csizmadia Ferenc ágazatvezető a búza nedvességtartalmát ellenőrzi

Ümlik az életet adó gabona a pótkocsikba

Fotó: Szőke Margit

György, a következőket mondja:

— Ez már a tizenharmadik szezonom a búzaaratásban. Ha minden jól megy, naponta 7-8 fordulót tudok csinálni. Egy-egy szerelvénymintegy 13-14 tonna gabona van. Amikor a malomba hordjuk a termést, akkor már reggel öt óraker kezdődik a nap, és bizony elhúzódik este 8-ig.

A tábla szélén fekete hajú fiatalember, Csizmadia Ferenc ágazatvezető éppen a szemek nedvességtartalmát vizsgálja egy készülékkel.

— Az elmúlt napokban néhány milliméter csapadék hullott területünkre, ezért most ismét megvizsgáljuk a szemek nedvességtartalmát. A mérő műszer 19 százalékos mutatót mutat, lehet aratni — mondja az ágazatvezető.

Fekete hajú, a naptól már leburnult fiatalember, Ravasz Zoltán érkezik a Claas Dominator 105-essel. Ő a következőket mondja:

— Kedvező, hogy az idén nincs fekvő gabona, mivel alacsonyabb a szár, így kedvezőbbek az aratás feltételei. Jómagam már a hatodik szezonban egy Fiat-tractoron dolgozom. Ez a gép — mutat a mellettünk álló kombájnosra — már 7 éves, s így nagyobb a megbíborosodás esélye. Most is a felkészülésnél gondolt okozott a kasza-ujjak beszerzése, de végül is minden rendben van. Kedvelem, tíz nap alatt — ha kedvez az időjárás — be tudjuk fejezni ezt a nagy nyári munkát. A folyamatos munka során a 8-9. nap a legkritikusabb. Ilyenkor már szinte alig áll az ember a lábán este, amikor leállítja a motort. Kapunk egy alapbért, amely 70 fillér mázsánként, s erre jön még a munka minőségétől függő (tarlómagasság, szórás, stb.) 20 fillér mozgóbér.

Felémelő látványt nyújt a búzabúzáknak egymás mögött haladó kombájnos serege. Korábban, évtizedekkel ezelőtt reggeltől estig több száz dolgozat hettekig azért, hogy hasonló nagyságú területről, mint most az Orosházi Béke Tsz.-ben, idejében biztonságos helyre, magtárba kerüljön a gabona. Ma pedig a korszerű technika században tíz nap alatt alig ötven betakarítást az életet adó kenyérnek való. Tisztelet és megbecsülés mind azoknak, akik a 30 fős fölötti kánikulában, porban nap mint nap teszik a dolgukat azért, hogy minél előbb biztonságba kerüljön a búza, s alig másfél hónap múlva, augusztus 20-án pedig már a lisztjéből készült új kenyeret tehesük asztalunkra.

Veraszó Lajos

HÍREK A VILÁGGAZDASÁGBÓL

SVÁJCI SZENNYES. Mától kezdve tilos foszfát tartalmú hatóanyagot készíteni a svájci mosószerkezetek. A kormány még tavaly határozott így, hogy kímélje az ország vizeinek tisztaságát a vízét lágyító vegyszerektől. A tilalom eddig egyedülálló Európában.

SVÁJCI. Svájcban, a többi fejlett ipari országhoz képest, alig korszerűsödött az elmúlt években az energiateljesítmény: az olaj vezetését szerepet játszik a piacon. Tavaly a Svájcban felhasznált energia 65,7 százaléka származott kőolajból — míg a tőkés országok átlagában az olaj már csak 40 százalékkal részesedik. A földgáz 8 százalékos részesedése jelentősen elmarad a tőkés államok 16 százalékos átlagától. A fennmaradó mennyiséget atom-, vízi és szénenergiák adják.

SZAÚDI NŐK MUNKÁBAN. Szaúd-Arábia arra készül, hogy a távozófelbén levő több tízezer külföldi dolgozó munkáját a következő öt évben hazai, meghozza női kezek munkájával váltja fel. A szaúdi nőknek a tervek szerint elsősorban az oktatásban és az egészségügyi létesítményekben adnának állást. Szaúd-Arábia egyik legfontosabb célja a külföldi munkaerő hazai való felváltása. Az olajárak csökkenése újabb lendületet adott ennek a folyamatnak, miközben a szaúdi kormány több milliárd dollárt költ a nők iskoláztatására.

JUGOSZLÁV TURIZMUS. Turisztikai szakértők szerint az idén Jugoszláviába rekordszámú utaznak majd a külföldiek, és öt 54 millió vendégszákát töltenek majd el, 6 százalékkal többet, mint tavaly. Az idegenforgalom annak ellenére bővül, hogy az árak az idén jóval magasabbak, mint 1985-ben. A jugoszláv kormány arra számít, hogy 1,3 milliárd dollár bevételezre tesz majd szert a turizmus révén. Erre égető szüksége van hiszen az ország 19 milliárd dollárral tartozik külföldi bankoknak és kormányoknak.

SZOVJET-AMERIKAI HALLÁSZAT. A Szovjetunióval tíz évvel ezelőtt megkötött halászlai egyezmény hatályosulnak további egy esztendővel

való meghosszabbítását indítványozta Reagan amerikai elnök. Az egyezmény alapján kötnek együttműködési szerződéseket az amerikai halászok az illetékes szovjet cégekkel. A kongresszushoz intézett üzenetében Reagan felhívta a törvényhozók figyelmét, hogy az egyezmény megújítása nélkül az amerikai halászlai ipar jelentősen anyagi veszteséget szenvedne.

LIBIA — BRITISH AIRWAYS. Elsősorban a British Airways-t érintették kedvezőtlenül a Libia ellen elrendelt nyugati gazdasági szankciók: jelentősen visszaesett az észak-afrikai országba irányuló utasforgalom. Az idén májusban a tavalyinál 14 százalékkal kevesebb utas vette igénybe a British Airways Libiába irányuló járatait. Az Air France-nál a visszaesés 6 százalékos, míg a KLM-mel 5, a Lufthansával pedig 3 százalékkal kevesebben utaztak Libiába.

NASA — HUNGER DFE. Az Amerikai Űrhajózási és Űrutasítási Hivatal (NASA) hazai gyártmányok mellett egy nyugatnémet cég tömítőgyűrűjét is kipróbálja. A Challenger űrrepülőgépjánuári katasztrófáját a hivatalos vizsgálat szerint a szilárd hajtóanyagú jobb oldali segédrakéta tömítőgyűrűjének átszakadása okozta. A tömítőgyűrűt a Morton Thiokol amerikai cég termelte. A Hungar DFE nevű, hidraulikus berendezéseiről ismert, s évi 100 millió márkás forgalmat lebonyolító NSZK-beli cég többféle méretben készíti el a tömítőgyűrű prototípusát, amelyet a NASA szakemberei alapos vizsgálataknak vetnek alá.

AMERIKAI MŰDSZER A SZOVJETUNIÓBAN. A Szovjetunióban mind nagyobb területen alkalmazzák a legkorszerűbb, az amerikai szabványoknál megfelelő gábnatermesztési módszereket, és ennek segítségével növekvő hozamokat érnek el — jelentette egy amerikai mezőgazdasági minisztériumi szakértői csoport, amely 9 napos körutat tett a Szovjetunió bízatermő vidékein. Látogatásokat az erre vonatkozó szovjet-amerikai egyezmény értelmében szerveztek meg.

Biztosított az öntözési lehetőség

Az idei nyár derekán járunk, s az idén is száraz, meleg nyarunk van. Az év elejétől hullott csapadék mennyisége ugyan meghaladta a sokéves átlagot, a május és június azonban a nagyon kevés csapadék mellett igen magas napi középhőmérséklet jellemezte. Mindez gondot okozott és okozhat a továbbiakban is a mezőgazdasági nagyüzemeknek. A sok napsütés és a meleg hatására a növények fejlődése meggyorsul, vízigényük megnövekedett, ennek következtében a talaj vízkészlete fokozatosan csökken, ha továbbra sem érkezik meg a szükséges esőzés, a szükséges csapadékmennyiséget mesterséges úton — öntözéssel — pótolni kell.

A vízügyi szolgálat felkészült a szárazság okozta károk megelőzésére. Az öntözéshez szükséges vízkészlet biztosításának érdekében üzemel a békéscsánai és a kőrösladányi és a bökényi duzzasztó. A Kövizi területén valamennyi öntöző fővízkivétel felvonult és üzemel, a magas- és mélyvezetési öntözőcsatornákat (valamint a kettős hasznosítású, öntöző és belvízvezető) csatornákat feltöltöttük, az öntözővizet ezeken a helyeken az öntöző gazdaságok rendelkezésére áll, öntözési igény esetén a csak belvízvezetési céllal szolgáló csatornák is feltöl-

tesre kerülnek, amennyiben erre műszaki lehetőség van.

Nem kis gondot jelent az állami főművek tisztán tartása, mivel az időjárás tendenciáknak megfelelően kedvez a vízi gyomnövények elburjánzásának. Szükséges, hogy a mezőgazdasági üzemek is nagy gondot fordítsanak saját csatornáik tisztán tartására, a gyomtalánítására.

A Kőrösvideki Vízügyi Igazgatóság a jelenlegi vízügyi üzemeltetési engedéllyel nem rendelkezők számára lehetőséget biztosított az engedély gyorsított eljárással történő megszerzésére.

Ha igény van rá, az igazgatóság néhány átmeneti szivattyú bérbe adásával s a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére áll. Az öntözővíz minőségét a vízügyi szolgálat folyamatosan vizsgálja, s az esetleges kedvezőtlen változások az érintett üzemek azonnal értesíti. Az igazgatóság tehát a területen működő mezőgazdasági nagyüzemek számára biztosítja az aszálykárok megelőzésének lehetőségét, az igazgatóság kéri az üzemeket, hogy — ahol erre a műszaki feltételek adottak — eljenek a felkínált lehetőséggel, hogy a víz eljusson oda, ahol szükség van rá, hiszen ez mindannyiunk közös érdeke.

Godá Péter igazgató, Kővizi

BÉKÉSI MEGYEI HÍRLAP

A HAZA MINDEN ELŐTT!

SPORT
meléklet 12-16. oldal

KÖZÉLETI NAPILAP

1991. OKTÓBER 14., HÉTFŐ

Ára: 9,60 forint

XLVI. ÉVFOLYAM 241. SZÁM

Békés az egység jelképe

Kisgazda ünnepségsorozat a zászlóbontás évfordulóján

Szeghalmon Tildy Zoltán, volt köztársasági elnök szobránál a Országgyűlés nevében Vörös Vince, a parlament alelnöke, a párt nevében pedig dr. Torgyán József elnök helyezte el a megemlékezés koszorúját

Fotó: Szekeres András

Ünnepségsorozattal köszöntötte szombaton a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt az 1930. október 12-ei békési programhirdetését és zászlóbontását, s emlékeztek meg a párt alapító nagyjairól.

Szeghalmon Tildy Zoltán, az egykori köztársasági elnök — aki részt vett a párt megalapításában, s 1936-tól 44-ig FKGP-színében volt országgyűlési képviselő — szobránál megtartott koszorúzással kezdődött az egész napos rendezvényesorozat. A református templomban, ahol lelkipáztorkodott Vörös Vince, a parlament alelnöke emlékezett meg Tildy Zoltánról.

Mezőberényben a volt Gazdakör — jelenleg a Patex művelődési háza — adott otthont az ünnepi megemlékezésnek. Itt Nagy Ferenc József tárcanélszervező miniszter szövegezte a Kisgazdapárt négy helybeli névadó alapítójáról, későbbi tisztségviselőjéről, Bartol Mártonról, Schultz Józsefről, Filó Samuról és Szabó Árpádról, a párt programjáról, melynek alagondolata ebből a városból indult el.

(Folytatás a 3. oldalon)

A magyarok közössége bennünket is kötelez

Miskolcon a Magyar Demokrata Fórum által kezdeményezett Nemzeti Liberális Alapítvány konferenciáján részt vevő és vitaindító előadást tartó Antal József zártkörű megbeszélésen találkozott Borsod-Abaúj-Zemplén megye polgármestereivel, alpolgármestereivel és a határon túlról érkezett magyarországi képviselőivel. Kijelentette, hogy hazánkban a három párt alkotta koalíció olyanokat tömörít, akik alapelveikben is azonos nézeteket vallanak. A miniszterelnök közölte, hogy a koalíció belüli személyi kérdésekről a tárgyalások jelen szakaszában nem volt szó, az viszont lehetséges, hogy sor kerül

kormányzaton belüli személyi átcsoportosításokra.

A határon túlról érkezett magyarok képviselőihez szólva a miniszterelnök kijelentette: a kormány egységes magyar nemzetben gondolkodik. A magyarok közössége bennünket is kötelez, a határon túliak is hozzánk tartozóknak érezhetik magukat, természetesen úgy, hogy nem kérdőjelezzük meg azokat a tényeket, amelyeket a nemzetközi jog kialakított. Mindent elkövetünk értük, vigyázunk rájuk: amennyire erőnközl telik, arra törekszünk, hogy a kisebbségi jogok érvényesüljenek. Mindazok, akik ezt félremagyarázzák, nem jól gondolkodnak.

Ma:

Beázott kamrák rejtélye

(4. oldal)

Nemcsak a cégér változott

(7. oldal)

Holnap:

Potyauton Velencébe

Állítják: nincs sugárzásveszély

Nem növekedett a radioaktív sugárzás országunk területén a csemabéli atomerőműben keletkezett tűz óta eltelt két napban sem — tájékoztatta az MTI-t vasárnap dr. Jávor András népjóléti miniszteriumi államtitkár. Elmondta: az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutatóintézet — amely folyamatosan ellenőrzi a környezetbeli sugárzást — ugyanolyan értékeket észlelt, mint a korábbi időszakban. Vizsgálati eredmények összhangban vannak a szovjet illetékes szervek információival. Ezek szerint nincs ok az aggodalomra, a tűz nem idézett elő radioaktív sugárzást.

Dunning úr Hongkongból és a Thermál-vonal

Névjegyén ez olvasható: DUNNING and ASSOCIATES LTD, Len Dunning, Admiralty Centre, Hongkong.

Nem titok az sem, hogy többévtől cégét Kelet-Ázsiában keresi a növekvő üzleti lehetőségeket, Európában is felelős Hongkong külkereskedelmének fejlesztéséért, így aztán nem csoda, hogy Békéscsabáról szinte azonnal Mexikóba, onnan Dubaiba repült. Manchesterben született, s mint tartása és járása is demonstrálja, valamikor az angol királyi tengerészetnél szolgált. Második hazájában kormánytanácsadó és tagja annak az ENSZ bizottságnak, amelyet így jegyeznek: Ipari és természetes erőforrások. Harminc képviselése van a szerte a világban, miként kitüntetései is szép számmal sorolhatnák. Arra alkalmas helyen feltűzheti a svéd és spanyol lovagrendet, Díszöség és kiválóság aranykeresztjét, melyet Ausztriától kapott.

Dunning úr legutóbb a Thermál Invest közgyűlésén járt itt, lévén a gyógyidegenforgalmi társaság elnöke.

— Mit „végeztek” a közgyűlésen? — szövegezte első kérdésünk Dunning úrhoz.

(Folytatás a 3. oldalon)

Káder-parkoló

X. jellemes ember, s ezért komoly árat fizet. Nem, nem tragikus, „hősies” dolgokról van szó, csupán arról, hogy felismerve saját korlátait, valódi képességeit, lemondott frissiben kapott vezető pozíciójáról. Rájött, nem felel meg a posztja, s ezért úgy gondolta: az a legbiztosabb, ha félreáll, visszatér előbbi feladatköréhez. Ott sikere volt, s az eredmények pénzben is jelentkeztek, többet keresett „egyszerű mezei munkásként”, mint ügyvezetőként, s nem főtt a feje a cégért, az emberekért, a holnapért.

Am hiába kapta vissza régi asztalát a hátsó udvarra néző kis irodában, nem úgy mentek a dolgok, mint korábban. A kollégák összeszűntek a háta mögött, meg-megmosolyogták gúnyosan. Minden pillanatban éreztették vele: ő már bukkott ember. Azóta iszik és imitálja a munkát.

X. okulva barátja sorsán, másként járt el. Ő is hamar átlátta alkalmatlanságát, de nem hagyott esélyt a visszaminősítésre. Helyette úgy intézte a dolgokat, hogy „feljebb kerüljön”, olyan „zsírosabb állásba”, ahol több a fizetés, s kevesebb a felelősség. Róla senki sem hírszéli, hogy bukkott ember, inkább respektje van.

Két életút, amely csak a megítélhetőség szempontjai szerint különbözik. Vajon melyikük léte a károsabb? Azé, aki „visszamerült” vagy azé, aki inkább „feljebb bukkott”? Az egyik vállalta önmagát, a másik csak „alibizik”?

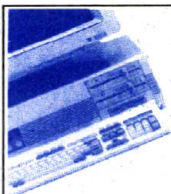
Vajon miért nem adjuk meg önmagunknak az esélyt a tisztességes elvonulásra? Miért kell rágalmozni, összetörni és temetni azt, aki képes arra, hogy a közösség szempontjából is a leghasznosabbat válassza? Miért nincsenek parkolópályák, ahol emberek készülhetnek tovább életükre, ahol rendbehozhatók a törések, sérülések? Mekkora luxus az, ahogy feláldozzuk társainkat, csak azért, mert egyfajta dologra alkalmatlanok?

Ők és sorstársaik közöttünk élnek, dolgoznak. Ki így, ki úgy fizeti a félelem bérért.

NYEREMÉNY AKCIÓ A PRAKTICOMP NÁL!
1991. október 15-től, a COMPFAIR '91 megnyitásától 1991. december 31-ig minden 3000 Ft-ot meghaladó vásárláskor 1 sorsjegyet adunk vásárlóinknak, amellyel megnyerhető:

Fődíj: 2 személyes társasutazás 50 ezer forint értékben
II. díj: Chapman távirányítású autóradszót, III-V. díj: 1-1 doboz floppy-lemez.
A nyertesek nevét közjegyző jelenlétében sorsoljuk ki és közzétesszük a Szuperinfo és a Heti Futár 1992. évi 3. heti számaiban.

PRAKTICOMP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT. Gyula, Kossuth L. u. 22. Tel.: 66/62-456

FUTÁR REKLÁM

Ötven évvel ezelőtt készült

... a békésszentandrászi duzzasztó. Tervezője a Németországban élő dr. Mosonyi Emil arra lenne kíváncsi, miképp valósultak meg azok a célok, amelyekért építették. (Írásunk a 4. oldalon)

Több szakma — több lehetőség!
Képesítési nyújtó virágkötő és gumijavító szaktanfolyamunkra jelentkezéket 1991. október 16-ig még elfogadunk az alábbi címen: Iposz IntermerKant Okt. Kft., Békéscsaba, Kossuth tér 8. /7. Iparosok Háza. Telefon: 21-886.

„Csak azok az esték ne lennének...”

... — mondja könnyes szemekkel Juliska néni. — Hét év óta mindennap egyedül... Csak gondolkodom, gondolkodom, és sose jót...

A 73 éves Tóth Gábornéval a sarkadi idősek klubjában ismerkedem össze. Panaszával nincs egyedül. Szilágyi Sándorné, Zsuzsika néni hasonlóképpen érez:

— Mindig attól félek, éjszaka leszek rosszul, mikor nincs mellettem senki...

Mátyási Sándorné szemén hályog van. Szívesen töltene az időt olvasással vagy tévézésel, de nem bírja a szeme. Így marad a beszélgetés, ami — tudvaleg — társas tevékenység.

Varga Józsefné férje 14 éve halt meg, azóta egyedül él:

— Jó ez a napközi, de hétfőn csak magányos az ember. Sokszor már alig várom, hogy hétfő legyen!

Sorolhatnám még a neveket, hány idős ember érez hasonlóképpen Sarkadon. A megoldást is tudják valamennyien: gondozóház kellene, amolyan otthon-helyettesítő, ahol éjjel-nappal, sőt, hétfőn is élhetnének, ahol állandó lenne a társaság, biztosítva lenne az étkezés és az orvosi felügyelet.

— Van-e remény ilyesmire? — kérdezem Rajki Tóth Lászlót.

a Sarkadi Családsegítő Központ vezetőjét, akiről kizöndött, hogy az úgy nagy patronálója.

— Remény nélkül nem lehet terveket szőni — hangzik a válasz. — A gondozóház már régi téma Sarkadon, amelyet a város vezetői is támogatnak, csupán elegendő pénz nincs hozzá. Próbálkoztunk országos pályázatokkal is, eddig eredménytelenül. Legutóbb például azért estünk el tőle, mert a pályázatunkhoz nem csatoltunk elegendő dokumentumot. Nem küldtünk telexkönyvi számot, hogy a város hol és milyen épületet adna a gondozóházhöz. Nem készítettünk pontos költségvetést sem. Ebből okulva most egy sokkal részletesebb tervet dolgoztunk ki. Ebben a megszüntetett Kossuth utcai bölcsődét javasoljuk gondozóháznak, melynek átalakítás, bővítése 10-12 millió forintba kerülne. Legutóbbi pályázatunk alkalmával az önkormányzat 4 millió forintot különített el ilyen célra. Ez, valamint a szóban forgó épület értéke összesen hatmillió forint saját erőt jelentene, melynek felajánlásával talán újabb hathoz juthatnánk egy következő pályázat során. Tervünket ismeretlenségük, támogatásra talál...

„Egyetlen csepp víz energiája se vesszen kárba”

Dr. Mosonyi Emil professzor emlékei a békésszentandrás duzzasztóműről

Jó lenne, ha ismét eljőne arra a helyre, ahová gondolatai gyakran visszahívják. Dr. Mosonyi Emil professzor, az ötven esztendeje épült békésszentandrás duzzasztómű tervezője most a németországi Karlsruhe-ban emlékezik fiatalágára, élete első nagy megbízására.

— Nem kívánok idegen tolvakkal ékeskedni, ezért kérem, legyünk pontosak: én csak az egyik tervezője vagyok a békésszentandrás duzzasztóműnek — javít ki Mosonyi professzor. — S ha az emlékeim néha elhomályosulnak, vegyük figyelembe, hogy immár 27 éve csak németül, angolul és franciául írtam cikkeket, magyarul — az anyanyelvemen! — csak rövid leveleket írtam. A lényeg persze ma is bennem él, hiszen a békésszentandrás időkben 26 éves, fiatal memók voltam, s ez a megbízás rendkívül fontos volt számomra.

— Fél évszázaddal ezelőt is a politikusok döntöttek olyan országos jelentőségű munka sorsa iránt, mint a békésszentandrás duzzasztómű elkészítése. Az elvi elhatározás a Földművelésügyi Minisztériumban született, és a tanársegédi állásom után éppen akkor helyeztek engem is a minisztérium fenntartása alá tartozó Országos

Öntözési Hivatal tervezési osztályára. Azt a megbízást kaptam, hogy készítsem el a duzzasztómű általános tervét.

— Felelőseim egy megsokszorozott módszert követve, a duzzasztóművet számos, egymás mellé helyezett tömbökből kívánták kialakítani. Ezzel a megoldással szembehegyeztem, mert el akartam kerülni azokat a káros következményeket, amelyek az üledékes talajon bekövetkezhetnek. Mindkét feleletsem jartas volt a hajózás és az öntözés kérdéseiben, de az alapozás és a szerkezetek méretezése terén engem tekintettek

specialistának. A vitát dr. Lampl Hugó miniszteri tanácsos döntötte el, a javamra. Ettől kezdve gyakorlatilag én végeztem a tervezést, de formailag a főnököm és a helyettese nevében jelentek meg a tervek. Ez engem nem zavart, hiszen akkor még csak napidíjaz mérnök voltam, s a „szamárlétrán” lassú volt az előrehaladás.

— Nagy lelkesedéssel dolgoztam, mert újszerű és merész volt az elképzelésem, nem hibázhattam. A műtárgy alapozásának és teljes szerkezetének a statikai, szilárdságtani és stabilitási számításait saját kezűleg végeztem. A rugalmasságtan meglehetősen bonyolult egyenleteit kellett alkalmaznom, ami végtelen sok számítást igényelt. Manapság számítógépek segítségével hamar elvégezhető ez a munka, de én kora reggeltől késő estig, sokszor vasárnap is dolgoztam, számoltam. Mátrai István kollégám volt nagy segítségemre, aki a bonyolult számításokat értelmezte, áttekintette, és a részletes tervezésben a legaktívabban részt vett.

— Sárban, viharban, dermesztő hidegben és nyári forróságban sokat gyalogoltam Szarvason és Békésszentandrásra az árvédelmi töltésnek mentén. Kanizsai Ali barátommal együtt

sokszor szálltunk meg gátóházakban, s a hajnali gyalogút előtt, a gátóőrök vendégelték meg kiadós reggelivel. Megismerem a kubikusok életét. Szép idők voltak. Fiatal voltam.

— Szeretnék még egyszer eljutni Békésszentandrásra, megnézni, hogy fél évszázad múltán milyen állapotban vannak a pillérek, az alapozás, az oldalfalak, amelyekre én nagy gondot fordítottam. Leginkább az érdekelne, milyen mértékben változtak meg azok a célok, amelyek érdekében ez a mű elkészült. Miképpen fejlődött e tájon az öntözés? Milyen mértékű a hajózás alakult ki a Körösökön? Huszontöt év át, távol a hazától, számtalanszor életem, most ismét visszaház a szívem.

— Bámél jartam a világban, például Németországban, Hollandiában, Belgiumban vagy Franciaországban, azt láttam, hogy a Körösökön sokkal kisebb folyókat és csatornákat duzzasztanak fel a hajózás érdekében. S a legkisebb vízlépcsőhöz is erőművet telepítenek, hogy egyetlen vízecsapás energiája se vesszen kárba. Szeretném látni, hogy Békésszentandrásn miként gazdálkodnak az értékekkel. Vágyom vissza. Talán rövidesen találkozhatunk, a duzzasztóműnél. A. T.

Horoszkóp

Október 14.

MÉRLEG (IX. 24—X. 23.). Munkájában jól halad előre, minden terve megvalósíthatónak látszik. Nem csoda, hogy így azok szimpátiáját is kivívta, akik eddig csak irigyeltek.

Ezen a napon született 1933-ban Vég Antal iró

SKORPIÓ (X. 24—XI. 22.). Ne legyen ennyire naiv! Igaz, hogy a szerelemtől se lát, se hall, de vegye észre, hogy néhány munkatársa irigyli sikerét és igyekszik befektetni a főnökéni. Okosabban teszi, ha rajtuk tartja a szemét.

NYILAS (XI. 23—XII. 21.). Szerelem, szerelem és szerelem. E körül forog az egész napja, de csodát mégse várjon. Ez nem lelki megnyilvánulás, inkább csak testi vágyakozás.

BAK (XII. 22—I. 20.). Fiatalos hévvel lát munkához. Kedvező ajánlatot kap sorsát illetően, de önnállóságát kár lenne feladni. Minden javaslatot fogadjon óvatosan, nehogy félrevezessék.

VIZONTÓ (I. 21—II. 20.). Szellemi javakért küzd, melyet szeretne igazságosan szétosztani azok között, akik megdolgoztak érte. Ön intellektuális típus. Érzelmvilágában a szerelem és szenvedély áll első helyen.

HALAK (II. 21—III. 20.). Igyekszik küllemét rendben tartani, mert érzi, hogy a másik nemnél nettósságával és kedvességével arathat sikert. Békés szerelmi életének akadályai a féltékenysége.

KOS (III. 21—IV. 20.). Csendesen, békésen indul napja. Mások véleményére sokat számít Önnek. A szerelemben akarattal tűzőn-vízen átvészli.

BIKA (IV. 21—V. 20.). Egészsége kitűnő állapotban van szó, amikor a markoló kívül kiemelt egy jó adag földet. Kiderült, hogy eltört a gerincvezeték. Hoztak egy bűvárszavított, amit egy éjszaka át káncsoltunk ki és be az egyik lakótársammal. A napokban aztán kijavították a hibát, mi megsemm nyugodtunk meg.

IKREK (V. 21—VI. 21.). Megérzési külön véleményre készítek, de jobb, ha egyelőre elhallgatja. Önmagával szemben nagy igényeket támaszt, sajátos igazságérzettel rendelkezik. Magánéletében kisebb zűrök adódhatnak.

RAK (VI. 22—VII. 22.). Energiakészletei gazdagok, tele van jobbnál jobb ötletekkel, éppen ezért kimagasló teljesítményekre képes. Talán ezért is cserélőnek ma olyan szívesen önnel!

OROSZLÁN (VII. 23—VIII. 23.). Csábító feladatok várnak Önre ezen a héten. Ne kapkodja el a dolgot, s főleg annyit vállaljon, amennyit jó szívvel és különösebb megerőltetés nélkül el tud végezni.

SZŰZ (VIII. 24—IX. 23.). Délelőtt végre kézhez kapja azt a régiót várt levelet, ami az Ön számára fontos információt tartalmaz. A délután pedig alkalmas lesz egy rég halogatott dolgot megvásárlására.

Beázott kamrák rejtélye

„A biobrikett széthullott, mint a kávézacc”

Egy hétig a beázott kamrák rejtélye foglalta le Békécsabán, a Vécsey utca 40—42. szám alatt lakókat. Történt ugyanis, hogy egy szép napon betört a víz a szén- és fakapucok közé és valahogy olyan jól érezte magát, hogy nem is akart „elszivárogni” onnan.

— Amikor megláttuk az áldatlan helyzetet, szöltünk az IKV-nak — fogadott *Szeccsenko Lajosné*, az egyik „áldozat”. — Kijötték néhányan és pár ásonyom után talajvíz gyanúját állapították meg. Mondtuk, hogy ez lehetetlen, de ők tartották ehhez a feltételezéshez magukat. Csak akkor látták be, hogy sokkal többre van szó, amikor a markoló kívül kiemelt egy jó adag földet. Kiderült, hogy eltört a gerincvezeték. Hoztak egy bűvárszavított, amit egy éjszaka át káncsoltunk ki és be az egyik lakótársammal. A napokban aztán kijavították a hibát, mi megsemm nyugodtunk meg.

— *Mi igazságtia Önöket?* — Az elázott tüzelőnk. Kérdeztük is az IKV dolgozóit,

hogy a kárunkat megtérítik-e? Azt a választ kaptuk, hogy ha megszárad a szén, semmi baja nem lesz. Ezzel szemben én, mint kisnyugdíjas, csak azt látom, hogy a drága biobrikett széthullott, mint a kávézacc.

Az IKV műszaki osztályvezetője, *Szankó Andrásné* elmondta, hogy az épületen kívül két méter mélyen a bekötővezeték valóban eltört, és az alsószori közlekedőfolyosókon 10 centiméteres víz állt.

— A bejelentést követően, mielőtt megkaptuk a víz- és csatornamű vállalatot a markolót, elhárítottuk a hibát — folytatta.

— Az éjszakai szivattyúkezelést a lakók vállalták, és ezért hajlandók vagyunk nekik térítést fizetni.

— *Az ott élők viszont kártérítésre is igényt tartanak.*

— Hozzánk ilyen bejelentés még nem érkezett. Természetesen tudjuk, melyik kamrákat érte víz és panasza esetén kivizsgáljuk, hogy jogos-e a követelés.

(nyemcsok)

Vagyonvédelmi rendszert kaptak ajándékba

Orosházán, ez év februárjában 20 fővel megalakult a Bűnmegelőzési és Önvédelmi Egyesület. Rövid, hat hónapos működésük alatt 1131 óra szolgálatot teljesítettek, természetesen társadalmi munkában. Sőt minden héten hétfőn 15—17 óráig állandó ügyeletet tartanak a polgármesteri hivatalban. Most legutóbbi soros ülésükön a Bűnmegelőzési és Önvédelmi Alapítvány kuratóriumát választották meg.

Mint már hírt adtunk róla, az alapítvány technikai eszközei, jelzőbrendezések és általában a bűnmegelőzést elősegítő kellékek megvásárlására vállalkozott *Bogdán György*, az egyesület elnöke ismertette az alapítvány feladatait, valamint szót a későbbiekben létrehozható vállalkozásokról. *Szokodi Sándor*, a város alpolgármestere köszönetét fejezte ki az eddigi szolgálataikért, amellyel nagyban javították a város közbiztonságát. Mint az alpolgármester elmondta, a testületnek szívéig a város nyugalma, biztonsága.

Aradi Pál, a VILLARI magáncég tulajdonosa olyan vagyonvédelmi rendszert ajándékozott a városnak, amelynek értéke közel félmillió forint és a legmodernebb elektronikus jelzőberendezések közül sorolható. A technikát Kanadából importálták, s a maga nemében a legtöbbre képes jelzőrendszerek egyike.

Telefonvonal segítségével a rendőrségnek letelepített központhoz csatlakoztatva közületeknél, magánháznál érzékel a szokásostól eltérő mozgásokat és egyéb behatolásra utaló kísérleteket. A riasztástól számított néhány percen belül a rendőrség a helyszínre érkezik. Aradi úrnak mindössze egy kérése volt, hogy az ezer állomásos csatlakozására kiépített rendszerhez egy évben belül legalább 100 előfizetőt rákösönsenek.

A rendőrség jelenlévő szakemberei is elismerően szóltak a VILLARI cég ajándékáról, s a tulajdonos kikötését máris teljesíthetőnek ítélték.

Rögtönzött lakógyűlés az alagsorban. Fotó: Fazekas Ferenc

Zsuzsa Fotó

Békécsaba, Trefort u. 15. Telefon: 27-242.

Új nyitvatartásunk: kedd—péntek: 13—17 óráig, szerda: 9—12-ig és 13—17 óráig.

Szolgáltatásaink változatlan minőségben: **esküvői fotók műteremben és természetben, tablóképek, portrék, gyermekfotók, igényes igazolványképek.** (Polaroiddal — 1 perc alatt is!)

Akció

október 14—19-éig használatruhá-raktárúrházunkban!

Nyitva: hétfőtől szombatiig 9—19 óráig.

Köntös	200 Ft/db
Zakó	200 Ft/db
Pulóver	100—200 Ft-ig
Ruha	150 Ft/db
Nadrág	100 Ft/db
Szoknya	100 Ft/db
Táska	100 Ft/db
Női blúz	80 Ft/db
Férfiing	80 Ft/db
Hálóing	80 Ft/db
Pizsama	80 Ft/db
Rövid ujjúak	50 Ft/db
Rövidnadrág	50 Ft/db
Cipő	Féltáron!
Cyerekruha	300 Ft/kg
Lakástextil	200 Ft/kg
Tollpárna	250 Ft/kg

Minden vásárlónk ajándékba nyakkendő! kap!

Címünk: Békécsaba, Doboz ú. 1558. 7-es kilométerköz.

Szentendrési vízlépcső

Ötven éve koptatja a Körös vize

A klasszikusokkal szólva: „Öntözni pedig muszáj” — ha nem is szó szerint, de ezen végkövetkeztetésre jutottak eleink a húszas-harmincas években itt, a Körösök völgyében. A múlt század hatvanas éveiben ugyanis szinte teljesen kiszáradtak a Körösök, majd 1928—35 között ismét aszály pusztított e tájon. A szakemberek és a politikusok egyaránt felismerték: vízhiányos időkben a Tiszából kell átvezetni vizet öntözés, vízfrissítés céljából. 1900-ban született meg az első törvény ennek érdekében, s hogy ugyanakkor hajózható is legyen a folyó, megkezdődött a Körösökön a csatornázása. A Hármas-Körösön a század legelején valósult meg az első nagy víziobjektum, a Bökényi vízlépcső, ám a következő években jobb idők jártak a mezőgazdaságra, és egy újabb aszályos időszak háttérbe szorult az öntözés ügye.

Az elképzelések nyomán végül is az 1930-as években formálódott meg a program, majd határozott programmá az Alföld öntözése. Az első komoly előrelépés 1933 nyarán történt, amikor is megalakult a Körös-völgyi Vízhászoló Társaság, mely szorgalmazta a tervek elkészítését és a szükséges pénz előteremtését. A vízgazdálkodó szakemberek terveit a parlament 1937-ben erősítette meg a törvény erejével. A terv lényege: a természetes lefolyás szabályozása duzzasztóművek építésével és a Tisza—Körös vízutánpótlás kiépítésével. Nos, ennek az alapműve a békésszentendrési vízlépcső, amely 1936—42 között épült meg. Ami a végeredményt illeti, a duzzasztó az öntözéshez fűzött reményeket beváltotta, ám a több mint 110 kilométeren hajózhatóvá tett Körösökön a vízközelkedés a megváltozott történelmi viszonyok miatt nem indult fejlődésnek.

Ötven évvel ezelőtt, 1942. október 15-én avatták a szentendrési duzzasztót. Az évforduló alkalmából emlékülést tartanak ma Békésszentendrén, illetve Szarvason, amelyen jelen lesz és előadást tart a vízlépcső statikus tervezője, Mosonyi Emil professor. Emléktáblát is avatnak majd és megvitatják többek között a tiszántúli vízrendszer előnyeit és 50 éves tapasztalatait.

Az évforduló alkalmából korabeli fotók, dokumentumok alapján készült eme összeállításunk.

Sebők Elek dr., békési ügyvéd, aki a Körös-völgyi Vízhászoló Társaság ügyvezető elnöke volt

„A jelen törvény célja az öntözéses gazdálkodás lehetővé tétele érdekében szükséges munkálatok végrehajtása, még pedig elsősorban a Tisza és Hármas-Körös folyókön egy-egy duzzasztómű létesítése, a Tisza mentén két szivattyútelep, továbbá a mindezekkel kapcsolatos öntözőcsatorna-rendszerek megépítése, valamint az említett munkálatokkal létrehozott öntözőművek megfelelő kihasználásának előmozdítása...” (Az öntözőgazdálkodás előmozdításához szükséges intézkedésekről szóló 1937. évi június hó 5. napján kelt törvényjavaslat első paragrafusai.)

Részletek az indoklásból: „...Hazánk csapadékvízviszonyai miatt az évi termések az átlag bizonyértékben ingadoznak és a termelés nélkülözi azt a biztonságot, ami nélkül a gazda nem készíthet reális előzetes számvetést... Az öntözés veleje az, hogy a növényzet fejlődéséhez szükséges vízmennyiséget mindig a megfelelő időpontban adjuk meg a talajnak... Nálunk az öntözés nem a termelés lehetővé tételére kell, hanem a hiányzó nyári csapadék pótlására szolgálnak...”

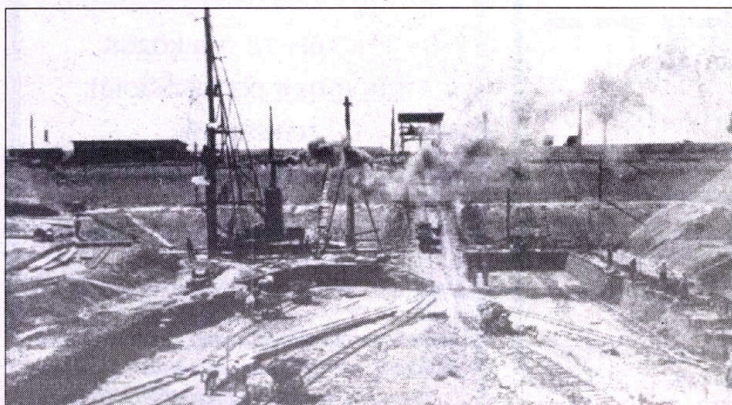
A törvénytervezet és az indoklás aláírója: Darányi Kálmán, a m. kir. földművelésügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök.”

Ezer nap munkája

A vízlépcső költségei kerekén 6 millió pengőre rúgtak. A duzzasztómű az üzembe helyezésről szóló emlékeztető szerint átlagosan 2 méter vastag vasbetonalap lemezen nyugszik. Vasbetonból épült a kétnyílású duzzasztómű három pillére, mindkét nyílása 22 méter széles. A hajószilip nyílása 12 méter. A duzzasztómű elkészülte után a Körös völgyében 20 ezer katasztrá-

lis hold öntözése vált lehetségessé. A nagy munka hat év alatt, összesen 1000 munkára alkalmas nap alatt készült el, a vízlépcső építéséhez 2150 tonna vasat, 4000 tonna cementet, 20 ezer köbméter követ 17 ezer köbméter kavicsot használtak fel. Kiemeltek 720 ezer köbméter földet, a munkálatokhoz felhasználtak 320 ezer napszámot, amelyért átlagosan napi 5 pengőt fizettek.

LXV. évfolyam 49. szám.		Vasárnap		Gyula, 1933 június 25.	
Előfizetési árak:		BÉKÉSI		Szerkesztőség, kiadóhivatal Gyula, Városház-utca 7. sz. Dobay János könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények, hirdetések és nyitlerek intézendők. — Kéziratok nem adatkak vissza.	
Negyedévre:					
Helyben . . . 1 P 60 fill.	Vidékre . . . 3 P 20 fill.				
Hirdetési díj előre fizetendő.		Egyes szám ára 10 fillér.		Felolós szerkesztő: DOBAY FERENC.	
A tanítás		Megalakult a Körös-völgyi Vízhászoló Társaság			
az iskolákban befejeződött, az olaszragu tan-					
„Lapunk számolt be légszónék arról a lelkes és nagyszabású mozgalomról, amelyet Márky Barna dr. alispán és Sebők Elek dr. békési ügyvéd indítottak a Körösök vízszintjének felemelése, illetve a folyók hajózhatóvá tételének és a tervszerű öntözés megvalósításának érdekében... A mozgalom megszervezése a napokban annyira jutott, hogy folyó hó 22-én délelőtt már meg is lehetett tartani a Körös-völgyi Vízhászoló Társaság alakuló gyűlését... Érdekes, hogy a Társaság alapszabályai értelmében vagyont nem gyűjt, pénzt nem kezel, s ügyeit minden bürokratikus szerv nélkül egy, az elnökök által egybehívott ad hoc bizottság intézi...” (A Békés című lap 1933. június 25-éi számából)					

1938. június 2. Az alappödröt és az alaplemezt körülzáró vasszádfal leverése

A Körösökön a következő duzzasztóművek és vízlépcsők épültek:

Gyulai duzzasztómű (a Fehér-Körösön) — épült 1895—96-ban, az Élővíz-csatorna vízellátására. Keretes tűsgát.

Bökényi vízlépcső (a Hármas-Körösön) — épült az 1905—1906-os években. Tűsgát, hajószilippel.

Békésszentendrési vízlépcső (a Hármas-Körösön) — épült 1936—42-ig. Kettős-kampos táblás gát, hajószilippel.

Békési duzzasztómű (a Kettős-Körösön) — épült 1967—69-ben. Billenőtáblás gát. A tervezett hajószilip nem készült el.

Körös-ladányi duzzasztómű (a Sebes-Körösön) — épült 1975—77-ben. Billenőtáblás gát. A tervezett hajószilip nem épült meg.

Dr. Mosonyi Emil professor, a szentendrési duzzasztó statikus tervezője

Az avatóünnepség

Benedek Mihály a vízbe vetette magát

„A duzzasztóművet és a hajózárszilipet a Kormányzó Úr Ó Főméltósága 1942. évi október hó 15-én ünnepélyes keretek között helyezte üzembe... Innen a Kormányzó Úr és a meghívott résztvevők a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt. Megyer nevű motoros hajóján szép nap sugaras őszi időben tették meg az utat a Körösön Békésszentendrészé... Az első, 1906-ban épült bökényi vízlépcsőnél a résztvevők megtekintették a régi rendszer szerint épített duzzasztóművet. A hajó átszilippelésénél váratlan és előre nem látható zavart okozott egy kódarab, amelyet a víz a zsilipkapu küszöbéhez sodort és megakadályozta az alsó kapu egyik szárnyának bezáródását. A már kritikussá váló helyzetben a zsilippelés körül foglalatokoskodó kizsármú kezelőszemélyzet közül akadt egy derék magyar ember, Benedek Mihály, aki gyors elhatározással, igaz magyar virtussal vízbe vetette magát s a másfél méteres mélységből felhozta az odaszorult, bajt okozó kódarabot. Bátor és megörökíthető méltó példadót tettért a jelenlevő földművelésügyi miniszter megdicseréte és pénzjutalomban részesítette...” (Egy korabeli kiadványból.)

A máról

A szentendrési duzzasztómű kiállta az idők próbáját, zavarlatlanul üzemel ötven esztendője. Évente március—november között van duzzasztás, kivéve, ha jelentős árhullám vonul le a Hármas-Körösön. A mű a vízkészletek legoptimálisabb szétosztásának teremtette meg a feltételeit, lokálisan mérsékelte a térségben az elmúlt évtized nagy aszályait. Ugyanakkor a hajózás csak terv maradt, mivel a legelősként épült Bökényi vízlépcső tönkment, illetve Békésnél és Körösladányánál két tervezett hajószilip nem épült meg.

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

A HAZA MINDEN ELŐTT!

KÖZÉLETI NAPILAP

1992. OKTÓBER 1., CSÜTÖRTÖK

Ára: 13,80 forint

XLVII. ÉVFOLYAM 232. SZÁM

A narancsszüret elmarad

Délgymölcs-szüretre szervezett egy hirdető vállalkozó kedvű embereket hihetetlenül nagy fizetésért. Az egyetlen követelmény, előre csekken 2800 forintot kellett fizetniük a jelentkezőknek. (4. oldal)

Csathó tiszteletes újra aktív

Battonyán jó a kapcsolat az egyház és az önkormányzat között. Csathó Kálmán református lelkész másfél éve nyugdíjasként került Battonyára. Ekkor a tiszteletes úr mögött már 46 szolgálati év állott. (5. oldal)

Ma: nyugdíjasünnep Sarkadon

Az országos szövetség határozata szerint október 1-jén az idősök világnapját Sarkadon rendezik meg a Békés megyei szövettel és a sarkadi nyugdíjas-szervezetekkel közösen. (11. oldal)

Hogyan készítsünk családi költségvetést?

Ezentúl csütörtökön jelentkeznünk szociálpolitikai rovatunkkal. Családi költségvetés-készítési játékra invitáljuk olvasóinkat. A nyeremény: karácsonyra a szerencsés hűtőszekrényt megtöltjük élelemmel. (13. oldal)

Sérülések, halál

Békéscsaba belterületén szeptember utolsó napján három személyi sérülést okozó közúti közlekedési baleset történt. Az egyik halálos kimenetelű volt, a kerékpáros kórházba szállítása után meghalt. Két gyalogost is elütött egy teher-, illetve egy személygépkocsi. Egyikőjük súlyos, a másik könnyű sérülést szenvedett. A Békéscsaba és Kondoros közötti úton ugyancsak halálest történt. Nem bűncselekmény vagy közlekedési baleset okozta — hirtelen halál állt be.

Kupa úr, tüzet kellene oltani!

5 milliárd forintot meghaladó az idei aszálykár becslült értéke Békésben! De ha ezzel az összeggel nem kellene számolnunk, akkor is nyomasztóak, helyenként kilátástalan gondok jellemzőek a mezőgazdasági termelőkre, a folyamatosan romló közgazdasági viszonyok, az átalakulás és kárpótlás együttes kihatásaként. Mindezek enyhítésére, a kiút keresésére ültek össze szeptember első napjaiban Békéscsabán, a mezőgazdasági

szövetség székházában a politikai pártok, szakmai és érdekvédelmi szervek képviselői az első agrárkerekasztalon. A szakemberek megfogalmazták a közös célt: a jövőben megyei szinten értékelik a helyzetet, havonta agrárkerekasztalt tartanak, megpróbálják felvázolni a meglévő gondokat, megoldásokat javasolnak a kiútra és nem utolsósorban felhívják a tenni tudók figyelmét a teendőkre. Abban is (Folytatás a 3. oldalon)

Remény a földhöz jutáshoz

Beszélgetés Kiss Sándorral, a megyei földhivatal vezetőjével

Mindenki előtt jól ismertek azok a „hadi állapotok”, amelyek még az első kárpótlási törvény végrehajtásakor a földhivatalokban cleződtek. Hiszen az igénybejelentések dokumentálásához szükséges igazolások gyűjtését, szolgáltatását a hivatalok dolgozói végezték fáradhatatlanul. A Békés Megyei Kárrendezési Hivatalhoz benyújtott 65 ezer borítékban elhelyezett mintegy 230 ezer F lap mindegyike tartalmaz olyan adatot, amely a földhivaltaltól származik. Ezekkel a dokumentumokkal maig is sok a tennivaló, de ez már a két hivatal együttműködésében érhető tetten, s csak elkerülhetetlen esetekben hívják be az érintetteket.

Melyek is ezek a tennivalók, hogyan készítik elő a földárveréseket, s van-e remény gyorsan földhöz jutni? Ezekre a kérdésekre kértünk választ a megyei földhivatal vezetőjétől, Kiss Sándortól, aki mindeleket kiemelte, nagyon fontos az árverési hirdetményekhez szükséges adatszolgáltatás, amely a hivatalos közlőnyben megjelenik — eddig közel 300-at adott át a földhivatal a kárrendezési hivatalnak. Természetesen a tévedés ilyen esetekben szóba sem jöhet.

— A munka legnehezebb és legnagyobb erőfeszítést igénylő része az árverésre kerülő táblák megjelenítése a számítógépen. Ezzel a művelettel a képernyőn színes, digitális térkép formájában tekinthető meg az érintett földterület, s egyidejűleg a számítógép szinte bármilyen kérdés-

re azonnal válaszol — mondja Kiss Sándor. — Amikor a parlament a kárpótlási törvényt megalkotta, tudtuk, hogy a földárverések csakis ilyen esz-közzel oldhatók meg elfogadható határidőn belül. Ennek az az oka, hogy nem terület, hanem aranykorona-érték szerint történik az árverés. Az azonos minőségű területek határa azonban mindenkor egy szabálytalan görbe vonal, amelyet semmilyen egyszerű módszerrel nem lehet darabolni. Ez a feladat — amellett, hogy itt is minimálisra kell szorítani a tévedés lehetőségét, hiszen az árverés hitelessége múlhat rajta — nagy tömeggel jelent.

— Többször bírálta érte Önöket, hogy nem adtak annyi előkészített területet az árve-

(Folytatás a 3. oldalon)

Békésszentandrás évforduló

Ötvenéves a vízlépcső

Ötven éve áll a Körösök mellett élők szolgálatában a békésszentandrás vízlépcső, melynek betonfalán Lampl Hugó domborműve látható, aki az 1930-as években a Magyar Királyi Öntözési Hivatal vezetőjeként irányította a nagy vállalkozást

FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

1942. október 15-én avatták fel a békésszentandrás vízlépcsőt. Az építkezést megelőzően az akkori földművelésügyi miniszter, majd későbbi miniszterelnök, Kállay Miklós állt elére az Alföld öntözési programjának. Elképzeléseit 1937-ben a parlament törvény útján is támogatta. Ez indította meg a Tisza—Körös vízutánpótlásának kiépítését, melynek következtében 1938—1942 között elkészült a békésszentandrás vízlépcső.

A nagyközség polgármestere hivatala, a Magyar Hidrológiai Társaság Békés Megyei Szervezete, a Magyar Vízügyi Múzeum és Szaklevéltár, valamint a Tessedik Sámuel Ku-

ntatósi Központ az 50 éves évforduló alkalmából emlékülést tartott. *Bencsik Imre*, Békésszentandrás polgármestere köszöntötte a vendégeket, közöttük *Siklós Csaba* közlekedési, hírközlési és vízügyi minisztert, *Vörös Vincét*, az Országgyűlés elnökhelyettesét, *Nagy Ferenc József* tárca nélküli minisztert, *dr. Farkas László* köztársasági megbízottat, *dr. Siman Imrét*, a megye-gyűlés elnökét, *Tóth Imre* országgyűlési képviselőt, valamint számos szakembert, építész és közreműködőt, aki annak idején valamilyen módon hozzájárult a duzzasztó megépítéséhez.

Siklós Csaba miniszter a

Lampl Hugó-emléktáblát avató beszédében a múltra utalt, s elmondta, hogy a honfoglalás idején kedvezett a vizes terület a vadászatnak, halászatnak, ám később életeret vett el a mezőgazdaságtól és a Körösök mentén élőkét. A duzzasztó megépítése újabb honfoglalást jelentett végre a magyar népeknek, mert jobbá tette az itt élők életét, megeremeltte a gazdasági, kereskedelmi és ezen belül a szállítási feltételeket.

— A békésszentandrás vízlépcső megépítésével 110 kilométer hosszúságban vált hájzhatóvá a Körös és 20 ezer hektár öntözéses területhez ju-

(Folytatás a 3. oldalon)

Barbárok

Majd szétvetett a méreg, amikor Tótkomlóson egy rendezvényről jövet a parkolóban álló autóm emblémáinak letépesését felfedeztem. Nem az bosszantott fel, hogy pár száz forintért a Renault feliratot és a céget jelképező emblémát meg kell majd vennem. Képtelen vagyok felfogni mire kellene ezek a kellekék. Ki a bánat gyűjt ilyen, egyébként semmire sem használható apróságokat?

Divat lett napjainkban a károkozás, rongálás csak azért, mert úgy érzi az elkövető, ilyen módon tud valamiért bosszút állni a világon. Nem lehetetlen, hogy túllövök a célon és csak ártatlan, gyermeki csínytevésről van szó, s ha így van, talán majd az elkövetők kinövik. Ha nem, akkor belőlük is olyan felnőttek lesznek, akik saját sikertelenségüket másokon, mások anyagi javain bosszulják majd meg. Kár lenne, ha a társadalmunk ilyen irányba fordulna és nem a munkában, a tanulásban mutatnánk meg, amire képesek vagyunk.

Ádág is bízom abban, hogy autós társaim nem járnak úgy mint én, és nem kell őr állítaniuk már világos nappal is a leparkolt gépkocsijuk mellé.

PAPP JÁNOS

Meztelen lányok a „Blahán”

Néha kifejezetten jól jön, ha az ember a vállán tudhatja az Euroton Kft mobiltelefonját. Tegnap délután például, de... már diktálom is, mit láttam Pesten:

Hadnagy László, a Kacska Magazin egykori munkatársa szervezett különös demonstrációt tegnap délután 2 órakor Budapest, a Blaha Lujza téren. Tüntetés a pletykalap-írás, a bulvársajtó megtisztítására irányult. Hogy céltjait a valóságban is érzéketlenül ábrázolja, két lengén öltözött hölgyet hozott magával a Harlem Peep-show-ból. A melltarók és a bugyik pántjait a több száz érdeklődő férfiszem örömeire elvágta, így a hölgyek „Éva-kosztümbe” álltak a téren. Hadnagy úr —

elmondása szerint — így kívánta felhívni a figyelmét arra, hogy a pletykalap-írás is olyan tiszta legyen, mint most a lányok. Később a tüntetést szervező az általa írt könyvet lobogtatta meg, melyben szerepel le-leplezi a Kacska Magazin és az egész magyar pletykasajtó körüli visszaéléseket. Az általa hirdetett sajtótájékoztatóra viszont Hadnagy László már nem ért oda időben, mert a rendőrök közbotránnyokozásért őt és a lányokat is először a kapitányságra szállították. Erre azért került sor, mert ugyan engedélyt kapott a demonstrációra a rendőrségtől, de hivatalos kérelmében meztelen lányok felvonulása nem szerepelt.

NYEMCSOK

Orosházán is társasházépítés!

Orosháza, Gárdonyi-lakótelepen

71,5 m²-es, 1 + 3 félészobás, egyedi gázfűtésű lakások építése.

- Szociálpolitikai támogatás
- kedvezményes OTP-hitel
- önkormányzati támogatás és kölcsönlehetőség
- 150 000 Ft előleg befizetésével.

Érdeklődni:

Hargita plusz Kft.,
Orosháza, Szabadság tér 3.
Minden kedden vagy
telefonon: (66) 327-971.

Kronika

Cserkésztalálkozó Várhelyen

Szeptember 25—26—27-én a Szeghalom melletti Várhelyen rendezték meg a Sárreai cserkésznapokat. Az ország számos településéről érkezett 94 résztvevő a helyi Péter András cserkészcsapat által szervezett programok keretében megismerkedett a vidék honfoglalás kori történetével, kipróbálták a vízi cserkészlejtést. Az akadályversenyen a Sárreai élőlívalag vették szemügyre. Befejezésül istentiszteleten vettek részt, a helyiek zászlót szenteltek.

Környezetvédők Gyulán

A második Körösvidéki Környezetvédelmi Konferenciát ma és holnap rendezik meg Gyulán, az Agro Hotelben.

Segítség az időseknek

A Mezőkovácsházi Családsegítő Szolgálat a gyermekekért, idősekért, nagycsaládokért alapítvány kezdeményezésére az Idősek világnapja alkalmából október 1-jén 250 ezer forint értékű élelmiszeradománnyal segíti a 70 év feletti nyugdíjasokat. Az adományt a mezőkovácsházi Pannonliver Vállalat ajánlotta fel, amelyet délelőtti 10 órától délután 14 óráig vehetnek át az illetékesek a Mozaik Áruház előtti téren.

Nem gyilkosság volt

Hallottuk, a hét elején Békésszentandrán megölték egy cigány férfit. A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság tájékoztatása szerint valóban történt haláleset: az idősebb férfi — aki nem volt cigány — öngyilkosságot követett el. Nyomozás nem folyik.

Mediterrán világ

Október 2-án 17 órakor nyitják meg Scholtz Endre festőművész „Mediterrán világ” című kiállítását a békéscsabai önkormányzati hivatal udvari kiállítótermében. A festőművész ebből az anyagból ajánlott fel festményt Barbaráért, egy súlyosan beteg középiskolás diáklányért, akitnek gyógykezelésére most osztálytársai gyűjtöttek.

Utazzon velünk Európában

Az év végéig egy több fordulós játékra invitáljuk Önöket. Ennek során minden hónapban kisorsolunk egy-egy Európa nagyvárosába szóló kétszemélyes utazást, melyet a szentesi Discos Tours utazási iroda ajánlott fel. Ha szeretnek utazni, játsszanak velünk! Kérjük, a kitöltött játékszervélyt nyílt levelezőlapra felragasztva küldjék be címünkre: Békés Megyei Hírlap, 5600 Békéscsaba, Munkácsy u. 4. Beérkezési határidő: október 12. hétfő. Az utazás ideje áttétehető.

Második út: München.

JÁTÉKSZELVÉNY 2.

1. Kitől származik a lapunk fejlécén található idézet, „A haza minden előtt!”
2. Melyik napon jelenik meg a Szín-kép, a Békés Megyei Hírlap magazinja?
3. Csütörtökönként új rovat jelentkezik, mely szociálpolitikával foglalkozik. Mi az új oldal elnevezése?

Beküldő neve, címe:

Kupa úr, tüzet kellene oltani!

(Folytatás az 1. oldalról)

közös nevezőre jutottak, hogy a politikai színezetű viták helyett a szakmai megoldásokra helyezik a hangsúlyt és együttműködésen törekednek a megyében élők sorsának javítására.

Tegnap délután már a második agrárkereszthalál ült össze. A jelenlegi állapotok értékeléséhez a mezőgazdasági szövetség készített felmérést. Legelsősorban arra szerettek volna választ kapni, hogy biztosított-e az őszi gabonavetések anyagi fedezete, van-e pénz az őszi munkákra, a tavaszi talaj-előkészítésre. A következő derült ki: a nagyüzemek tervezett ösztigabonavetésterülete valamivel nagyobb, mint az ideit tényleges volt. Terveikben jövőre műve-

letlenül marad a területek 10 százaléka. Optimista megközelítéssel a szövetszervezetek saját forrásból képesek a földterület 80 százalékát bevetni. De! Minőségi vetőmaggal csak 50 százalékuk rendelkezik. *A vetésre szánt terület 20 százalékába azért nem kerülhet bele a vetőmag, mert egyszerűen nincs rá pénz.*

Az utóbbi napokban napvilágot látott állami segítség — az 1500 forint hektáronkénti vissza nem térítendő állami támogatás a már elvetett búza után, illetve a hektáronként 10 ezer forintos kedvezményes hitel — szépen hangzik, de korántsem oldja meg a problémákat. Ráadásul ezek a pénzek sok esetben elérhetetlenek a bankok várhozó hozzáállá-

sa miatt. Az idő sürget! Október végéig be kellene fejezni a vetést... S ha nem jut el idejében a nagyüzemekhez a pénz, akkor a kár pótolhatatlan lesz.

Az agrárkereszthalál résztvevői a feszültségek érzékeltetésére, a mihamarabbi cselekvés elősegítésére érdekében — segítségkiáltással — levelet fogalmaztak meg Kupa Mihálynak, a gazdasági kabinet elnökének. Ugyanakkor megállapodtak abban, hogy még az ősszel megszerveznek egy *mezei mezőgazdasági fórumot*, amelyen a pártok, az agrárágazatban érdekeltek, a szakemberek közösen fogalmazhatják meg elképzeléseiket, megoldási javaslatukat a katasztrófális helyzetben lévő agrárágazat jaja.

LOVÁSZ SÁNDOR

Ma zenei világnap

Bartók Béla

Mert olyanokat éltünk meg, amire ma sincs ige.

Picasso kétrúrrá hajadonai, hatlábú ménjei

tudták volna csak eljajongani, vágatva kinyeríteni,

amit mi elviseltünk, emberek, amit nem érthet, aki nem érte meg,

amire ma sincs szó s tán az nem is lehet már,

csak zene, zene, zene, olyan, mint a tettek, példamutató nagy ikerpár,

zene csak, zene csak, zene, a bányamély ős hevével tele,

a „nép jövő dalával” álmódó s diadalára ápoló,

úgy szabadító, hogy a börtön falát is földig romboló,

az igért üdvért, itt e földön, káromlással imádkozó,

oltárdöntéssel áldozó, sebezve gyógyulást hozó,

jó meghallott eleve egy jobb világba emelő zene —

Dolgozz, jó orvos, ki nem andalítasz; ki muzsikád ujaival

tapintva lelünk, mind oda tapintasz, ahol a baj

s beh különös, beh üdvös írt adsz azzal, hogy a jaj

síralmát, ami fakadna belőlünk, de nem fakadhat, mihelytünk

— kik szív-némaságra születünk —

kizenged ideged húrjaival!

Illyés Gyula: Bartók (részlet)

Ötvenéves a vízlépcső

(Folytatás az 1. oldalról)

tott a térség mezőgazdasága. Ma már a hajóaszt kiszorította a szárazföldi közlekedés, de nem lenne haszontalan újra gondolni a vízszállítás előnyeit. Az egykori építők és a mostani követők már a jövő feladatain gondolkoznak és szívükbe ajánlom Széchenyi szavait: „Nem elég jó törvényeket hozni, azok iránt szimpátiát is kell keltetni.” Ezen

szavak jegyében köszönöm meg a duzzasztó létrehozásában résztvevők munkáját és avatom fel az emléktáblát — mondotta a miniszter.

Siklós Csaba az emlékülésen „A vízügyért” szakmai érmet adott át Vincze László vasdiplomás mérnöknek, Mátrai István mérnöknek és dr. Mosonyi Emil professzornak, a duzzasztó egyik tervezőjének.

PAPP JÁNOS

Sarokba szorítva

Áfázunk, ráfázunk?

Egyre inkább beszédtemává válik a családokban is a jövő évi áfaemelés. Már nem elvont, csak a politikuskokra tartozó ügynek tekintik, hiszen arról van szó — illetve reményeim szerint nincs — hogy jövőre az alapvető élelmiszerek után is áfát kell majd fizetni. Ezt csúsrhetem-csavarhatom, mégis ugyanolyan mértékű áremelést jelent. Ha belegondolok, hogy sok családnak már most sem jut elég pénz a mindennapi kenyérré, tejsz, nem túl vidám kilátás. Ehhez tegyük még hozzá azt is, hogy jövőre — hivatalos előrejelzés szerint — tovább nő a munkanélküliség, ami térségünkben egyébként is jócskán az országos átlag felett van. Szóval, a megélhetés tovább nehezedik jövőre. Könnyen lehet, hogy annak lesz igazga, aki azt mondta, hogy addig áfázunk odafent, míg ráfázunk idelent. Talán mégsem.

Remény a földhöz jutáshoz

Beszélgetés Kiss Sándorral, a megyei földhivatal vezetőjével

(Folytatás az 1. oldalról)

rések meghirdetéséhez, mint amennyin a kárrendezési hivatalok az árverést végrehajthatják volna.

— Azt nem vitatom, hogy mennyire lettek volna képesek, mert erőm nincsenek hiteles ismereteim, de azt tudom, végzetes hibát követtünk volna el, ha csak a „tervetlenség” érdekében olyan időszakban gyorsítottuk volna fel a munkát, amikor a földrendező bizottságok még csak szerveződtek, s nem lehetett tudni, egyáltalán mennyi földre van szükség és hol.

— Az elmondottakból kitű-

nik, hogy a földhivatal munkája az árverések után sem lesz kevesebb.

— Így van, a megvásárolt földeket fel kell osztani, ha valaki maga kívánja művelni, azt a természetben is ki kell jelölni, méghozzá olyan pontosan, hogy utána ne legyen vita a mezsgye helyéről. Az egész földárverés záráskorkorja az ingatlannyilvántartási átvezetés lesz, ami ugyancsak rendkívül nagy feladat.

— Ezek tudatában vajon van-e reményvalóban gyorsan földhöz jutni?

— Igen! A földrendező bizottságok az érdekek összehangolásával igyekeznek fel-

mérni, ki, hol, mekkora földet akar saját használatra vagy haszonbérbe adásra vásárolni. Akinek már ismert a pontos kárpótlási jegy tulajdona, az egyezség alapján szinte bizonyosan a végleges helyre kerülhet. Akik még nem ismerik, mekkora terület vásárlására lesznek képesek, ők is hozzájuthatnak a földhöz ideiglenesen, ingyenes használattal. Ebben is a földrendező bizottság segíthet. Ezt a megoldást javaslom azoknak, akik sürgősen földhöz akarnak jutni. Ehhez a munkához ezúttal ajánlom fel a földhivatal segítségét.

L. E.

Éleződő földkérdés Kovácsházán

Mint arról korábban már beszámoltunk olvasóinknak, Mezőkovácsházán kérdésessé vált, hogy ez évben földtulajdonhoz juthatnak-e a mezőkovácsházi földrendező bizottság. Az ülésen a megyei kárpótlási hivatal képviselőjében Jámor István, a földhivatalból pedig Varga Gábor volt jelen, valamint meghívottként részt vettek a helyi önkormányzat képviselői és a termelőkörözveket elnöke.

A jelenlévők megpróbálták álláspontjukat közölni, de a vitás kérdésben egyik fél sem akart ellátni eredeti álláspontját. Így megiscsak meg kell várni a hivatalos per végzet.

H. M.

Társalgó

„A műveltség jó sorban ékeség, a balsorsban menedék” — ez az arisztotelészi idézet a mottója annak a rendezvény-sorozatnak, melyet elsősorban a város értelmiségeinek a távasszal indított Békésben a városi könyvtár. A minden hónap első hétfőjén — a legközelebbi október 5-én, este hat órakor lesz — rendezett találkozóknál aktuális művelődési témákról beszélgetnek, társalognak a résztvevők.

A hétfői program keretében a város vezetői a kulturával kapcsolatban várják az érdeklődők javaslatait, ötleteit, észrevételeit.

Október 1-jétől a háziorvosok végzik

Gépkocsivezetők alkalmassági vizsgálata

A népjóléti miniszter rendelete szerint október elsejétől az A és B kategóriájú jogosítvánnyal rendelkező gépjárművezetők alkalmassági vizsgálatát a háziorvosok végzik. A második csoportba tartozók (a hivatásos gépjárművezetők engedélyek) vizsgálatát a főállású üzemorvosok és az üzemegészségügyi szakrendelések végzik — tájékoztatta az MTI-t Veress Pálma, a Népjóléti Minisztérium szóvivője szerdán. Elmondta: a rendelet — amely június 26-án

látott napvilágot — jól illeszkedik a minisztérium háziorvosokkal kapcsolatos koncepciójába. A vizsgálatokért egyébként — a háziorvos működőtőjénél (önkormányzat) — fizetni kell: 40 év alatt 1000, 40 és 60 év között 600, 60 és 70 év között 400, 70 év felett pedig 300 forintot. Viszont a szükségessé váló bármely szakorvosi vizsgálat ingyenes. A háziorvos és az önkormányzat szerződést köthet a szolgáltatási díj elosztásáról.

„AZ AKARAT DIADALT ARAT.”

(ARANY JÁNOS)

Megyei vadásznapi '96

A zord idő ellenére sokan vettek részt a megyei vadásznapon, ahol harminchárom bográcsban főtt a vadhús. 3. oldal)

SPORT

melléklet 10-12. oldal

Békéscsaba az Interneten

A nyár óta a Közgé az Interneten keresztül kapcsolódik a világhoz, erről beszélgettünk Kovács Lászlóval. (5. oldal)

BÉKÉSI MEGYEI HÍRLAP

KÖZÉLETI NAPILAP

1996. SZEPTEMBER 9., HÉTFŐ

ÁRA: 29 FORINT (3,50 FORINT ÁFÁVAL)

LI. ÉVFOLYAM 210. SZÁM

HÍREK

Sikeres alkotások. (c)

A millicentenáriumi alkalmából a közelmúltban Ópusztaszeren nemzetközi képzőművészeti kiállítást is megnyitottak a Honfoglalás és Örökségünk Alapítvány támogatásával. A tárlat anyagát magyar és külföldi szakértőkből álló zsűri válogatta ki. Szép csabai siker, hogy a kiállításon Csendes Ferenc képzőművész, a Békéscsabai Helyőrségi Klub képzőművész-stúdiójának tagja is megjelentetett három olajfestményével.

Új rádiórendszer. (gh)

A Battonyai Határőrségi Kirendeltségen szeptember 12-én a budapesti német nagykövetség képviselőjének és dr. Kaczbai Antal rendészeti helyettes államtitkárnak a jelenlétében adják át azokat a kézi rádiókészülékeket, amelyeket a Bajor Szövetségi Minisztérium adományozott a határőrségnek. Az ünnepség résztvevőinek ekkor mutatják be az Orosházi Határőrség Igazgatóság kirendeltségeire telepített új rádiórendszert is.

Filmforgatás. (r)

Mától négy napon át forgat Gyomaendrődön a Magyar Televízió filmsereinek egy csoportja. A stáb, amely korábban népszerű sorozatot készített hazánk szép tájairól, most felőrás filmet forgat, Gyomaendrőd és Békésszentandrás látványairól, holtáigairól.

Vizes szerződés. (l)

A mezőkövesházi önkormányzat és a 13 tagtelevülést ellátó Dél-Békési Vízművelő Kft. — a lakosság ellátásának biztosítása érdekében — a napokban szerződést kötött egymással. A város életében az első ilyen jellegű megállapodás külön a csatornaműre, illetve a szennyvíztelre és -hálózat üzemeltetésére vonatkozott tartalmaz részletes leírását.

Díszmenet Ópusztaszeren

Az Orosházi Határőrség Igazgatóság újoncai is ott voltak a szombati esküdtétel, aminek a helyszíne ezúttal — a millicentenáriumi év tiszteletére — Ópusztaszer volt. A történelmi emlékparkban 5 alakulat 1351 eskütevője jelent meg, és közel 10 ezren voltak kíváncsiak az eseményre.

A 14 történelmi emlékmű felvonulása után Véghe Ferenc altábornagy, a Magyar Honvédség parancsnoka, Kiss Kálmán vezérőrnagy, a Határőrség rendészeti főigazgatója és Lemann István, Csongrád megye közgyűlésének elnöke köszöntötte a honvédeket és a határőröket, akik az ünnepség végén látványos díszmenettel tettek emlékeztetést a rendkívülinek is mondható esküdtétel. Az orosházi határőröknek szerdán 21 óra 30 percig kell visszatérniük a gyopárosi laktanyába. Cs. I.

A békésszentandrás duzzasztó rekonstrukciója félbemaradt, az alvz elöntötte (képünk jobb oldalán) a munkaterületet

FOTÓ: SZEKERES ANDRÁS

Az évszázad árhulláma

Emberemlékezet óta nem esett ennyi eső a Körösök vízgyűjtőjében

Az év elején a vízügyi ágazatban dolgozók nem gondolták azt, hogy igen csak mozgalmasan alakul számukra az esztendő vége is. A megpróbáltatások, a kemény, s időnként nem várt, halaszthatatlan munkák után most ismét a Körösökön kialakuló árhullám, a védekezés, valamint a megkezdett beruházások, felújítások mentése ad feladatokat. Az évszázad árvízére számítanak a szakemberek, ugyanis a sok éves átlagra most rácafoltt a természet: emberemlékezet óta ebben az időszakban, vagyis augusztusban és szeptemberben nem volt olyan magas a megye folyóinak vízállása, mint napjainkban. A Körösök vízgyűjtőjére lehullott csapadék példátlan: az elmúlt hónapban a folyók felső szakaszán közel 180 milliméter eső esett, s az utóbbi héten Biharfüreden 167 milliméter csapadékot mértek, s tegnap reggelre Vigyázó csü-

csait 11 centiméteres hópaplan fedte el. Dr. Goda Péter, a KÖVIZIG igazgatója és Pálinkás Lajos, a vízügyi igazgatóság főmérnöke elmondta: a csapadék hatására a Körösök és a Berettyó vize áradásnak indult. Tegnap a déli órákban a Fekete-Körös vízszintje megközelítette a 480 centimétert, s mind a határon túl, mind magyar területen elrendelték az első fokú árvízvédelmi készültséget. Az előrejelzések szerint a folyó harmadfokú készültségi szinttel, 670 centiméter körül tetőzik majd. A Fehér-Körös Gyulánál várhatóan első fokú készültség mellett tetőzik. A Sebes-Körös és a Berettyó áradása lassabb, mindkét folyó mentén első fokú készültség elrendelése várható. A Kettős- és Hármas-Körös vize az előzetes számítások szerint — ha megszűnik az esőzés — medrében marad.

Az árhullám és az eső miatt a megkezdett munkákat le kellett állítani, s a munkaterületeket biztonságba kellett tenniük. Kényszerpihenőt rendeltek el a gyulai szivattyúház bontásánál, a töltés-erősítéseknel, a mérési szakszolgálat leíró rendszerének építésénél. A rekonstrukció alatt lévő békésszentandrás duzzasztó munkaterületét tegnap hajnalban elöntötte a víz, az ott dolgozókat az utolsó percig tették dolgozókat, mentették az anyagokat, felszereléseket. Tegnap délután a működő jobb oldali kapun másodpercenként 75 köbméter víz zúdult, s az árhullám tetőzésekor 400-450 köbméter víz várható. Éppen ezért, a nagy vízhozam minél gyorsabb levonulása érdekében szükségesek a vállalkozók ideiglenes elzárás tábláinak eltolóítása, illetve a hajószlip megnyitása. A csapadék hatására néhány területen megjelent a belvív is. —szekeres—

Akik példát adnak a megújulásra

Tízéves a Körösi Csoma Sándor Főiskola

„Ez az iskola teljesítette azt a célt, melyet alapításakor kitűztünk magunk elé: mindenél fontosabb számunkra a térségben élők szolgálata, a jobbitó szándék. Az itteni társadalomban kitermelődött az az értelmiségi réteg, melyre ennek a térségnek régóta szüksége van — mondta a tízéves születésnapját ünneplő Körösi Csoma Sándor Főiskola tanévnyitó ünnepségén az iskola igazgatója, Kőteles Lajos.

Az iskola első tíz évét azonban nem csak ő értékelte, hanem ezúttal a megyei önkormányzat elnöke, dr. Simon Imre is a múltra emlékezett:

— Nem hittem volna tíz évvel ezelőtt, amikor maroknyi tanári gárdával és hatvan diákkal ez az iskola megnyitotta kapuit, hogy egykor a térség ilyen meghatározó intézményévé válhat. Bár már a nyolcvanas években nyilvánvalóvá vált, mekkora szükség van tevékenységükre, mára már egy olyan nyitott intézmény, amely európai tájékozottságú, szülőföldjéhez kötődő értelmiségi réteget hozott létre. Egyedülállóan látványos fejlődése bizonyítja: ilyen nehéz körülmények között is lehet újat teremteni. Ezt az intézményt a megyei (Folytatás a 3. oldalon)

Robogót nyertek. (a) Azok közül a vevők közül, akik 1996 július 8. és augusztus 31. között vásároltak az országban Volkswagen gépkocsit, két hetente egy több, mint négyezer forint értékű robogót sorsoltak ki. A szerencse kedvezett a Békés megyeieknek, hárman is a nyertesek közé kerültek: dr. Katona András Gyuláról, Morár Demeter Elekéről és Sütő Árpád Orosházáról veheti át ezekben a napokban a nyereményét. Képtünkön az első ilyen Yamaha Breeze robogó átadása a Volkswagen békéscsabai szalonjában: a szerencsés nyertes Sütő Árpád és családja, akik egy Volkswagen Golf vásárlása után kerültek be a járatékba, és a család bizonyára ki tudja használni a kismotort is az azóta már ugyancsak megkedvelt Golf mellett is

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

Kedvezményezett hitel

Egy asztaltársaságban hallottam: bezzeg az államnak telt a tenorok meg a szopránok népszerűségi koncertjére, holott a vállalkozóknak adott 200 milliót hasznosabb célokra is lehetett volna költeni. Az a 200 „csak” 180 millió forint. Az Ostermann Kft. 160-at kapott az ipari minisztériumtól, húszat a színpadkép előállítására adott a művelődési tárca.

Ettől persze a kifakadónak még igaza is lehet. Hát még, ha hozzávesszük, hogy ugyanez a cég rendezte másfél héttel később a Formula-1 autóversenyt a Hungaroringen — 420 milliót szerzett az államtól. Az anyni, mint 600 millió. Mégse gondolom, hogy a kifakadás indokolt lett volna. Ezt az iszonyú összeget

ugyanis a külföldi — magyar vegyes cég nem azért vette föl, hogy a tulajdonosi zsebre vágják, inkább azért, hogy a két nagyrendezvény minél zökkenőmentesebb legyen.

A koncert nem volt veszteséges, az autóverseny viszont tisztes nyereséggel kecsegett. Csőstül jöttek a külföldiek, akik szállodában laktak, étkeztek, autót és idegenvezetőt béreltek, népművészeti értéket és bővítt vásároltak. Sokan közülük a két esemény közti tíz napot szintén Magyarországon töltötték. Itt is hagytak pénzt, ott is igénybe vették a szolgáltatásokat. Márpedig a szállodák és az éttermek, az idegenforgalmi irodák és a boltok, a közlekedési vállalatok és a bankok

bevételei áfa-kötelesek. A huzonót százaléknyi általános forgalmi adóból körülbélül annyi áramlik vissza az állami költségvetéshez, amennyit a minisztériumok az ügyes vállalkozók után hajtottak. Az állami hitel tehát megpezsdítette a gazdasági életet. Lehetővé tette, hogy az érintettek némi haszonra tegyenek szert. Normális országban így megy ez. Csakhogy mi még nem élünk normális országban. Pedig milyen jó volna, ha nemcsak a miniszteriális kapcsolatokban bővelkedő vállalkozók kapnának néhány-száz millió forintot. Azok az ötletetek gazdag vállalkozók is, akiknek csupán néhány millió kéne a boldoguláshoz. Zöldi László

Mindennap alacsony árak!

Nagyképernyős

SONY
televíziók vására

20-30%-os
engedménnyel Békéscsabán az

ELEKTROHÁZ
aranyfokozatú SONY-üzletében.

20% előleggel, 6-12-18 havi részletre teljes kínálatunk megvásárolható.

ELEKTROHÁZ Békéscsaba, Baross u. 10.
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8-18 óráig, szombaton 8-13 óráig.

Nemes tettekre szólított a pápa

2001 a kultúrák közötti párbeszéd esztendeje

Folytassunk párbeszédet a békéért, ami az együttélés alapfeltétele, e nélkül nincs jövő – hangsúlyozta II. János Pál az Urangyala imádságában a római Szent Péter téren, ötvenezer hívő jelenlétében.

VATIKÁNÁROS

A katolikus egyházó felhívta a figyelmet a dialógus nehézségeire egy olyan korban, amikor különböző kultúrák szembesülnek egymással. „Nem lehet úgy felemelni szavunkat a békéért, ha ezzel párhuzamosan semmibe vesszük az élet értékeit” – mutatótt rá a Szentatya, aki felhívást intézett a világ összes állam- és kormányfőjéhez, s bejelentette, hogy az ENSZ együttműködésével a 2001-es esztendő a kultúrák közötti párbeszéd éve lesz. A pápa hangsúlyozta, hogy az idén még közelebb szeretne lenni a Szentföldön élőkhöz. Minden nemzetnek békét, igazságot, testvériséget és felvirágzást kívánt az új évezredre, s külön kiemelte az ifjúságnak, a jövő reménységének a szerepét.

Látványos rendezvényekkel, felszabadult ünnepléssel lépett át az emberiség szilveszter éjszakáján az új évezredbe. A berlini Brandenburgi kapunál egymillió ember ünnepelte a 2001-es év eljövételét. Éjfélkor nagyszabású tűzijátékot rendeztek, s hatalmas érdeklődést keltett a jégből faragott bár az Adlon Hotel előtt. Rengetegen kortyolgatták itt a forralt bort és a koktélokat. A francia főváros sugárútján, a Champs-Élysées-n a jeges eső ellenére félmillióan figyeltek az éjféli óráitéseket. Párizs nevezetessége, az Eiffel-torony kék színbe öltözött, s a sugárút egyik végpontját jelentő Concorde téren felőrás fény- és hangjáték gyönyörködtette az ünneplőket.

Rómában három helyszínen várták a szilveszterezőket: a város déli részén rockkoncertet, a köztársasági elnök rezidenciájánál operahangversenyt tartottak, míg a Szent Péter téren tízezrek gyűltek össze, hogy fáklyák lángjainál virrasszák át az éjszakát és meghallgassák a pápát. A londoni Trafalgar téren nyolcvanezren voltak.

Pápai csók a zárandók gyermekeknek

FOTO: EUROPESS/EP

Oroszországban – hosszú idő után most először – újra a régi szovjet himnusz dallamával, igaz, új szöveggel köszöntötték az emberek az új esztendőt. Lengyelországban két helyen is a föld alatt, sóbányákban tartották meg a szilveszteri bálokat.

New Yorkban a szilveszteri mulatságok hagyományos helyszínén, a Times Square-en félmillióan dacoltak a hideggel, hogy

szemtanú lehessenek az új év beköszöntését jelező eseménynek, a híres kristálygömb leeresztésének és a tűzijátéknak. Rio de Janeiroban, a Copacabana-strandon pedig két fél millióan várták az új esztendőt.

Önfelelt ünnepléssel köszöntötték a 2001. évet Azsía, valamint a csendes-óceáni térség államaiban is: Kinában 2000 diák maszta meg a nagy falat, Sydneyben színpompás tűzijátékot láthattak az érdeklődők, Malajziában pedig százezer ember nézte, ahogyan 15 ejtőernyős leugrott a világ legmagasabb épületéről.

Az ezredfordulót egyébként nem csak a mulatságok jellemezték: számos tragédia is történt. Nápoly közelében két ember meghalt, tucatnyian pedig megsebesültek petárdarobbanás miatt, a Fülöp-szigeteken pedig a szilveszter megelőző tíz napban egy ember életét veszítette, több mint 450-en pedig megsebesültek az önfelölt ünneplés, a petárdázás és a levegőbe leadott lövekek miatt.

Törökországban, Isztambul központjában pokolgép robbant: tíz ember megsebesült. A kelet-franciaországi Strasbourgban és Mulhouse-ban szilveszter éjszakáján majdnem nyolcvan gépkocsit gyújtottak fel ismeretlen tettesek. Párizsban, a Champs-Élysées-n – a korábbi tapasztalatokból okulva – sok bolt fatáblákkal, acélkorlátokkal védte kirakatait törő-zúzó huligánok csoportjaitól.

Tévés botrány Prágában

Havel boldog új évet kívánt a szerkesztőknek

PRÁGA

Továbbra sincs nyugalom a közszolgálati Cseh Televízióban, amelynek alkalmazottjai nem hajlandók elismerni az új vezérigazgató kinevezését.

Jiri Hodac tegnap rendőrséget hívott az épületbe és segítségükkel igazoltatta a hírszerkesztőségben tartózkodó személyeket. A helyiségeket az új vezérigazgató által megbízott őrző-védő szolgálat zárta, és senkit sem engedett se ki, se be.

Szilveszterkor az épület előtt több ezer gyertyát gyújtottak meg az alkalmazottakat támogató emberek. A szerkesztők az általuk meghirdetett sztrájk ellenére el-

készítik a hírműsorokat, amelyeket azonban csak a műholdas, illetve a kábeltelevíziós nézők láthatnak. A többi néző az új hírigazgató csapata által készített híradókat láthatja, amelyek színvonalra továbbra is eléggé amatőr.

Vaclav Havel viszont új televíziós beszédét a régi szerkesztőségi gárda tagjaival készítette. Szilveszter éjjelén a cseh elnök telefonon felhívta a tiltakozó szerkesztőket, s boldog új évet kívánt nekik.

A közszolgálati televízió második csatornáján a cseh társadalmi és kulturális élet több ismert személyisége is támogatásról biztosította a tiltakozó tévés alkalmazottakat, s lehetőséget adott az általuk készített anyagok sugárzására.

A románok szabadságáért áldozta életét

Aradon az 1989. évi forradalom évfordulója alkalmából tartott koszorúzásai ünnepségek hagyományos a tragikus sorsú hőmezővásárhelyi gépkocsivezető, Tóth Sándor kopjafájánál tartott megemlékezéssel értek véget. Az élelmiszer és gyógyszerrel szállított Tóth Sándor volt az aradi események egyetlen külföldi áldozata.

Tóth Sándor 1989. december 22-én délután érkezett Aradra a lakosságként felismeréssel, gyógyszerrel. Miközben saját teherautóját a várba tartott, a Maros-híd közvetlen közelében a végzetes lövésék.

December 23-án mintegy fél-száz aradi emlékezőt a nemes lelkű hőmezővásárhelyi gépkocsivezetőre. Csörgő Ervin páter szavai szerint „Tóth Sándor számára az élet megállt, de számunkra a megemlékezés üzenete az, hogy sorsunk az Úr kezében van, tehát

ne féljetelek!” Timotei Seviciu ortodox megyés püspök a szolidaritás érzését, a két nép közös történelmét emelte ki, s a barátság és megértés mellett szállt síkra. Arad polgármestere, Dorel Popă, aki maga is résztvevője volt a forradalmi eseményeknek, kijelentette: az aradiaknak kötelessége most és mindörökké emlékezniük Tóth Sándorra, aki életét áldozta a városért. A Hőmezővásárhelyről érkezett dr. Hamvas Ödön felelevenítette 1989. decemberének magyarországi fogadtatását, utalt a szolidaritásra, a rokonszorra és a segítségesség elemi erejű megnyilvánulásaira. Valentin Voicila, az aradi forradalom meghatározó személyisége így zárta beszédét:

– Haragunkat, románok és magyarok, hozzuk el ide, Tóth Sándor kopjafájához, és hagyjuk itt, e szimbolikus oszlopnál, emlékezze arra, hogy ez a magyar ember a románok forradalmáért, szabadságáért halt meg!

MÉNESI GYÖNGY

HÍREK RÖVIDEN

Hét év türelem

Az osztrák alkancellárnak tetszik a német kormányfő ötlete, hogy az Európai Unióba belépő országok állampolgárai csak a csatlakozás után hét évvel vállalhatnak szabadon munkát az uniós más tagállamaiban. Susanne Riess-Passer szerint az időtartam pontos hossza attól is függne, hogy az új tagállamok szociális és bérszínvonalai milyen gyorsan közelíti meg az ausztrái szintet.

Szlovák vízumszigorítás

Kölcsönös vízumkötelezettség lépett hatályba hétfőtől Szlovákia és Országország, valamint Szlovákia és Fehéroroszország között. Pozsony tavaly márciusban határozta el, hogy vízum kiváltására kötelezi a két ország Szlovákia területére érkező vízum állampolgárait, mire Országország és Fehéroroszország a kölcsönösség elvére hivatkozva azonos lépéssel válaszolt. Egyébként e két országba utazó szlovák állampolgárok csak Pozsonyban, meghívólevél felmutatásával válthatják ki a vízumot. A diploma, vagy szolgálati útlevéllel utazó személyek vízum nélkül is utazhatnak a jelzett országokba.

Berlinben egymillióan keresték föl a Brandenburgi Kapu környékét

FOTO: EUROPESS/EP

Kilencvenéves a szentandrászi duzzasztó atyja

Mosonyi Emil akadémikus köszöntése

Dr. Mosonyi Emil professzor, akit a nemzetközi tudományos világ a vízgazdálkodás, a vízerő-hasznosítás és a vízmérnöki oktatás vezéregényiségeként tisztel, s akit ezen a vidéken csak a békészentandrászi duzzasztó atyjáknak emlegetnek, a közelmúltban ünnepelte születésének 90. évfordulóját. Az alábbi írással őt köszöntjük.

Dr. Mosonyi Emil akadémikus 1910-ben született Budapesten. Okleveleit a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) mérnöki karán és Mosonmagyaróváron szerezte. Ezt követően, 1934 és 1953 között a Körösök, a Tisza, a Duna, a Hortobágy-Berettyó folyók szabályozásával, hasznosításával, a magyar vízgazdálkodás legfontosabb kérdéseivel foglalkozott, nevéhez fűződik a békészentandrászi duzzasztómű tervezése. 1949-ben magántanár néveztek ki. A BME-n bekapcsolódott a mérnöki oktatásba, majd 1953-ban tan-

székvezető lett a vízpépítési tanszéken. Vezetésével a vízmérnöki oktatás világszínvonalra emelkedett. 1957-ben a forradalomban való aktív részvétele miatt állásából felfüggesztették, külföldre csak az Unesco keretében utazhatott.

Kiemelkedő szaktudásának köszönhetően azonban 1964-ben meghívják Karlsruheba tanszékvezetőnek. A katedra biztosította szabadság lehetővé tette számára, hogy szabadon közzétehesen a világban. Kiemelkedő tehetségen Németországban is felismerték,

de kutatói és szakértői tevékenysége az egész kontinensre kiterjedt. Ez tette lehetővé századunk egyik nagy vízügyi alkotása, a Duna–Majna–Rajna-csatorna különleges hajószilpjeinek korszerű és gazdaságos kialakítását.

Meghívták számos világhírű mérnöki iroda szakértőjének, Ausztrália kivetelével valamennyi kontinensen igénybe vették szak tudását.

Mosonyi professzor pedagógiai munkássága is legendás. 1980-ban a Karlsruhei Egyetem diákjai titkos szavazással őt választották az év professzorának. Egymás után kapta a világ országaiból a meghívásokat előadások, tanfolyamok tartására, a Föld több mint félszáz országában adott elő.

Mosonyi professzor 65 éves sikeres és hasznos tevékenységéből

külön kiemelendő a vízgazdálkodás és a vízerő-hasznosítás terén elért teljesítménye. Szakmai tekintélyével kibarkolta a Tisza-csatornázás tervét és annak első, legfontosabb egysége, a Tiszalöki Vízelépcső Rendszer (TVR) megépítését, mely a Tisza és a Körösök völgye vízpótlásának egyik legfontosabb műtárgya. A terv folytatásaként 1974-re kiépült a Kiskörei Vízelépcső Rendszer is (KVR), mely 132 négyzetkilométer hullámterítőt tározójával és a Nyugati Főcsatornával (NF) a térség vízkészlet-gazdálkodásának legfontosabb létesítménye.

Munkatársával még 1951-ben elkezdte, majd 1954-re kidolgozta az ország első vízgazdálkodási kerettervét, rámutatva arra, hogy vízgazdálkodási tervek csak nagy távlatokra készíthetők.

Mosonyi, Karádi és Csallány (USA) professzorok 1967-ben szembesültek azazal, hogy a „vízgazdálkodásnak” nincs nemzetközi szervezete. Ezért kezdeményezték az IWRA nemzetközi tudományos szervezet megalakítását.

Dr. Mosonyi Emil áldozta az az MTA segítségével kiadta 3 kötetes Water Power Development című, világsikerrel aratott könyvét, mely azóta újabb két kiadást ért meg. Giesecke professzorral 1995-ben kiadják a Wasserkraftanlagen című tankönyvet, amely azóta második kiadást ért meg.

Ithon a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) levelező tagjává (1951) és több hazai vízgazdálkodás szervezeti elnökvé választják, megkapja a Kossuth-díjat (1952). Több külföldi egyetem díszdoktori címet adományozott Mosonyi Emilnek, akadémiai pedig taggá választották.

Az MTA 1991-ben állította vissza Mosonyi professzor rendszeres tagságát. Mosonyi professzor, akit

a tudományos világ a vízerő-hasznosítás magyar Einsteinjeként tisztel, 1995-ben kidolgozta és az Unesco segítségével megalakította a tudományterület önálló nemzetközi szervezetét, az IHA-t, amelynek 85 évesen elnökvé választották.

Mosonyi professzor 90 évesen is kiemelkedő tudományos személyisége korunknak, aki a világ számos országában megérdemelt elismerést és megbecsülést vitt ki magának és a magyar névnek. Az eddigi hivatalos elismerések azonban csak részben fejezik ki érdemeit. Különösen igaz ez, ha a dunai vízelépcsők tragikus helyzete gondolkod, ahol rendre nyilatkoztak a hozzá nem értők, csak az általunk – és a világ jelentős vízügyi szakértői által is – világhírű szaktekintélynek tartott Mosonyi professzor, a nagymármosi vízelépcső atyja véleményével nem vették figyelembe.

DR. KOZÁK MIKLÓS
HYDRO. EGYETEMI TANÁR

RÖVIDEN

A TÍZ LEGNAGYOBB. Békésszentandrás 2002. évi költségvetése 10,2 millió forint iparüzési adóval számol. Az iparüzési adó tavalyi bevételeit alapul véve a befizetésben a következő cégek jártak élen: Argomex Kft., Mezőmag Kft., Art Kelim Kft., Körös Aqua Kft., Szarvas Fish Kft., Háztexília Kft., Zalka Máté Szövetkezet, Szarvas és Vidéke Takarékszövetkezet, Lévai András Bt., Agro Flott Bt.

HÁRMAN A KÖZGYŰLÉSSEN. Három békésszentandrásit találunk a Békés megyei közgyűlésben. Sinka József polgármester a közgyűlésben a pénzügyi bizottság tagja és az MSZP frakcióvezető-helyettese. Hamza Zoltán a gazdasági és környezetgazdálkodási bizottság tagja. Szuróczi Vince esperes plébános a művelődési, oktatási, sport és etnikai bizottság külsős tagjaként tevékenykedik.

KÖNYVEK ÉS PROGRAMOK. A békésszentandrásit könyvtár két éve költözött új otthonába, a művelődési házzal közös épületbe. A könyvvállománya 24 ezer kötetből áll. Ennek felét a gyermekirodalom és a felnőtteknek szóló szépirodalom alkotja, a többi lexikon és szakirodalom. Az intézmény rendszeresen ösztönzést ad a könyvtár galériájában rendezték be a teleházat, amely számos szolgáltatással, egyebek mellett internetezési, fénymásolási és faxolási lehetőséggel áll a lakosság rendelkezésére. A könyvtár az művelődési ház munkatársai számos programmal, egyebek mellett játszóházzal és kiállításokkal teszik érdekessé a gyermekek és hozzátartozók számára az intézményben töltött időt.

KISHEGYESI ÍRÓK. Kishegyesi írók a vendégei ma 17 órától a békésszentandrásit könyvtárban tartandó író-olvasó találkozóban. A község vajdasági testvértelepüléséről Németh István és Vigh Rudolf írókat, továbbá Rác József szerkesztőt hívták meg a találkozóra, hogy alkottai munkásságukról és terveikről beszéljenek.

Az oldal Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata támogatásával készült. Szerkesztette: Csath Róza. Fotó: Veress Erzsé

Sportos filozófiával a közéletben

A ciklus a falu történetének legnagyobb beruházásával indul

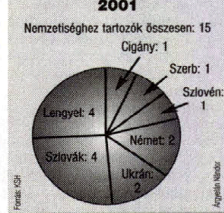
Valahányszor elutasítják egy pályázatunkat, új indulunk. Mint az igazi sportoló, aki, ha megverik, tovább edz, hogy győzzön. Az eredmény az következmény. Rengeteget kell érte dolgozni, s előbb-utóbb a munkának gyümölcse lesz. A sportmúltomból hozott és az életről alkotott filozófiámat polgármesterként tökéletesen tudom alkalmazni – fogalmazott az interjúban Sinka József, aki 1994 óta Békésszentandrás első embere.

SINKA JÓZSEF

Sinka József polgármester harmadik alkalommal állította össze a ciklusprogramját, amelynek vezérelvén sosem változtatott. Ennek lényege, hogy a lakosság életkörülménye, életminősége minden évben érhetőz módon javuljon. A politikai környezetet, a lakossági igényeket és véleményeket emellett az infrastrukturális kérdéssel, az útróblémaival és a környezeti állapottal is foglalkoztunk. A legnehezebb feladatot az jelentette, hogy a célokhoz megtaláljuk az anyagi eszközöket.

NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL 2001

VALLÁSI ÖSSZETÉTEL, 2001

nyeket, s az anyagi lehetőségeket olyan meghatározó körülménynek tekintik, amelyek ismerete nélkül aligha lehet végrehajtható négyéves programot tervezni. A három polgármesteri program tartalmi változásainak leírható az a fejlődési folyamat, amelyet a falu az elmúlt nyolc évben végigjár.

– Az országos átlaghoz képest elmaradottabb Békésszentandrásban az induláskor nagyon sok olyan alapkérdést kellett megoldani, amelyek kevésbé látványosak, ám iszonyatos energiát igényeltek. A település működésének alapjai hiányoztak. Biztosítani kellett az egészséges ivóvizet, megoldani a gázellátást, a hulladékélethez, helyreállítani az elhanyagolt belvízelvezető rendszert, javítani az intézményrendszer szakmai és munkafeltételeit. Ezen teendők az első két ciklusnak megszabták a fő irányát. Termé-

zetesen emellett az infrastrukturális kérdéssel, az útróblémaival és a környezeti állapottal is foglalkoztunk. A legnehezebb feladatot az jelentette, hogy a célokhoz megtaláljuk az anyagi eszközöket.

– Az előzőkhez képest mennyiben más a mostani ciklusprogram?

– A mostani terveket az előző négy év nagyon kemény munkája alapozta meg. A korábban is kiemelt feladatokhoz sikerült a pénzügyi források egy részét megteremtetni. A csatornaépítés esetében három év, a furugyi útépités esetében öt év kitarot munkája kellett ehhez. Elmondhatjuk, e beruházásokat úgy tudjuk végrehajtani, hogy az anyagiilag nem rengeti meg a falu gazdaságát.

– Különböz az az fontos ez, mert nagyberuházásokra készül a település?

– A mostani ciklust Békésszentandrás történetének legnagyobb beruházásával indítjuk. Ez a szennyvízhálózat közel félmilliárd forintot befejező üteme. Eredményként két évvel előléjük, hogy a település minden lakóingatlanra rácsatlakozhat a szennyvízcsatornára. Ez az életminőségre és a környezetre kedvező hatás mégsem mérhető ah-

– Az útépités kérdése belterületen is régóta napirenden van.

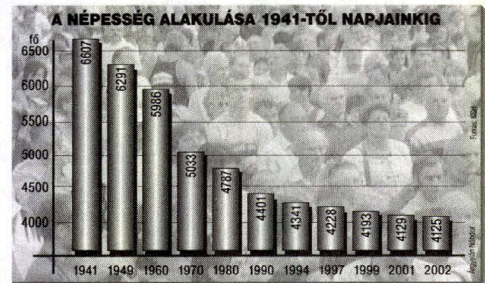
– Az elmúlt négy évben, támogatás híján, csak néhány száz méter útalapot tudtunk építeni, de nem adjuk fel. A harminc kilométer sáros utat tíz-tizenöt éven belül fel kell számolni. E folyamatot a csatornázottság hiánya is hátráltatta, ám miután a föld alatti közművek mindegyike elkészül, az útépités kiemelt feladat lesz, amire száz százalékban koncentrálnunk.

Névjegy

Született: 1949. július 17-én, Békésszentandrás.
Tanulmányai: 1970-ben szerzett diplomát a DATE mezőúti gépészeti főiskolai karán Pálya: az oklevele megszerzésétől 1994-ig tanult szakmájában dolgozott, mint technológus, majd termelésvezető, 1994 óta polgármester
Társadalmi megbízatása: a Békés Megyei Közgyűlés pénzügyi bizottságának tagja, az MSZP frakcióvezető-helyettese; a Békés Megyei Kajak-kenu Szövetség elnöke, a Hunyadi Mátyás Kajak-kenu és Szabadidősport Klub elnöke; országos kajak-kenu versenyző
Családi állapota: nős; felesége a Tessedik Sámuel Főiskola övökéző karán tanulmányi előadó; két gyermekük a műszaki egyetemen tanul
Érdeklődési kör: sport, autók

– 2006-ban milyennek szeretné látni a települést?

– Ligetes települést szeretnék látni, sok új fával, virágoskerttel. Akkor lehet igazán koncentrálni a virágoskertre, amikor már tudjuk, hogy nem kell ismét feltúrni az udvart. Amikor az emberek tudják, hogy a csatorna miatt holnap gépek ássák fel az utcát, érthető módon várnak az ültetéssel. A fa lassan nő, de esztendőnk múltán gyönyörű lesz. A pol-

hoz, amit a régen várt út megépítése jelent majd a furugyiaknak. Számukra az út az élet alapját teremti meg.

gármesternek, mint egy főkeretnek, tíz-tizenöt évvel előre kell látni és láttatni a célt az emberekkel.

Hatvan év alatt milliárdok úsztak

Európában egyedülálló műszaki megoldású vízi erőmű

A szentandrásit duzzasztóműn lezáruló víz olyan megújuló energiaforrás, amit hiába volt eddig nem kihasználni. A tervezett Hydromatrix típusú vízi erőmű a település kiterjesztésére alkalmas, általa az önkormányzat plusz jövedelemhez juthat – véli Sinka József polgármester.

Békésszentandrás 1942 óta működik a duzzasztómű. A hatvan év alatt a természetben kialakult egy rend, ami a vízszintet, a hozzá kapcsolódó élővilágot jelenti. Korábban az volt a fő szempont, hogy a visszafogott víz a helyi és a környékbeli mezőgazdasági területek öntözését biztosítsa, a felesleges vizet hasznosítás nélkül zúdult le – mondotta Sinka József polgármester. Emlékeztetett rá, a duzzasztón 1997-ben kezdeményezték először vízi erőműépítést. A befektető számításai szerint a létesítmény évente két-háromszázmillió forint értékű energiát termelt volna. Az akkori elképzelést a szakhatóságok elutasították, a beruházás nem valósult meg. Az eltelt öt év alatt nagyot fejlődött a technika. Ma már az energiatermelés oly módon is megoldható, hogy a duzzasztómű elzáró tábláját kicserélik olyan táblára, amelyben beépített turbinák energiát termelnek el. E technológia két éve került Európába. A licenct egy osztrák cég vásárolta meg. E megoldás a világon sok helyen, Afrikában, Amerikában, sőt Európában is működik. A cég kiadványában például az Ohio folyón megépített vízi erőmű szerepel. Ez jó példája annak, mennyire belesimul a természeti környezetbe, a duzzasztó táblán kívül nem lehet látni semmit.

A polgármester az előzetes számítások néhány adatát is felhívta a figyelmet. – A bővített teljesítmény alapján mintegy 3,4 MW teljesítményt lehet elérni. Ez az energiámmennyiség

nyiség egész Békésszentandrás el tudná látni úgy, hogy fölös energia is keletkezik. A község olyan megújuló energia birtokában van, amely eddig kihasználatlan volt – fogalmazott Sinka József, aki szerint több év szőlő amellet, hogy ezen változtatni kell. – Hazánk vállalata, hogy európai uniós tagként a megújuló energiák arányán javít. Jelenleg ez egy százalék alatt van, amit a közeljövőben tíz százalékra kell emelni. Ennek érdekében minden lehetőséget ki kell használni. Békésszentandrás hatvan év alatt hatvanszor két-háromszázmillió forint értékű energia folyt le kihasználatlanul. A szentandrásit képviselő-testület úgy gondolja, ez az energiatermelés kiterjesztésére alkalmas. A település általa olyan jövedelemhez juthat, amit infrastruktúra-fejlesztésre fordíthat.

Gyors megtérülés

Megtudtuk, a község házában a közeljövőben a szakmában érintettek előzetes egyeztető tanácskozásra hívták, hogy a technikai megoldással kapcsolatban megismerjék a véleményüket. A résztvevők hozzáállása pozitív volt. E technológia Európában referenciákat működő, ami azt jelenti, hogy viszonylag kedvező áron lehetne hozzájutni.

A kérdésre, hogy kikből áll majd a befektetői kör, a polgármester meg adhatott konkrét választ. A mostani elképzelések szerint részt venne benne az áramszolgáltató, valószínűleg a vízügyi ágazat is, továbbá az önkormányzat, amely szeretné a lehető legnagyobb részt kapni.

A legnagyobb fiasco

Békésszentandrás lakóinak két napon belül tíznapra élelemmel a község belterületéről el kell hagyni otthonukat és nyitva kell hagyni a házaikat – e közleményt 1944 október elején hirdették ki. Két nap múlva a szovjet katonák lezárták a falvat és beköltöztek a házakba. Itt rendezték be a II. ukrán hadsereg főhadiszállását Malinovszkij marsall vezetésével.

A környező tanyavilágban menedéket talált békésszentandrásiak ötven nap elteltével térhettek vissza a faluba, ahol szomorú állapot fogadta őket. A katonák a kerítést és bútorokat tűzölnek használták, a mozgatható tárgyak jó részét magukkal vitték. A sárban ágydeszkákból és szekerekből építettek járdát. Előfordult, hogy éjjel lássanak, nádfedeles házat gyújtottak fel. Bár a kárpótlási időszakban az ügy többször napirendre került, a lakosság az elszenvet kárért nem kapott kárpótlást.

András-napon együtt ünnepel a falu

A békésszentandrásit képviselő-testület határozata alapján 1996 óta András-nap a település hivatalos ünnepe. A hagyomány szerint ezen az estén a polgármester mond köszöntőt, számot ad az eltelt év történéseiről, s kitüntetéssel ismerik el azokat az embereket, akik a községért segítettek, illetve öregbítették a település hírnevét. Idén november 30-án 17 órakor várják szeretettel az érdeklődőket a művelődési ház nagytermébe.

Az András-napi ünnep díjakat adományoznak a Szentandrásért különböző területen dolgozóknak, továbbá ekkor adják át a díszpolgári és a tiszteletbeli polgári címet. Állandó program az a kultúrműsor, amelyen a település apraja-nagyja fellép – tudtuk meg Sinka József polgármestertől.

Szentandrásit telepések
1769-ben nyolcvanegy békésszentandrásit család a jobb jövő reményében elköltözött a Bácskában lévő Hegyospuszta, ahová telepéseket vártak. A betelepülők házhelyet és földet kaptak. A Szentandrásról és más vidékekről érkező embereknek köszönhetően kezdett újra élni a település. A szentandrásit telepések többszörös leszármazottai a mai napig őrzik ősök nevét. Dr. Virágh Gábor kötetje a telepéseknek állt emléket, továbbá annak, hogyan találkoztak kétszáz évvel később a békésszentandrásitak és a településről elszármazottak.

Az András-napi ünnepségre a testvértelepülések, Kishegyes delegációját is elvárják. Az idei ünnep különleges programja is a vajdasági településekhez fűződik. Most tartják a be-

nan hasonló módon viszonyozzák a látogatást.

HATVANÉVES A DUZZASZTÓ. A békésszentandrásit duzzasztót 1942-ben Horthy Miklós avatta fel. A kormányzó a jeles eseményre hajóval érkezett. A duzzasztó a település egyik nevezetessége lett. 1991-ben a Szentandrásit látogató Habsburg Ottó és fia, György is megtekintette. Néhány éve a létesítmény mindkét kapuját felújították. A település most az fontolgatja, energiatermelésre használja a lezáruló vizet

Hiányzó vízerő-hasznosítás

TUDOMÁNY Megfertőzték a témában a közvéleményt Magyarországon

A 95. évében járó, Németországban élő, nemzetközi hírű tudós, Mosonyi Emil látogatott nemrégiben Békés megyébe, a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságra.

Mosonyi Emil professor nem lenne Magyarországon miniszter.

Szöke Margit

A tudós megyénkben korábban 1992-ben, a békésszentandrás duzzasztó építésének 50 éves jubileumán járt.

A Magyarországon rendszeresen megforduló Mosonyi Emil professor tervezte a békésszentandrás duzzasztóművet. Lapunknak elmondta, a vízgazdálkodási szakemberek jó munkát végeznek, ám úgy látja, a különböző kérdésekről nagyon más a hazai vélemény a politikában és a médiában, mint ami általában a világban. Inkább azoknak van igazuk, akiket nyugaton megismert.

Még nem ismert teljes mértékben a vízerő-hasznosítás jelentősége a világban. Ezt Magyarországon levették a napirendről, szinte károsnak nyilvánítják. Nemrégiben olvasta egy hazai újságot, nem lehet összehasonlítani Magyarországot például Ausztriával, Svédországgal vagy Franciaországgal, mert ott a hegyekben termelik az energiát. Ezzel szem-

ben Svédországban több mint száz olyan vízerőmű van, amely kis esésű, síkföldi. Ausztriában 12 vízerőmű a Dunának a síkföldi részén épült, nem a hegyek között. Németországban többszáz síkföldi erőmű működik, s Franciaországban, például a Rhone folyó alsó, síkföldi szakasza is. Magyar-

országon a Tiszán, de főként a Dunán lennének lehetőségek, ám ez tabu. – Elhíresztelték, hogy az általam 1942-ben készített Duna vízerő-hasznosítási terve szétlenné. Ha valaki Magyarországon egy tárgyra, személyre, műre azt mondja, hogy szétlenné, az halálra van ítélve. A szétlennézés borzal-

mas időszak volt, de egy cikkemben megírtam, hogy a tev 1942-es, amikor a magyar királyi vízügyi hivatal vezetője voltam – mondta a professor.

S ha ma lenne itthon vízügyi vezető? Mosonyi Emil szerint egy demokráciában a közvélemény ellen nem lehet tenni. Minthogy Magyarországon a közvéleményt megfertőzték, ha ő lenne a vezető, nem tudna tenni semmit. Ezért nem is vállalná a miniszteri posztot.

Névjegy

MOSONYI EMIL 1910. november 10-én született Budapesten. Több vízügyi szervezetnél volt vezető 1934 és 1953 között. Irányításával dolgozták ki Magyarország első nagy távlatú vízgazdálkodási keretét. Itthon 1957-ben felfüggesztették állásából. Szakértőként 24 országban tevékenykedett, a világ 43 városában tartott előadást. Hat egyetem díszdoktora, két akadémia tagja. Számos hazai és külföldi elismerés birtokosa, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A két legtekintélyesebb nemzetközi vízerő-hasznosítási folyóirat – International Water Power and Dam Construction és az International Journal on Hydropower and Dams – szerkesztőbizottságának állandó tagja.

INTERJÚ

Megtartják a csabai kiállítást

Mégis lesz szeptemberben luxusautó-kiállítás a megyeszékhelyen a sportszarnokban – tudtuk meg a szervező KISS TAMÁSTÓL. Mint arról a korábbiakban beszámoltunk, úgy tűnt, hogy elmarad a rendezvény.

– Ez a „békéskötés” azt jelenti, hogy lesz autó-motorshow is majd jövő májusban?

– Igen, így igaz, már meg is állapodtunk a feltételekről Csanáosi Lászlóval. Bizom benne, hogy a jövőben egyelőre olyan jól tudunk majd együtt dolgozni, mint régebben.

– Ön szervezi Békéscsabán a teremcrossversenyeiket is...

– A teremcross sorsa egyelőre bizonytalan, ugyanígy rengeteg pénz kell hozzá. Az a probléma, hogy nem nyertünk pályázatot, és ráadásul egyelőre olyan komoly támogatónk sincsen, aki – mondjuk névadóként – nagyobb összeggel tudna hozzájárulni a rendezéshez. ■ (o)

– Azért keveredett vitába a sportszarnokot a várostól bérlő Csanáosi Lászlóval, mert ő júliusra megállapodott egy autótuning-kiállításról. Ön azt mondta, felbontja a szeptemberi rendezvényre kötött szerződést. Miért gondolta meg magát?

– Mára elcsendesedett nézeteltérésünk, ami Csanáosi Lászlóval támadt, segítőkészen állt a soron következő, szeptemberi luxusautó-kiállításához. Biztosított afelől, hogy rendezvényeink érdekeit ezentúl maximálisan szem előtt fogja tartani.

OLVASÓINK ÍRJÁK

Pénzbarát a fürdő?

2005 július végén a békéscsabai Árpád fürdőbe mentem – mivel súlyos mozgáskorlátozott vagyok – az orvos által kapott fürdőjeggyel, és 14.50-től tangentonkezelést akartam igénybe venni. Már az első kezelés sem sikerült, én ott voltam a pénztárnál 14.40-re. Úgy gondoltam, hogy már nem kell fizetnem 700 forintot, mert 15 órától nem kell, gondoltam, tíz percért nem kérék a 700 forintot – és vedtem. Pénzt sem vittem, kinyugdítás lévén nem költök semmire. Hő végén hol van egy kisnyugdíjasnak ennyi pénze? A pénztárostól eljöttem és vártam a 15 órát, majd elkések. Elindultam 14.45-kor. A kezelést az emeleten van, a lift nem működött most sem, mint pár nappal korábban. Nagy nehezen felértem, és akkor közli a kezelő hölgy: azt az utasítást kapta, mivel nem fizettem 700 forintot, így nem kezel meg. Az Egészségbiztosítási Pénztár igen jól megfizeti azt a tíz percet, mert nemigen töltik ki a kezelési időt. En megértem, hogy nem kezelnek, kérem a panaszkönyvet, hogy rögzítem a történeteket.

Panaszkönyv nincs! Majd nagy sokára egy kockás, üres, spirál-fizetett hoznak, mire én közlöm: panaszkönyvet kérek. Azt mondták újra, hogy nincs. Nagy sokára előkerült valahonnan a pincéből (olyan sárga, régi volt) egy 1989–2000-es. Mire én közlöm, ezt nem kérem. Majd lejöttek nagy nehezen az emeletről lift nélkül – mentem fürdőni. Később megkeresték egy dolgozó és közölte velem, hogy az illetékes azt mondta, ne nagyon ugráljak, mert csak husz perc medencefürdőt fog engedni, és másokkal is kitolok, akinek fürdőjegy van.

Egyet nem értek! Gyulán, Gyomán miért lehet fürdőjegyvel egész nap fürdőni? Itt, Békéscsabán a betegek jogait sértik meg, és a betegeken gazdagodik valaki, mikor a tb-fürdőjegyet egész napra fizeti ki az Egészségbiztosítási Pénztár, nem három órát. Engem is megszegyenitettek, hogy megtagadták a kezelést. Erre a fürdőre nem lehet rámondani, hogy emberbarát, inkább az illik rá, hogy pénzbarát. ■ (Név és cím a szerkesztőségben.)

Kerékpárút építenek és útburkolatot újítanak fel

FEJLESZTÉS Pályázatokkal Okányban

Okány önkormányzata, megmérvén a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács (DARFT) terület- és regionális fejlesztési célirányzatára kiírt pályázatán, hároméves ütemezéssel 28 millió 332 ezer forint támogatást nyert a Hunyadi utcai kerékpárút építésére. Idén 16 millió 849 ezer, 2006-ban 4 millió 603 ezer, míg 2007-ben 6 millió 880 ezer forint támogatást folyósít a DARFT. A közszeg ehhez saját erő gyanánt 2 millió 833 ezer forintot társít, s így a Hu-

nyadi utcán az új temetőtől a Rákóczi utcáig építenek kerékpárutat. Ugyancsak a DARFT-hoz, de az útfelújítási célirányzatra benyújtott pályázatával Okány 14 millió 77 ezer forintot nyert a Thurzó és a Rákóczi utcai útburkolat felújítására. E mellé saját erőként 10 millió forintot biztosít a település önkormányzata – tájékoztatta lapunkat Fekete Zoltán polgármester. ■ B. I.

Minden az ásványvítől az élelmiszerig, a ruháig

ADOMÁNY Nagyon sokan segítettek

Ma indítják útnak Sepsiszentgyörgyre a Kovászna megyei árvízkárosultaknak szánt Békés megyei segélyszállítmányt. Dr. Bartóki László, a megyei közgyűlés alelnöke elmondta: a szervezést a Vöröskereszt megyei szervezetével együtt vállalták fel. A megyei önkormányzat a szállítási költségeit magára vállalta, a Vöröskereszt munkatársai pedig a lakosságtól és a szponzoroktól befolyt adományokat hűtőn rendszereztek és bepakolták a kamionba.

Priskin János, a Vöröskereszt megyei titkára elmondta: a kovásznaiak kérése alapján állították össze a szállítmányt. Élelmiszertől a ruháig, tisztítószerektől az ágycikig, matracokig, fogászati berendezésekig széles a skála.

Szintén az árvízkárosultak megsegítését szolgálja, hogy tagnaptól tíz napig a megyei önkormányzat a doboz-szanaszugi ifjúsági táborban nyaraltat ingyenesen az erdélyi Hargita megyéből 40 gyermeket. ■ Ny. L.

EMBERKÖZELBEN

Makra Tibor a Pajtástól a japán technikáig jutott

MAKRA TIBOR. Körösnagyhársány polgármestere a filmmezés, a fotózás megszállottja. Korábban egész bőrdínydi néma mozifilm készített, amit fiának ajándékozott. A fényképezést Pajtással kezdte, s mára a japán automata fényképezőgépekig jutott. Természetbarát ember lévén leginkább természeti, vadászati képeket készít, de minden szép látvány megragadja. Fényképezőgépgyűjteményében muzeális értékű, üveglapos fotomasina is akad. (b)

Koszorús Oszkár most a tankönyveket szerzi be

KOSZORÚS OSZKÁR orosházi könyvesboltos a napokban a tankönyvbepozsítást kezdi el. A helyi evangélikus iskola könyveit kell biztosítani. Fantasztikus a választék, a pedagógusok dicsőíthatnak a kínálatban. Nem tudom megítélni, melyik könyv jobb a másiknál. De ha egy gyerek év közben elköltözik, másik iskolát választ, nincs könnyű helyzetben. (cs)

Soós Bélát a hagymások lovagjává ütötték Makón

SOÓS BÉLA orosházi kertészmérnök nevével nem csak Békés megyében ismerik, Makóra hazajár. – Őt éve végzek a hagyma fővárosában kerttervezést, a város hatalmas zöldterületén parképitést. Az idei Virágos Magyarország zsűriében is részt vettem, a Makói Hagyma Lovagrend konvenció meglepett. Szent Jakab havában, Comelius vértanú ünnepein szívetlebb lovagok avattak. Az volt az érzésem, hogy nem csak a szakemberek, a barátnak is szolt az elismerés. (cs)

Grekcsza Lászlóné szívesen ír és oktat autósiskolákban

GREKCSZA LÁSZLÓNÉ, Csorvás önkormányzati képviselője saját bevalósa szerint szabadidejében szociális képzettséget oktat, elsősegély-tanfolyamokat vezet autósiskolákban. – Legkedveltebb elfoglaltságom az újságírás. Előadásaim korábban is megjelentek szaklapokban, most azonban az orosháziak hetilapjánál dolgozom újságíróként. Elsősorban az egészségügyi, szociális témákban érzem magam otthon. (cs)

Másodszor rendezték meg a roma fesztivált Békésen

PROGRAM Helyi művészek léptek fel

Közel ötszázan vettek részt a szombaton megtartott második Békési Roma Fesztiválon. Az egésznapos programon elsősorban helyi, tehetséges roma művészek léptek fel, de érkeztek előadók Mezőberényből is. Miközben a színpadon a zenészek muzsikáltak, addig a közelben főzőverseny zajlott, összesen tízenhat bográcsban készült a különböző finomságok. A szervező békéscsigány kisebbségi önkormányzat külön figyelmet fordított a gyerekekre, számukra karaokevetéledő rendeztek, amelyen az érdeklőknek alakításoknak tapsolhattak. Előadott a fesztiválra **TELEKI LÁSZLÓ,** a romaügyekért felelős politikai államtitkár is.

Czinánó Tihamér, a békéscsigány kisebbségi önkormányzat elnöke elmondta, szeretnék a sikeres rendezvényt jövőre kétnapossá bővíteni. ■ (h)

ÉVFORDULÓ

